

Promemoria

Hållbarhetskriterier för vissa bränslen och en ny reduktionsplikt

Promemorians huvudsakliga innehåll

I promemorian föreslås hållbarhetskriterier för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och återvunna kolbränslen. För att sådana bränslen ska anses som hållbara ska utsläppen av växthusgaser minska med minst 70 procent jämfört med användning av fossila bränslen.

Fler anläggningar som producerar el, värme eller kyla från fasta bio-bränslen ska uppfylla hållbarhetskriterier. Det införs också krav på minskade växthusgasutsläpp för vissa anläggningar som hittills endast har behövt uppfylla kriterierna om skydd för vissa områden (markkriterierna). Det föreslås även nya markkriterier som ska vara uppfyllda för att biodrivmedel och biobränslen som produceras av agrobiomassa och skogsbiomassa ska anses som hållbara.

Vidare föreslås att kravet på drivmedelsleverantörer att minska växthusgasutsläppen från levererade drivmedel slopas.

Ändringarna genomför ändringar i EU:s direktiv om främjande av energi från förnybara energikällor.

I promemorian föreslås också ändringar av reduktionsplikten. Reduktionsplikten för flygfotogen ska tas bort. Den nya reduktionsplikten för bensin och diesel ska bli mer teknikneutral och stimulera till fortsatt elektrifiering genom att det blir möjligt att uppfylla reduktionsplikten även med el från publika laddningsstationer. Nivåerna för de utsläppsminskningar som ska åstadkommas av den nya reduktionsplikten höjs från 6 till 10 procent för både bensin och diesel. Syftet med förslaget är att det s.k. ESR-åtagandet för 2030 ska kunna nås. Regeringen avser samtidigt att föreslå att skatten på bensin och diesel sänks för att priset vid pump inte ska öka till följd av förslaget om ändrade reduktionsnivåer. En samlad redovisning av de viktigaste besluten inom klimatpolitiken under året och vad de besluten kan betyda för utvecklingen av växthusgasutsläppen redovisas årligen i klimatredovisningen till budgetpropositionen.

I en ny lag om offentliggörande av information om energiprestanda för vissa datacenter föreslås att ägare och operatörer av datacenter ska offentliggöra viss information. Den nya lagen genomför en del av EU:s direktiv om energieffektivitet.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2025. Vissa av kraven på minskade utsläpp av växthusgaser föreslås träda i kraft den 1 januari 2030.

Innehållsförteckning

1	Författningsförslag.....	4
1.1	Förslag till lag om offentliggörande av information om energiprestanda för vissa datacenter.....	4
1.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.....	6
1.3	Förslag till lag om ändring i lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen	8
1.4	Förslag till lag om ändring i lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen	22
1.5	Förslag till lag om ändring i drivmedelslagen (2011:319)	24
1.6	Förslag till lag om ändring i lagen (2011:1200) om elcertifikat	30
1.7	Förslag till lag om ändring i lagen (2017:1201) om reduktion av växthusgasutsläpp från vissa fossila drivmedel.....	31
1.8	Förslag till förordning om reduktion av växthusgasutsläpp från bensen och diesel.....	36
1.9	Förslag till förordning om hållbarhetskriterier för vissa bränslen	40
2	Ärendet.....	50
3	Hållbarhetskriterier för förnybara bränslen och återvunna kolbränslen.....	51
3.1	Nuvarande regelverk om hållbarhetskriterier	51
3.2	Förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung	53
3.3	Hållbarhetsbesked för återvunna kolbränslen.....	59
3.4	Fler anläggningar som producerar el, värme eller kyla ska uppfylla hållbarhetskriterierna	60
3.5	Krav på minskade växthusgasutsläpp.....	62
3.6	Nya markkriterier	64
3.7	Förändringar av uppgiftsskyldigheten	69
3.8	Återkallelse av hållbarhetsbesked	71
3.9	Skyldighet att spara uppgifter.....	72
3.10	Bestämmelser om oberoende granskning bör i huvudsak finnas på lägre normnivå än lag	73
4	Tilldelning av elcertifikat till anläggningar som producerar el från fasta biobränslen.....	74
5	En ny reduktionsplikt.....	74
5.1	Reduktionsplikten för bensen och diesel höjs	74
5.2	Leverans av fossilfri el från publika laddningsstationer ska kunna användas för att uppfylla reduktionsplikten.....	76
5.3	Förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung ska kunna användas för att uppfylla reduktionsplikten.....	79
5.4	Administrativa ändringar av reduktionsplikten	80
5.5	Reduktionsplikten för flygfotogen tas bort.....	81

6	Ändringar i drivmedelslagen	82
6.1	Kravet på drivmedelsleverantörer att minska utsläppen av växthusgaser slopas	82
6.2	Högsta tillåten inblandning av fame i dieselbränsle i miljöklass 3.....	84
7	Offentliggörande av uppgifter om datacenters energiprestanda	85
7.1	Den som äger eller förvaltar ett datacenter ska offentliggöra viss information	85
7.2	Tillsyn över kravet på offentliggörande och rapportering av information.....	89
8	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	90
8.1	Ikraftträdande	90
8.2	Övergångsbestämmelser till hållbarhetslagen	91
8.3	Övergångsbestämmelser till reduktionspliktslagen	92
8.4	Övergångsbestämmelser till drivmedelslagen	92
9	Konsekvensanalys	93
9.1	Övergripande konsekvenser	93
9.2	Konsekvenser för företag och enskilda.....	95
9.3	Effekter för klimatet och miljön	99
9.4	Myndigheter och domstolar.....	101
9.5	Övrigt	101
10	Författningskommentar	102
10.1	Förslaget till lag om offentliggörande av information om energiprestanda för vissa datacenter	102
10.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.....	104
10.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen...	105
10.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen.....	124
10.5	Förslaget till lag om ändring i drivmedelslagen (2011:319)	126
10.6	Förslaget till lag om ändring i lagen (2011:1200) om elcertifikat.....	130
10.7	Förslaget till lag om ändring i lagen (2017:1201) om reduktion av växthusgasutsläpp från vissa fossila drivmedel.....	131
Bilaga 1	Utdrag ur Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2413 av den 18 oktober 2023 om ändring av direktiv (EU) 2018/2001, förordning (EU) 2018/1999 och direktiv 98/70/EG vad gäller främjande av energi från förnybara energikällor, och om upphävande av rådets direktiv (EU) 2015/652	137
Bilaga 2	Artikel 12 och bilaga VII i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955	153

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag om offentliggörande av information om energiprestanda för vissa datacenter

Härigenom föreskrivs¹ följande.

Lagens innehåll

1 § I denna lag finns bestämmelser om att den som äger eller förvaltar datacenter ska offentliggöra uppgifter om datacentrets energiprestanda.

Ord och uttryck

2 § I denna lag avses med *datacenter* en byggnad eller en grupp av byggnader som används för att inrymma, ansluta och driva datorsystem, servrar och kringutrustning för datalagring, databehandling, datadistribution och relaterad verksamhet.

Krav på den som äger eller förvaltar ett datacenter att offentliggöra information om energiprestanda

3 § Den som äger eller förvaltar ett datacenter med ett installerat it-effektbehov på minst 500 kilowatt ska årligen offentliggöra uppgifter om datacentrets energiprestanda genom att rapportera uppgifterna till den databas som ska inrättas enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955.

Bestämmelser om rapportering finns i kommissionens delegerade förordning (EU) 2024/1364 av den 14 mars 2024 om den första delen av inrättandet av ett gemensamt unionssystem för bedömning av datacentraler.

4 § Skyldigheten enligt 3 § gäller inte datacenter som används för försvars- eller krisberedskapsändamål eller som uteslutande tillhandahåller tjänster för sådana ändamål.

Tillsyn

5 § Den myndighet som regeringen bestämmer (tillsynsmyndigheten) har tillsyn över att denna lag och kommissionens delegerade förordning (EU) 2024/1364 följs.

6 § Den som är skyldig att offentliggöra uppgifter enligt 3 § ska på tillsynsmyndighetens begäran lämna de upplysningar och de handlingar som myndigheten behöver för tillsynen.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955, i den ursprungliga lydelsen.

7 § Tillsynsmyndigheten har rätt att för tillsynen få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen inom datacentret, dock inte bostäder.

8 § Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden som behövs för att denna lag och kommissionens delegerade förordning (EU) 2024/1364 ska följas. Ett föreläggande får förenas med vite.

Överklagande

9 § Tillsynsmyndighetens beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2025.

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Härigenom föreskrivs att 6 a kap. 2 c § och 7 kap. 3 c och 4 §§ lagen (1994:1776) om skatt på energi ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 a kap.

2 c §¹

För biogas eller biogasol som förbrukas som bränsle för uppvärmning medges befrielse från energiskatt med 100 procent och från koldioxidskatt med 100 procent.

Första stycket gäller endast om bränslet vid skattskyldighetens inträde omfattas av ett anläggningsbesked enligt 3 a kap. lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för *biodrivmedel och biobränslen*.

Om bränslet förbrukas i en sådan anläggning som avses i 1 kap. 3 a § lagen om hållbarhetskriterier för *biodrivmedel och biobränslen*, gäller första stycket dessutom endast om förbrukaren vid förbrukningstillfället innehar ett hållbarhetsbesked som omfattar bränslet enligt 3 kap. samma lag.

Första stycket gäller endast om bränslet vid skattskyldighetens inträde omfattas av ett anläggningsbesked enligt 3 a kap. lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för *vissa bränslen*.

Om bränslet förbrukas i en sådan anläggning som avses i 1 kap. 3 § *andra stycket* 2 lagen om hållbarhetskriterier för *vissa bränslen*, gäller första stycket dessutom endast om förbrukaren vid förbrukningstillfället innehar ett hållbarhetsbesked som omfattar bränslet enligt 3 kap. samma lag.

7 kap.

3 c §²

Avdrag enligt 3 a och 3 b §§ medges endast om

1. motorbränslet eller beståndsdelens delen omfattas av ett hållbarhetsbesked enligt 3 kap. lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för *biodrivmedel och biobränslen* och av ett anläggningsbesked enligt 3 a kap. samma lag,

2. stödmottagaren inte är ett företag utan rätt till statligt stöd, och

3. uppgift lämnas om avdragets fördelning på stödmottagare.

1. motorbränslet eller beståndsdelens delen omfattas av ett hållbarhetsbesked enligt 3 kap. lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för *vissa bränslen* och av ett anläggningsbesked enligt 3 a kap. samma lag,

4 §³

En skattskyldig får göra avdrag för energiskatt med 100 procent och för koldioxidskatt med 100 procent på biogas och biogasol som den skattskyldige har förbrukat eller sålt som motorbränsle.

Första stycket gäller endast om

¹ Senaste lydelse 2021:669.

² Senaste lydelse 2021:669.

³ Senaste lydelse 2021:669.

1. stödmottagaren inte är ett företag utan rätt till statligt stöd,
 2. uppgift lämnas om avdragets fördelning på stödmottagare, och
 3. biogasen eller biogasolen omfattas av ett hållbarhetsbesked enligt 3 kap. lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för *biodrivmedel och biobränslen* och av ett anläggningsbesked enligt 3 a kap. samma lag.
 3. biogasen eller biogasolen omfattas av ett hållbarhetsbesked enligt 3 kap. lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för *vissa bränslen* och av ett anläggningsbesked enligt 3 a kap. samma lag.
-

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2025.

1.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen²

dels att 2 kap. ska upphöra att gälla,

dels att rubriken till lagen samt 1 kap. 1, 2, 3 och 3 a §§ och 3 kap. 1–1 b, 1 d och 1 e §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas ett nytt kapitel, 2 kap., tre nya paragrafer, 1 kap. 2 b §, 3 kap. 1 f § och 4 kap. 4 §, och närmast före 1 kap. 1, 2, 2 b och 3 §§ och 3 kap. 1, 1 a, 1 d och 1 e §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Lag om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen

Lag om hållbarhetskriterier för vissa bränslen

1 kap.

Lagens innehåll

1 §³

Lagen innehåller bestämmelser om kriterier som *biodrivmedel* och *biobränslen* ska uppfylla för att anses vara hållbara (hållbarhetskriterier) och om hållbarhetsbesked som ska visa detta. Lagen innehåller även bestämmelser om anläggningsbesked.

Lagen innehåller bestämmelser om kriterier som *förnybara bränslen* och *återvunna kolbränslen* ska uppfylla för att anses vara hållbara (hållbarhetskriterier) och om hållbarhetsbesked som ska visa detta. Lagen innehåller även bestämmelser om anläggningsbesked.

Ord och uttryck i lagen

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2413.

² Senast lydelse av

lagens rubrik 2021:668

2 kap. 1 § 2021:668

2 kap. 1 a § 2021:668

2 kap. 1 b § 2021:668

2 kap. 2 § 2021:668

2 kap. 3 § 2021:668

2 kap. 4 § 2021:668

2 kap. 5 § 2021:668

2 kap. 6 § 2021:668

2 kap. 7 § 2021:668

2 kap. 8 § 2021:668.

³ Senaste lydelse 2021:668.

I denna lag betyder

agrobiomassa: biomassa som produceras inom jordbruket,

avfall: ämne eller föremål som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med, dock inte ett ämne som avsiktligt har manipulerats eller kontaminerats för att anses som avfall,

biobränslen: fasta, gasformiga eller flytande bränslen som framställs av biomassa och som används för andra energiändamål än motordrift,

biodrivmedel: flytande eller gasformiga bränslen som framställs av biomassa och som används för motordrift,

biomassa: den biologiskt nedbrytbara delen av produkter, avfall och restprodukter av biologiskt ursprung från jordbruk, inklusive material av vegetabiliskt och animaliskt ursprung, av skogsbruk och därmed förknippad industri inklusive fiske och vattenbruk, liksom den biologiskt nedbrytbara delen av avfall, inklusive industriavfall och kommunalt avfall av biologiskt ursprung,

biodrivmedel: flytande eller gasformiga bränslen som framställs av biomassa och som används för motordrift,

förnybara bränslen: biodrivmedel, biobränslen och förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung,

förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung: flytande och gasformiga bränslen vilkas energiinnehåll hämtas från andra förnybara energikällor än biomassa,

livsmedels- eller fodergrödor: stärkelsrika grödor, sockergrödor eller oljegrödor som produceras på jordbruksmark som huvudgrödor, dock inte

1. restprodukter och avfall,
2. material som innehåller både cellulosa och lignin, eller
3. mellangrödor som inte kräver att ytterligare mark tas i anspråk,

avfall: ämne eller föremål som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med, dock inte ett ämne som avsiktligt har manipulerats eller kontaminerats för att anses som avfall,

restprodukt: ett ämne som inte är den eller de slutprodukter som en

⁴ Senaste lydelse 2021:668.

produktionsprocess direkt ska producera eller är huvudsyftet med processen och där produktionsprocessen inte avsiktligt ändrats för att producera ämnet,

produktionskedja: den produktionsprocess som pågår fram till och med användningen av *biodrivmedlet eller biobränslet* och börjar med

– odling av biomassa, inbegripet framställning av gödsel för odlingen, eller

– omhändertagandet av avfall eller restprodukter som *biodrivmedlet eller biobränslet* framställs av, om inte restprodukterna har uppkommit direkt i en jordbruks-, vattenbruks-, fiske- eller skogsbruksverksamhet, och

skogsbiomassa: biomassa som produceras inom skogsbruket.

produktionskedja: den produktionsprocess som pågår fram till och med användningen av *bränslet* och som för

1. *biodrivmedel eller biobränslen* börjar med

– omhändertagandet av avfall eller *andra* restprodukter än sådana som kommer från jordbruk, vattenbruk, fiske eller skogsbruk, och

2. *förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och återvunna kolbränslen* börjar med produktionen av el och andra insatsvaror,

restprodukt: ett ämne som inte är den eller de slutprodukter som en produktionsprocess direkt ska producera eller är huvudsyftet med processen och där produktionsprocessen inte avsiktligt ändrats för att producera ämnet,

restprodukter från jordbruk, vattenbruk, fiske respektive skogsbruk: restprodukter som har uppkommit direkt i jordbruk, vattenbruk, fiske respektive skogsbruk och inte i relaterad industri eller bearbetning,

skogsbiomassa: biomassa som produceras inom skogsbruket,

skogsförnygring: att ett skogsbestånd återställs på naturlig eller konstgjord väg efter att det tidigare beståndet har avlägsnats genom avverkning eller av naturliga orsaker,

ursprungsområde: ett geografiskt avgränsat område där bränsleråvaran för skogsbiomassan tas, för vilket det finns tillförlitlig och oberoende information och där

förhållandena är tillräckligt homogena för att riskerna i fråga om skogsbiomassans hållbarhet och lagenlighet ska kunna bedömas,

återvunna kolbränslen: flytande och gasformiga bränslen som produceras från

1. flytande eller fast avfall av icke-förnybart ursprung som inte lämpar sig för materialåtervinning,

2. gaser från avfallshantering, och

3. avgaser av icke-förnybart ursprung som framställs som en oundviklig och oavsiktlig följd av produktionsprocessen i en industri-anläggning.

Fastställande av andelen förnybar el vid produktion av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung

2 b §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om fastställande av andelen förnybar el vid produktion av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung.

Krav på att hållbarhetskriterier ska vara uppfyllda

3 §⁵

För att biodrivmedel och biobränslen ska anses som hållbara ska hållbarhetskriterierna i 2 kap. 1–7 §§ vara uppfyllda. Om sådana drivmedel eller bränslen framställts av avfall eller restprodukter, gäller bara kriteriet i 2 kap. 1 § utom i fall som anges i andra stycket.

Om biodrivmedel eller biobränslen framställts av
– restprodukter som uppkommit direkt i en vattenbruks-, fiske- eller

För att förnybara bränslen och återvunna kolbränslen ska anses som hållbara ska de hållbarhetskriterier i 2 kap. som gäller för bränslet vara uppfyllda.

I fråga om fasta biobränslen och gasformiga biobränslen gäller första stycket endast

⁵ Senaste lydelse 2021:668.

skogsbruksverksamhet gäller kriterierna i 2 kap. 1–7 §§,

– restprodukter som uppkommit direkt i en jordbruksverksamhet gäller kriterierna i 2 kap. 1–8 §§, och

– avfall som uppkommit direkt i en jordbruksverksamhet gäller kriterierna i 2 kap. 1 och 8 §§.

1. fasta biobränslen som används för produktion av el, värme eller kyla i anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 7,5 megawatt,

2. gasformiga biobränslen som används för produktion av el, värme eller kyla i anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 2 megawatt,

3. produktion av gasformiga biobränslen i anläggningar med ett genomsnittligt biometanflöde på minst 200 kubikmeter per timme, eller

4. fasta eller gasformiga biobränslen som omfattas av ett hållbarhetsbesked enligt 3 kap. 1 § första stycket 8.

Fast kommunalt avfall från biomassa som används för produktion av el, värme och kyla ska anses som hållbart även om hållbarhetskriterierna i 2 kap. inte är uppfyllda.

3 a §⁶

I fråga om fasta eller gasformiga biobränslen gäller 3 § första och andra styckena endast bränslen som används för produktion av el, värme, kyla eller bränslen i anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 20 megawatt för fasta biobränslen och på minst 2 megawatt för gasformiga biobränslen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om vad som avses med anläggningar och sammanlagd installerad tillförd effekt.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om vad som avses med anläggningar, sammanlagd installerad tillförd effekt och genomsnittligt biometanflöde.

2 kap. Hållbarhetskriterier

Minskade utsläpp av växthusgaser

1 § För att förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och återvunna kolbränslen ska anses som hållbara ska användningen av dem medföra att

utsläppen av växthusgaser understiger de utsläpp som användningen av fossila bränslen hade gett med minst 70 procent.

2 § För att fasta bibränslen ska anses som hållbara vid produktion av el, värme eller kyla ska användningen av dem medföra att utsläppen av växthusgaser understiger de utsläpp som användningen av fossila bränslen hade gett

1. med minst 70 procent, om anläggningen där bibränslet används har tagits i drift den 1 januari 2021–20 november 2023 och anläggningen har en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 10 megawatt, och

2. med minst 80 procent, om anläggningen där bibränslet används

a) har tagits i drift före den 1 januari 2021, har en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 10 megawatt och har varit i drift i minst 15 år, eller

b) har tagits i drift efter den 20 november 2023.

Kravet på utsläppsminskning enligt 2 a gäller dock tidigast från den 1 januari 2026 och, även om anläggningen inte har varit i drift i 15 år, senast från den 1 januari 2030.

3 § För att gasformiga bibränslen ska anses som hållbara vid produktion av el, värme eller kyla ska användningen av dem medföra att utsläppen av växthusgaser understiger de utsläpp som användningen av fossila bränslen hade gett

1. med minst 70 procent, om anläggningen där bibränslet används har tagits i drift den 1 januari 2021–20 november 2023, och

2. med minst 80 procent, om anläggningen där bibränslet används

a) har tagits i drift före den 1 januari 2021, har en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än 10 megawatt och har varit i drift i minst 15 år,

b) har tagits i drift före den 1 januari 2021, har en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 10 megawatt och har varit i drift i minst 15 år,

c) har tagits i drift den 1 januari 2021–20 november 2023, har en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än 10 megawatt och har varit i drift i minst 15 år, eller

d) har tagits i drift efter den 20 november 2023.

Kravet på utsläppsminskning enligt 2 a gäller dock tidigast från den 1 januari 2026. Kravet på utsläppsminskning enligt 2 b gäller tidigast från den 1 januari 2026 och, även om anläggningen inte har varit i drift i 15 år, senast från den 1 januari 2030.

4 § För att biodrivmedel och flytande bibränslen ska anses som hållbara ska användningen av dem medföra att utsläppen av växthusgaser understiger de utsläpp som användningen av fossila bränslen hade gett

1. med minst 50 procent, om biodrivmedlet eller det flytande bibränslet har producerats i en anläggning som har tagits i drift senast den 5 oktober 2015,

2. med minst 60 procent, om biodrivmedlet eller det flytande bibränslet har producerats i en anläggning som har tagits i drift den 6 oktober 2015–31 december 2020, och

3. med minst 65 procent, om biodrivmedlet eller det flytande bibränslet har producerats i en anläggning som har tagits i drift efter den 31 december 2020.

5 § En anläggning anses ha tagits i drift enligt 2–4 §§ så snart det vid anläggningen förekommer fysisk produktion av biodrivmedel, flytande biobränslen eller el, värme eller kyla från fasta eller gasformiga biobränslen.

6 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om hur minskningen av utsläppen av växthusgaser för biodrivmedel och biobränslen ska beräknas.

Markkriterier

7 § Om biodrivmedel eller biobränslen har framställts av avfall eller restprodukter, gäller markkriterierna i 8–14 §§ i den utsträckning som anges i andra stycket.

- För biodrivmedel eller biobränslen som har framställts av
 - restprodukter från skogsbruk gäller kriterierna i 12 och 13 §§,
 - restprodukter från vattenbruk- eller fiske gäller kriterierna i 8–11 §§,
 - restprodukter från jordbruk gäller kriterierna i 8–11 och 14 §§, och
 - avfall från jordbruk gäller kriteriet i 14 §.

8 § För att biodrivmedel och biobränslen ska anses som hållbara får de inte ha producerats av agrobiomassa från mark som den 1 januari 2008 eller senare utgjordes av någon av följande typer av områden, oavsett om marken fortfarande är av detta slag eller inte:

1. urskog eller annan trädbevuxen mark med inhemska arter, där det inte finns några klart synliga tecken på mänsklig verksamhet och där de ekologiska processerna inte har störts i betydande utsträckning,
2. gammal skog enligt definitionen i det land där skogen finns,
3. skog eller annan trädbevuxen mark
 - a) med stor biologisk mångfald,
 - b) som är rik på arter och inte skadad,
 - c) som av en myndighet har konstaterats ha stor biologisk mångfald, och
 - d) där råvaruuttaget inte har varit oskadligt ur naturskyddssynpunkt,
4. gräsmark med en area på minst ett hektar
 - a) med stor biologisk mångfald,
 - b) som i avsaknad av mänsklig verksamhet förblir gräsmark, och
 - c) som bibehåller den naturliga artsammansättningen och sina ekologiska särdrag och processer,
5. gräsmark med en area på minst ett hektar
 - a) med stor biologisk mångfald,
 - b) som är rik på arter och inte skadad,
 - c) som av en myndighet har konstaterats ha stor biologisk mångfald,
 - d) som i avsaknad av mänsklig verksamhet skulle upphöra att vara gräsmark, och
 - e) där råvaruuttaget inte är nödvändigt för att bevara markens status som gräsmark med stor biologisk mångfald, eller
6. hedmark.

9 § För att biodrivmedel och biobränslen ska anses som hållbara får de inte ha producerats av agrobiomassa från mark inom områden som den 1 januari 2008 eller senare har utsetts till någon av följande typer av områden, oavsett om marken fortfarande är av detta slag eller inte:

1. områden som i lag eller genom beslut av en myndighet har utsetts för naturskydd, och

2. områden som har utsetts till skyddsområden för att skydda sällsynta, hotade eller utrotningshotade ekosystem eller arter, som är erkända i internationella avtal eller som ingår i förteckningar som har utarbetats av mellanstatliga organisationer eller av Internationella naturskyddsunionen.

Första stycket gäller endast om produktion av agrobiomassa till biodrivmedel och biobränslen påverkar de syften som gäller för området.

10 § För att biodrivmedel och biobränslen ska anses som hållbara får de inte ha producerats av agrobiomassa från mark som den 1 januari 2008 utgjordes av någon av följande naturtyper, men som inte längre gör det när råvarorna skördas:

1. våtmark, med vilket avses mark som under hela året eller en betydande del av året är täckt eller mättat av vatten,

2. kontinuerligt beskogat område, som är mark inom ett sammanhängande område med en area på minst ett hektar med träd som är högre än fem meter och med en kronslutenhet som täcker mer än 30 procent av ytan eller med befintliga träd som kan uppnå dessa värden, eller

3. mark inom ett sammanhängande område med en area på minst ett hektar med träd som är högre än fem meter och med en kronslutenhet som täcker mellan 10 och 30 procent av ytan eller med befintliga träd som kan uppnå dessa värden.

Detta gäller dock inte om ändrad markanvändning inom ett område som anges i första stycket 3 medför att kraven i 4 § uppfylls.

11 § För att biodrivmedel och biobränslen ska anses som hållbara får de inte ha producerats av agrobiomassa från mark som den 1 januari 2008 var torvmark, om odling och skörd av råvaran medför dränering av tidigare odikad mark.

12 § För att biodrivmedel och biobränslen som har producerats av skogsbiomassa ska anses som hållbara ska det visas att det finns både en nationell eller regional lagstiftning som är tillämplig inom avverkningsområdet och system för övervakning och kontroll av samma område som säkerställer att

1. avverkningsverksamheten sker på ett lagenligt sätt,

2. skogsförnygring sker på avverkade arealer,

3. arealer som utsetts för naturskydd skyddas i syfte att bevara den biologiska mångfalden och förhindra förstörelse av livsmiljöer,

4. det vid avverkningen tas hänsyn till vikten av att bevara markens beskaffenhet och den biologiska mångfalden, i syfte att förhindra negativ påverkan, på ett sätt som undviker

a) skörd av stubbar och rötter,

b) försämring av urskog och gammal skog enligt definitionen i det land där skogen finns eller omvandling av sådan skog till skogsplantage, och

c) avverkning på känsliga marker,

5. avverkningen är förenlig med

a) krav om begränsning av hyggens storlek,

b) krav om lokalt och ekologiskt lämpliga bevarandetröskelvärden för den mängd död ved som lämnas kvar vid uttag av död ved, och

c) krav på avverkningssystem som minimerar negativ påverkan på markens beskaffenhet, på strukturer för biologisk mångfald och på livsmiljöer,

6. avverkningen upprätthåller eller förbättrar skogens produktionskapacitet på lång sikt, och

7. skogsbiomassan inte kommer från ett sådant område som avses i 8 §, 10 § första stycket 1 och 11 §.

Även om villkoren i första stycket inte är uppfyllda, ska biodrivmedel och biobränslen som har producerats av skogsbiomassa anses som hållbara om

1. det visas att det finns ett förvaltningssystem för ursprungsområdet som säkerställer att villkor som motsvarar dem som anges i första stycket 1–6 är uppfyllda, och

2. skogsbiomassan inte kommer från ett sådant område som avses i 8 §, 10 § första stycket 1 och 11 §.

13 § För att biodrivmedel och biobränslen som har producerats av skogsbiomassa ska anses som hållbara ska det visas att det land eller den regionala organisation för ekonomisk integration där skogsbiomassan har sitt ursprung är part i Parisavtalet och

1. har lagt fram ett sådant nationellt fastställt bidrag (NDC) för Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC), som omfattar utsläpp från och upptag inom jordbruk, skogsbruk och markanvändning och som säkerställer att förändringar i kollager i samband med skörd eller avverkning av biomassa tillgodoräknas landets åtagande att minska eller begränsa utsläppen av växthusgaser i enlighet med det nationellt fastställda bidraget, eller

2. har en nationell eller regional lagstiftning som är tillämplig när det gäller utvinning för att bevara och stärka kollager och kolsänkor, i enlighet med artikel 5 i Parisavtalet, och visar att rapporterade utsläpp från sektorn för markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk inte överstiger upptaget.

Även om villkoren i första stycket inte är uppfyllda, ska biodrivmedel och biobränslen som har producerats av skogsbiomassa anses som hållbara om det visas att det finns ett förvaltningssystem för ursprungsområdet som säkerställer att kollager och kolsänkor i skogen bibehålls eller förbättras på lång sikt.

14 § För att biodrivmedel och biobränslen som har producerats av avfall eller restprodukter från jordbruk ska anses som hållbara ska det visas att det finns övervaknings- eller förvaltningsplaner för att hantera påverkan på jordbeskaffenheten och markens kollager.

15 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om

1. kriterier och geografisk räckvidd i fråga om de områden som anges i 8–11 §§, och

2. hur det ska visas att villkoren i 12–14 §§ är uppfyllda.

3 kap.

Rapporteringskyldighet

1 §⁷

Rapporteringskyldig är den som

1. enligt 5 eller 6 kap. lagen (1994:1776) om skatt på energi är skattskyldig för bränsle som helt eller delvis utgörs av biodrivmedel,

2. i yrkesmässig verksamhet använder ett flytande biobränsle,

3. i yrkesmässig verksamhet använder ett fast biobränsle för produktion av el, värme, kyla *eller bränslen* i en anläggning med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 20 megawatt,

4. i yrkesmässig verksamhet använder ett gasformigt biobränsle för produktion av el, värme, kyla *eller bränslen* i en anläggning med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 2 megawatt, *eller*

1. enligt 5 eller 6 kap. lagen (1994:1776) om skatt på energi är skattskyldig för bränsle som helt eller delvis utgörs av biodrivmedel *eller av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung som används för motordrift,*

3. i yrkesmässig verksamhet använder ett fast biobränsle för produktion av el, värme *eller* kyla i en anläggning med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 7,5 megawatt,

4. i yrkesmässig verksamhet använder ett gasformigt biobränsle för produktion av el, värme *eller* kyla i en anläggning med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 2 megawatt,

5. i yrkesmässig verksamhet producerar gasformiga biodrivmedel eller gasformiga biobränslen i en anläggning med ett genomsnittligt biometanflöde på minst 200 kubikmeter per timme,

6. i yrkesmässig verksamhet levererar ett gasformigt förnybart bränsle av icke-biologiskt ursprung till en slutkund som använder bränslet i en bränslecell i ett fordon eller fartyg,

7. i yrkesmässig verksamhet använder ett förnybart bränsle av icke-biologiskt ursprung för andra ändamål än de som anges i 1 och 6, eller

⁷ Senaste lydelse 2022:170.

5. inte omfattas av 1–4 men ansöker om hållbarhetsbesked av något annat skäl. 8. inte omfattas av 1–7 men ansöker om hållbarhetsbesked av något annat skäl.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från rapporteringsskyldigheten enligt första stycket.

Kontrollsystem och hållbarhetsbesked

1 a §⁸

Den som är rapporteringsskyldig ska genom ett kontrollsystem säkerställa att de *biodrivmedel och biobränslen* som ska rapporteras är att anse som hållbara.

Den som är rapporteringsskyldig ska genom ett kontrollsystem säkerställa att de *förnybara bränslen och återvunna kolbränslen* som omfattas av rapporteringsskyldigheten är att anse som hållbara.

Den rapporteringsskyldige ska genom överenskommelser, direkt eller indirekt, med samtliga aktörer i hela produktionskedjan och genom stickprov hos dessa aktörer säkerställa att kravet i första stycket uppfylls.

En rapporteringsskyldigs kontrollsystem ska granskas av en oberoende granskare. *Granskaren ska kontrollera att kontrollsystemet är korrekt, tillförlitligt och skyddat mot bedrägerier. Granskningen ska också innehålla en utvärdering av den metod för stickprov som ska ingå i kontrollsystemet och stickprovets frekvens. Dessutom ska granskningen innehålla en utvärdering av de uppgifter som den rapporteringsskyldige har lämnat om sitt kontrollsystem.*

En rapporteringsskyldigs kontrollsystem ska granskas av en oberoende granskare. *Den oberoende granskaren ska i ett intyg lämna ett utlåtande om kontrollsystemet.*

Den oberoende granskaren ska i ett intyg avge ett utlåtande om kontrollsystemet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om kontrollsystem och granskning av sådana system.

1 b §⁹

Den som är rapporteringsskyldig ska till tillsynsmyndigheten ge in en beskrivning av sitt kontrollsystem tillsammans med den oberoende granskarens intyg.

⁸ Senaste lydelse 2021:668.

⁹ Senaste lydelse 2021:668. Ändringen innebär bl.a. att fjärde stycket tas bort.

Tillsynsmyndigheten ska i ett särskilt beslut fastställa om den rapporteringsskyldiges kontrollsystem uppfyller kraven enligt 1 a § (hållbarhetsbesked).

Ett hållbarhetsbesked gäller tills vidare men ska omprövas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om beskrivning av kontrollsystem samt fastställande och omprövning av hållbarhetsbesked.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om styrkande av hållbarhet hos *bi drivmedel* och *biobränslen*.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om styrkande av hållbarhet hos *förnybara bränslen* och *återvunna kolbränslen*.

Återkallelse av hållbarhetsbesked

1 d §¹⁰

Ett hållbarhetsbesked ska återkallas helt eller delvis av tillsynsmyndigheten om

1. den rapporteringsskyldige eller någon som ingår i den rapporteringsskyldiges produktionskedja bryter mot åtagandena i kontrollsystemet på ett sådant sätt att det med fog kan antas att de *bi drivmedel* och *biobränslen* som *rapporteras* inte kan anses vara hållbara,

2. den rapporteringsskyldige eller någon som ingår i den rapporteringsskyldiges produktionskedja bryter mot åtagandena i kontrollsystemet på ett sådant sätt att hållbarheten hos de *bi drivmedel* och *biobränslen* som *den rapporteringsskyldige rapporterar* inte kan bedömas på ett tillfredsställande sätt, eller

3. det är uppenbart att de *bi drivmedel* och *biobränslen* som *rapporteras* inte kan anses som hållbara trots att åtagandena i kontrollsystemet iakttas.

1. den rapporteringsskyldige eller någon som ingår i den rapporteringsskyldiges produktionskedja bryter mot åtagandena i kontrollsystemet på ett sådant sätt att det med fog kan antas att de *förnybara bränslen* och *återvunna kolbränslen* som *omfattas av hållbarhetsbeskedet* inte kan anses vara hållbara,

2. den rapporteringsskyldige eller någon som ingår i den rapporteringsskyldiges produktionskedja bryter mot åtagandena i kontrollsystemet på ett sådant sätt att hållbarheten hos de *förnybara bränslen* och *återvunna kolbränslen* som *omfattas av hållbarhetsbeskedet* inte kan bedömas på ett tillfredsställande sätt, eller

3. det är uppenbart att de *förnybara bränslen* och *återvunna kolbränslen* som *omfattas av hållbarhetsbeskedet* inte kan anses som hållbara trots att åtagandena i kontrollsystemet iakttas.

¹⁰ Senaste lydelse 2021:668.

Ett hållbarhetsbesked får även återkallas om rapporteringsskyldigheten har upphört.

Återkallelse enligt första stycket Återkallelse enligt första stycket
får inte ske *vid ringa felaktigheter*. får inte ske *om felet är ringa*.

Ett beslut om återkallelse gäller omedelbart.

Uppgiftsskyldighet

1 e §¹¹

Den som är rapporteringsskyldig enligt 1 § första stycket 1–4 ska lämna uppgifter

1. för bedömningen av hållbarhetskriterier enligt denna lag,
2. för Sveriges rapportering enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och för rapportering till den unionsdatabas som inrättas enligt samma direktiv, och

3. om sådana mängder *bio-drivmedel eller biobränslen* som avses i föreskrifter som meddelats med stöd av andra stycket 1.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. skyldigheten att lämna uppgifter och om undantag från den skyldigheten, och

2. att den som är rapporteringsskyldig ska informera konsumenter om vilken typ av biobränsle som används i den yrkesmässiga verksamheten och om bränslets geografiska ursprung.

Den som är rapporteringsskyldig enligt 1 § första stycket 1–7 ska lämna uppgifter

2. för Sveriges rapportering enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, och

3. om sådana mängder *förnybara bränslen* som avses i föreskrifter som meddelats med stöd av andra stycket 1.

1 f §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att uppgifter för rapportering till den unionsdatabas som inrättas enligt direktiv (EU) 2018/2001 ska lämnas av

1. den som är rapporteringsskyldig enligt 1 § första stycket 1–7, och

2. den som levererar flytande eller gasformiga förnybara bränslen eller återvunna kolbränslen.

4 kap.

4 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att den som är eller har varit rapporteringsskyldig ska spara underlag för att styrka uppgifter för bedömningen av hållbarhetskriterier enligt denna lag.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2025.

2. Användning eller leverans av förnybara bränslen eller återvunna kolbränslen, som en rapporteringsskyldig hade i lager vid ikraftträdandet eller före ikraftträdandet hade avtalat om att köpa för leverans före den 1 januari 2026, ska inte medföra att ett hållbarhetsbesked återkallas eller inte beviljas, om inte detsamma hade gällt enligt äldre bestämmelser.

1.4 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen

Härigenom föreskrivs¹ att 2 kap. 2 och 3 §§ lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen² ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt lagförslag 1.3

Föreslagen lydelse

2 kap.

2 §³

För att fasta biobränslen ska anses som hållbara vid produktion av el, värme eller kyla ska användningen av dem medföra att utsläppen av växthusgaser understiger de utsläpp som användningen av fossila bränslen hade gett,

1. med minst 70 procent, om anläggningen där biobränslet används har tagits i drift den 1 januari 2021–20 november 2023 och anläggningen har en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 10 megawatt, och

2. med minst 80 procent, om anläggningen där biobränslet används

a) har tagits i drift före den 1 januari 2021, har en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 10 megawatt och har varit i drift i minst 15 år, eller

b) har tagits i drift efter den 20 november 2023.

Kravet på utsläppsminskning enligt 2 a gäller dock tidigast från den 1 januari 2026 och, även om anläggningen inte har varit i drift i 15 år, senast från den 1 januari 2030.

För att fasta biobränslen ska anses som hållbara vid produktion av el, värme eller kyla ska användningen av dem medföra att utsläppen av växthusgaser understiger de utsläpp som användningen av fossila bränslen hade gett, med minst 80 procent, om anläggningen där biobränslet används

1. har tagits i drift före den 20 november 2023 och anläggningen har en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 10 megawatt, eller

2. har tagits i drift efter den 20 november 2023.

3 §⁴

För att gasformiga biobränslen ska anses som hållbara vid produktion av el, värme eller kyla ska användningen av dem medföra att utsläppen av

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2413.

² Senaste lydelse av lagens rubrik 2024:000.

³ Senaste lydelse 2024:000.

⁴ Senaste lydelse 2024:000.

växthusgaser understiger de utsläpp som användningen av fossila bränslen hade gett,

1. med minst 70 procent, om anläggningen där bibränslet används har tagits i drift den 1 januari 2021–20 november 2023, och

1. med minst 70 procent, om anläggningen där bibränslet används har tagits i drift den 1 januari 2021–20 november 2023, *har en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än 10 megawatt och har varit i drift i mindre än 15 år, och*

2. med minst 80 procent, om anläggningen där bibränslet används

a) har tagits i drift före den 1 januari 2021, har en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än 10 megawatt och har varit i drift i minst 15 år,

b) har tagits i drift före den 1 januari 2021, har en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 10 megawatt *och har varit i drift i minst 15 år,*

b) har tagits i drift före *den 20 november 2023 och anläggningen* har en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 10 megawatt,

c) har tagits i drift den 1 januari 2021–20 november 2023, har en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än 10 megawatt och har varit i drift i minst 15 år, eller

d) har tagits i drift efter den 20 november 2023.

Kravet på utsläppsminskning enligt 2 a gäller dock tidigast från den 1 januari 2026. Kravet på utsläppsminskning enligt 2 b gäller tidigast från den 1 januari 2026 och, även om anläggningen inte har varit i drift i 15 år, senast från den 1 januari 2030.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2030.

1.5 Förslag till lag om ändring i drivmedelslagen (2011:319)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om drivmedelslagen (2011:319)²

dels att 21, 27 och 28 §§ och rubrikerna närmast före 21 och 27 §§ ska upphöra att gälla,

dels att 2, 8, 10, 20, 22 och 29–32 §§ och rubrikerna närmast före 29 och 30 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 17 a §, och närmast före 17 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §³

I denna lag avses med

alternativt bränsle: ett bränsle avsett för motordrift som inte är bensin eller dieselbränsle och som inte till övervägande del har sitt ursprung i råolja,

bensin: ett bränsle som är avsett för motordrift och omfattas av nr 2710 11 41, 2710 11 45, 2710 11 49, 2710 11 51 eller 2710 11 59 i kommissionens förordning (EG) nr 2031/2001 av den 6 augusti 2001, om ändring av bilaga I till rådets förordning (EEG) nr 2658/87 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan,

biodrivmedel: ett vätskeformigt eller gasformigt bränsle som är framställt av biomassa och avsett för motordrift, *biodrivmedel*: flytande bränslen som framställs av biomassa och som används för motordrift,

dieselbränsle: ett bränsle som är avsett för motordrift och omfattas av nr 2710 19 41 eller 2710 19 45 i förordning (EG) nr 2031/2001,

drivmedel: ett bränsle som är avsett för motordrift eller energi i annan form som också är avsedd för motordrift,

drivmedelsleverantör: den som genom att leverera ett drivmedel är skyldig att betala skatt enligt lagen (1994:1776) om skatt på energi,

koldioxidekvivalent: den mängd dikväveoxid eller metan som medför en lika stor klimatpåverkan som koldioxid,

sommar: tiden

– från och med den 16 maj till och med den 31 augusti i Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, och

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2413 av den 18 oktober 2023 om ändring av direktiv (EU) 2018/2001, förordning (EU) 2018/1999 och direktiv 98/70/EG vad gäller främjande av energi från förnybara energikällor, och om upphävande av rådets direktiv (EU) 2015/652.

² Senaste lydelse av

21 § 2017:903

27 § 2017:903

28 § 2017:903

rubriken närmast före 27 § 2017:903.

³ Senaste lydelse 2020:261.

– från och med den 1 maj till och med den 15 september i övriga Sverige, och

vinter: tiden

– från och med den 16 oktober till och med den 31 mars i Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, och

– från och med den 1 november till och med den 15 mars i övriga Sverige.

I övrigt har ord och uttryck i denna lag samma innebörd som i lagen (1998:1707) om åtgärder mot buller och avgaser från mobila maskiner, lagen (2001:559) om vägtrafikdefinitioner och lagen (2016:96) om fritidsbåtar och vattenskotrar.

8 §⁴

För klassificering i miljöklass 1 ska ett dieselbränsle uppfylla följande tekniska krav:

1. cetanindexet ska vara lägst 50,
2. cetantalet ska vara lägst 51,0, om bränslet omfattas av nr 2710 19 41 i Kombinerade nomenklaturen (KN-nr) enligt rådets förordning (EEG) 2658/87,
3. densiteten ska vid 15 grader Celsius vara lägst 800,0 och högst 830,0 kilogram per kubikmeter,
4. destillationen ska innebära att begynnelsekokpunkten är lägst 180 grader Celsius och att minst 95 volymprocent har förångats vid 340,0 grader Celsius,
5. aromatiska kolväten får förekomma med högst 5 volymprocent,
6. polycykliska aromatiska kolväten får inte förekomma i någon mätbar mängd enligt Svensk Standard SS 155116, utgåva 2 eller motsvarande, före inblandning av fettsyrametylestrar,
7. svavel får förekomma med högst 10,0 milligram per kilogram,
8. fettsyrametylestrar får förekomma med högst 7,0 volymprocent och ska uppfylla kraven i Svensk Standard SS-EN 14214:2012+A1:2014, utgåva 1 eller motsvarande, och
8. fettsyrametylestrar får förekomma med högst 7,0 volymprocent och ska uppfylla kraven i Svensk Standard SS-EN 14214:2012+A2:2019, utgåva 1 eller motsvarande, och
9. metylcyklopentadienylmangantrikarbonyl (MMT) får förekomma med högst 2 milligram mangan per liter.

10 §⁵

För klassificering i miljöklass 3 ska ett dieselbränsle uppfylla följande tekniska krav:

1. cetantalet ska vara lägst 51,0,
2. densiteten ska vid 15 grader Celsius vara högst 845,0 kilogram per kubikmeter,
3. destillationen ska innebära att minst 95 volymprocent har förångats vid 360,0 grader Celsius,
4. polycykliska aromatiska kolväten får förekomma med högst
4. polycykliska aromatiska kolväten får förekomma med högst

⁴ Senaste lydelse 2015:593.

⁵ Senaste lydelse 2015:593.

8,0 procent av bränslets massa enligt Svensk Standard SS-EN 12916, utgåva 2, och

5. i övrigt ska bränslet uppfylla de krav som anges i 8 § 7–9.

8,0 procent av bränslets massa enligt Svensk Standard SS-EN 12916, utgåva 2,

5. fettsyrametylestrar får förekomma med högst 10,0 volymprocent och ska uppfylla kraven i Svensk Standard SS-EN 14214:2012+A2:2019, utgåva 1 eller motsvarande, och

6. i övrigt ska bränslet uppfylla de krav som anges i 8 § 7 och 9.

Tillgång till dieselbränsle med högst 7 volymprocent fettsyrametylestrar

17 a §

Den som tillverkar ett dieselbränsle eller yrkesmässigt för in ett dieselbränsle till Sverige ska se till att det på marknaden finns tillgång till dieselbränsle med högst 7,0 volymprocent fettsyrametylestrar.

20 §⁶

En drivmedelsleverantör ska i en utsläppsrapport till den myndighet som regeringen bestämmer en gång per år lämna uppgifter om de levererade drivmedlens

1. typ,
2. volym,
3. energimängd,
4. innehåll,
5. ursprung,
6. inköpsställe, och

7. utsläpp av växthusgaser från hela livscykeln.

5. ursprung, och

6. utsläpp av växthusgaser från hela livscykeln.

22 §⁷

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. skyldighet för den som bedriver verksamhet med att tillhandahålla ett flytande eller gasformigt drivmedel, eller i en sådan verksamhet tillhandahåller el som drivmedel, att informera konsumenter om

a) drivmedlets utsläpp av växthusgaser och andra förhållanden som har betydelse för att bedöma drivmedlets miljöpåverkan, och

⁶ Senaste lydelse 2017:903.

⁷ Senaste lydelse 2022:1125.

b) hur stor andel biodrivmedel som en bensin eller ett dieselbränsle har, om metalltillsatser i drivmedlet och om lämplig användning av olika bränsleblandningar,

2. märkning, utformning, provning och kontroll av anordningar för bränslepåfyllning,

3. hur koldioxidekvivalenter ska beräknas,

4. undantag från kraven i 6 § för bensin som är avsedd endast för drift av kolvmotorer i luftfartyg,

5. sådana undantag från saluföringsförbudet i 16 § som avser försäljning för fordonsindustrins forsknings- och testningsverksamhet eller för fordonsindustrins påfyllning av nytillverkade fordon inför leverans,

6. skyldigheten enligt 17 § att se till att det finns tillgång till sådan bensin som avses i *den paragrafen*,

7. skyldighet för den som ska informera om ett felaktigt drivmedel enligt 18 § att betala kostnaderna för att en myndighet informerar i leverantörens ställe,

8. rapporteringen enligt 19 och 20 §§ och undantag från rapporteringsskyldigheten,

9. hur åtgärder får tillgodoräknas som minskning av utsläpp enligt 21 § och hur minskning av utsläpp ska beräknas, och

10. avgifter för tillsyn och för ärendehandläggning enligt denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Av lagen (2014:140) med bemyndigande att meddela vissa föreskrifter om marknadskontroll av varor och annan närliggande tillsyn framgår att föreskrifter om avgifter för marknadskontroll enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 av den 20 juni 2019 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011 får meddelas.

3. undantag från kraven i 6 § för bensin som är avsedd endast för drift av kolvmotorer i luftfartyg,

4. sådana undantag från saluföringsförbudet i 16 § som avser försäljning för fordonsindustrins forsknings- och testningsverksamhet eller för fordonsindustrins påfyllning av nytillverkade fordon inför leverans,

5. skyldigheten enligt 17 och 17 a §§ att se till att det finns tillgång till sådan bensin och sådant dieselbränsle som avses i *de paragraferna*,

6. skyldighet för den som ska informera om ett felaktigt drivmedel enligt 18 § att betala kostnaderna för att en myndighet informerar i leverantörens ställe,

7. rapporteringen enligt 19 och 20 §§ och undantag från rapporteringsskyldigheten, och

8. avgifter för tillsyn och för ärendehandläggning enligt denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Prövning av avgifter⁸

Tillsynsmyndigheten prövar frågor om förseningsavgift *och utsläppsavgift*.

Prövning av förseningsavgift

29 §⁹

Tillsynsmyndigheten prövar frågor om förseningsavgift.

Avgifternas betalning¹⁰

En förseningsavgift *eller utsläppsavgift* ska betalas till tillsynsmyndigheten inom trettio dagar efter det att beslutet om att ta ut avgiften fick laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet.

Avgifterna tillfaller staten.

Betalning av förseningsavgift

30 §¹¹

En förseningsavgift ska betalas till tillsynsmyndigheten inom trettio dagar efter det att beslutet om att ta ut avgiften fick laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet.

31 §¹²

Om en förseningsavgift *eller utsläppsavgift* inte betalas i rätt tid, ska tillsynsmyndigheten lämna den obetalda avgiften för indrivning.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. *Vid indrivning får fordran verkställas enligt utsökningsbalken.*

Om en förseningsavgift inte betalas i rätt tid, ska tillsynsmyndigheten lämna den obetalda avgiften för indrivning.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

32 §¹³

En förseningsavgift *eller utsläppsavgift* faller bort om den inte har verkställts inom fem år från det att beslutet att ta ut avgiften fick laga kraft.

En förseningsavgift faller bort om den inte har verkställts inom fem år från det att beslutet att ta ut avgiften fick laga kraft.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2025.
 2. Bestämmelsen i 20 § i den nya lydelsen tillämpas första gången i fråga om den utsläpprapport som avser kalenderåret 2025.
 3. Bestämmelsen i 21 § om skyldighet för en drivmedelsleverantör att se till att utsläpp av växthusgaser uppgår till en viss nivå ska inte tillämpas för kalenderåret 2025.

⁸ Senaste lydelse 2017:903

⁹ Senaste lydelse 2017:903.

¹⁰ Senaste lydelse 2017:903

¹¹ Senaste lydelse 2017:903.

¹² Senaste lydelse 2017:903.

¹³ Senaste lydelse 2017:903.

4. I övrigt gäller äldre föreskrifter fortfarande för drivmedel som har levererats före ikraftträdandet.

1.6 Förslag till lag om ändring i lagen (2011:1200) om elcertifikat

Härigenom föreskrivs¹ att 2 kap. 4 § lagen (2011:1200) om elcertifikat ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

4 §²

När el produceras med flytande, fasta eller gasformiga biobränslen, får elcertifikat tilldelas endast om biobränslena omfattas av ett hållbarhetsbesked enligt lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för *biodrivmedel och biobränslen*.

För fasta och gasformiga biobränslen gäller första stycket endast om bränslena används i anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 20 megawatt för fasta biobränslen och på minst 2 megawatt för gasformiga biobränslen.

När el produceras med flytande, fasta eller gasformiga biobränslen, får elcertifikat tilldelas endast om biobränslena omfattas av ett hållbarhetsbesked enligt lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för *vissa bränslen*.

För fasta och gasformiga biobränslen gäller första stycket endast om bränslena används i anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 7,5 megawatt för fasta biobränslen och på minst 2 megawatt för gasformiga biobränslen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2025.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2413.

² Senaste lydelse 2021:670.

1.7 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:1201) om reduktion av växthusgasutsläpp från vissa fossila drivmedel

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2017:1201) om reduktion av växthusgasutsläpp från vissa fossila drivmedel¹

dels att 5 a § ska upphöra att gälla,

dels att rubriken till lagen samt 1, 2, 5, 7, 8, 11–13 och 15 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 6 och 8 a §§, och närmast före 6 och 8 a §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Lag om reduktion av växthusgasutsläpp från vissa fossila drivmedel

Lag om reduktion av växthusgasutsläpp från bensin och diesel

1 §²

Denna lag innehåller bestämmelser om en skyldighet att minska växthusgasutsläppen från bensin, diesel och flygfotogen.

Denna lag innehåller bestämmelser om en skyldighet att minska växthusgasutsläppen från bensin och diesel.

2 §³

I denna lag betyder

bensin: ett bränsle som är avsett för motordrift och omfattas av KN-nr 2710 11 41, 2710 11 45, 2710 11 49, 2710 11 51 eller 2710 11 59,

biodrivmedel: ett vätskeformigt bränsle som framställs av biomassa och som är avsett för motordrift,

biodrivmedel: ett flytande bränsle som framställs av biomassa och som är avsett för motordrift,

biomassa: den biologiskt nedbrytbara delen av produkter, avfall och restprodukter av biologiskt ursprung från jordbruk, inklusive material av vegetabiliskt och animaliskt ursprung, av skogsbruk och därmed förknippad industri inklusive fiske och vattenbruk, liksom den biologiskt nedbrytbara delen av avfall, inklusive industriavfall och kommunalt avfall av biologiskt ursprung,

diesel: ett bränsle som är avsett för motordrift och omfattas av KN-nr 2710 19 41 eller 2710 19 45,

flygfotogen: ett bränsle som är avsett för motordrift och som omfattas av KN-nr 2710 19 21,

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2021:412 5 a § 2021:412.

² Senaste lydelse 2021:412.

³ Senaste lydelse 2021:747.

koldioxidekvivalent: den mängd växthusgas som medför en lika stor klimatpåverkan som ett kilogram koldioxid,

KN-nr: nummer i Kombinerade nomenklaturen enligt kommissionens förordning (EG) nr 2031/2001 av den 6 augusti 2001 om ändring av bilaga I till rådets förordning (EEG) nr 2658/87 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om gemensamma tulltaxan,

reduktionsplikt: en skyldighet att minska utsläppen av växthusgaser i ett livscykelperspektiv per energienhet från reduktionspliktigt drivmedel genom inblandning av förnybara eller andra fossilfria drivmedel,

reduktionsplikt: en skyldighet att minska utsläppen av växthusgaser i ett livscykelperspektiv per energienhet från reduktionspliktigt drivmedel genom

1. inblandning av förnybara eller andra fossilfria drivmedel, *eller*
2. leverans av fossilfri el från en publik laddningsstation,

reduktionspliktigt drivmedel: ett drivmedel som innehåller högst 98 volymprocent biodrivmedel och enligt 5 kap. lagen (1994:1776) om

skatt på energi, om drivmedlet är

1. bensin som inte används av Försvarsmakten eller som inte är en alkylatbensin enligt 5 § drivmedelslagen (2011:319),

1. bensin som inte används av Försvarsmakten eller som inte är en alkylatbensin enligt 5 § drivmedelslagen (2011:319), *eller*

2. diesel som inte används av Försvarsmakten eller som inte har försetts med märk- eller färgämnen enligt 2 kap. 8 § lagen om skatt på energi, *eller*

2. diesel som inte används av Försvarsmakten eller som inte har försetts med märk- eller färgämnen enligt 2 kap. 8 § lagen om skatt på energi,

3. flygfotogen som inte används av Försvarsmakten,

reduktionspliktig energimängd: den energimängd som motsvarar volymen reduktionspliktigt drivmedel under ett kalenderår,

växthusgas: koldioxid, metan och dikväveoxid.

5 §⁴

Den som har reduktionsplikt för bensin eller diesel ska för varje kalenderår se till att utsläppen av växthusgaser från den reduktionspliktiga energimängden av sådana bränslen understiger utsläppen från motsvarande energimängd fossil bensin eller fossil diesel med minst den procentsats som anges nedan för respektive drivmedel:

År	Bensin	Diesel	År	Bensin	Diesel
2020	4,2	21	2020	4,2	21
2021	6	26	2021	6	26
2022	7,8	30,5	2022	7,8	30,5
2023	7,8	30,5	2023	7,8	30,5

2024	6	6	2024	6	6
2025	6	6	2025	10	10
2026	6	6	2026	10	10
			2027	10	10
			2028	10	10
			2029	10	10
			2030	10	10

Utsläppsminskningar från leverans av fossilfri el från publika laddningsstationer

6 §⁵

Den som inte har reduktionsplikt och som har minskat utsläppen av växthusgaser genom leverans av fossilfri el från publika laddningsstationer får överlåta utsläppsminskningen till någon annan som därefter får använda den för att uppfylla sin reduktionsplikt för samma kalenderår.

7 §⁶

Den som har reduktionsplikt och har minskat utsläppen för ett visst drivmedel på det sätt som anges i denna lag och mer än vad som krävs enligt 5 eller 5 a § får använda överskottet för att uppfylla reduktionsplikten eller överlåta överskottet till någon annan som därefter får använda det för att uppfylla sin reduktionsplikt.

Ett överskott får användas för att uppfylla reduktionsplikten för

1. diesel, om överskottet avser bensin eller diesel,
2. bensin, om överskottet avser bensin,
3. bensin, om överskottet avser diesel och om minst 6 procentenheter av plikten för bensin redan

Den som har reduktionsplikt och har minskat utsläppen för ett visst drivmedel på det sätt som anges i denna lag och mer än vad som krävs enligt 5 § får använda överskottet för att uppfylla reduktionsplikten eller överlåta överskottet till någon annan som därefter får använda det för att uppfylla sin reduktionsplikt.

2. bensin, om överskottet avser bensin, eller
3. bensin, om överskottet avser diesel och om minst 6 procentenheter av plikten för bensin redan

⁵ Tidigare 6 § upphävd genom 2021:747.

⁶ Senaste lydelse 2022:1217.

har uppfyllts genom egen inblandning av förnybara eller andra fossilfria drivmedel eller genom användning av ett överskott som avser bensin, *eller*

har uppfyllts genom egen inblandning av förnybara eller andra fossilfria drivmedel, *genom leverans av fossilfri el från publika laddningsstationer* eller genom användning av ett överskott som avser bensin.

4. flygfotogen, om överskottet avser flygfotogen.

Ett överskott får användas enligt denna paragraf endast om det har uppkommit

1. samma kalenderår, eller

2. kalenderåret dessförinnan, i den utsträckning som regeringen föreskriver.

8 §⁷

Den som har reduktionsplikt ska varje år, *senast vid föreskriven tidpunkt*, redovisa till tillsynsmyndigheten i vilken utsträckning och hur reduktionsplikten har uppfyllts under det föregående kalenderåret. Överlåtelse och förvärv av en utsläppsminskning ska framgå av redovisningen.

Den som har reduktionsplikt ska varje år redovisa till tillsynsmyndigheten i vilken utsträckning och hur reduktionsplikten har uppfyllts under det föregående kalenderåret. Överlåtelse och förvärv av en utsläppsminskning ska framgå av redovisningen.

Redovisning av överlåtelse av utsläppsminskningar från leverans av el från publika laddningsstationer

8 a §

Den som har överlåtit utsläppsminskningar enligt 6 § ska varje år redovisa leveransen av fossilfri el från publika laddningsstationer och överlåtelser av utsläppsminskningar till tillsynsmyndigheten.

11 §

Om en förseningsavgift eller en reduktionspliktsavgift inte har betalats efter betalningsuppsmaning ska avgiften lämnas för indrivning. *Indrivningen får verkställas enligt utsökningsbalken.*

Om en förseningsavgift eller en reduktionspliktsavgift inte har betalats efter betalningsuppsmaning ska avgiften lämnas för indrivning.

12 §

Den som har eller har haft reduktionsplikt ska spara uppgifter som har betydelse för reduktionsplikten i *tio* år från utgången av det kalenderår som uppgifterna avser.

Den som har eller har haft reduktionsplikt ska spara uppgifter som har betydelse för reduktionsplikten i *sju* år från utgången av det kalenderår som uppgifterna avser.

13 §

Den som har eller har haft reduktionsplikt ska på tillsynsmyndighetens begäran lämna de upplysningar och de handlingar som myndigheten behöver för tillsynen.

Den som har eller har haft reduktionsplikt *eller som har överlåtit utsläppsminskningar enligt 6 §* ska på tillsynsmyndighetens begäran lämna de upplysningar och de handlingar som myndigheten behöver för tillsynen.

15 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. hur reduktionsplikten ska uppfyllas,

2. beräkning av den reduktionspliktiga energimängden,

2. beräkning av den reduktionspliktiga energimängden *och energimängden fossilfri el som levererats från publika laddningsstationer,*

3. beräkning av växthusgasutsläpp och koldioxidekvivalenter, och

4. redovisning av reduktionsplikt.

4. redovisning av reduktionsplikt *och överlåtelser av utsläppsminskningar från leverans av fossilfri el från publika laddningsstationer.*

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2025.

2. Bestämmelsen i 5 a § om reduktionsplikt för flygfotogen tillämpas inte för kalenderåret 2025.

3. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för reduktionsplikt för flygfotogen för tid före den 1 januari 2025.

4. För perioden januari–juni 2025 ska reduktionsplikten redovisas separat vid rapportering enligt 8 §.

1.8 Förslag till förordning om reduktion av växthusgasutsläpp från bensin och diesel

Härigenom föreskrivs¹ följande.

Förordningens innehåll

1 § Denna förordning innehåller bestämmelser som ansluter till lagen (2017:1201) om reduktion av växthusgasutsläpp från bensin och diesel.

2 § Förordningen är meddelad med stöd av

- 7 b § lagen (2017:1201) om reduktion av växthusgasutsläpp från vissa fossila drivmedel i fråga om 18 §§,
- 15 § samma lag i fråga om 8–17, 20 och 21 §§,
- 16 § samma lag i fråga om 4, 6, 7, 19, 22 och 23 §§,
- 8 kap. 11 § regeringsformen i fråga om 24 §, och
- 8 kap. 7 § regeringsformen i fråga om övriga bestämmelser.

Ord och uttryck

3 § I denna förordning avses med

förnybara bränslen: biodrivmedel och förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung,

förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung: flytande bränslen vilkas energiinnehåll hämtas från andra förnybara energikällor än biomassa,

kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/807: kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/807 av den 13 mars 2019 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 vad gäller fastställande av bränsleråvaror med hög risk för indirekt ändring av markanvändning för vilka en betydande utvidgning av produktionsområdet till mark med stora kollager kan observeras och certifiering av biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen med låg risk för indirekt ändrad markanvändning,

kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1185: kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1185 av den 10 februari 2023 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 genom fastställande av ett minimitröskelvärde för minskningen av växthusgasutsläpp från återvunna kolbaserade bränslen och genom specificering av en metod för bedömningen av minskningen av växthusgasutsläpp från förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung och från återvunna kolbaserade bränslen.

I övrigt har ord och uttryck som används i denna förordning samma betydelse som i lagen (2017:1201) om reduktion av växthusgasutsläpp från bensin och diesel.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2413.

4 § I lagen (2017:1201) om reduktion av växthusgasutsläpp från vissa fossila drivmedel ska med förnybara eller andra fossilfria drivmedel avses biodrivmedel och förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung.

Tillsynsmyndighet

5 § Statens energimyndighet är tillsynsmyndighet enligt lagen (2017:1201) om reduktion av växthusgasutsläpp från bensin och diesel.

Särskilda krav på hur reduktionsplikten ska uppfyllas.

6 § Förnybara bränslen får endast användas för att uppfylla reduktionsplikten om de omfattas av ett sådant hållbarhetsbesked som lämnas enligt 3 kap. lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen.

7 § Ett biodrivmedel som har producerats från en råvara som uppfyller kriterierna i artikel 3 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/807 får endast användas för att uppfylla reduktionsplikten om biodrivmedlet har certifierats enligt artiklarna 4–6 i samma förordning.

8 § Etanol som används för att uppfylla reduktionsplikten ska vara odenaturerad vid import från länder utanför EU och den inre marknaden eller vid framställningen.

Beräkning av reduktionspliktig energimängd

9 § Vid beräkning av reduktionspliktig energimängd ska energiinnehållet i ett förnybart bränsle bestämmas enligt de värden som framgår av bilaga III till Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor.

Om energiinnehållet i ett förnybart bränsle inte kan bestämmas enligt första stycket, ska det bestämmas enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 11 §.

10 § Vid beräkning av reduktionspliktig energimängd ska energiinnehållet per liter anses vara 32,2 megajoule för fossil bensin och 35,3 megajoule för fossil diesel.

Om det i en reduktionspliktig mängd bensin eller diesel ingår en fossil tillsats som inte är bensin eller diesel, ska tillsatsen anses ha samma energiinnehåll per liter som fossil bensin eller diesel.

11 § Statens energimyndighet får meddela ytterligare föreskrifter om beräkning av reduktionspliktig energimängd.

Beräkning av energimängden fossilfri el som har levererats från publika laddningsstationer

12 § Statens energimyndighet får meddela föreskrifter om beräkning av energimängden fossilfri el som har levererats från publika laddningsstationer.

Beräkning av växthusgasutsläpp

13 § Vid beräkning av växthusgasutsläpp från fossil bensin och diesel ska utsläppen anses vara 94 gram koldioxidekvivalenter per megajoule.

14 § Vid beräkning av växthusgasutsläpp från biodrivmedel ska den beräkningsmetod och de normalvärden användas som framgår av bilaga V till Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001.

15 § I bilaga I till kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1185 finns bestämmelser om hur beräkning av växthusgasutsläpp från förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung ska göras.

16 § Om det i en reduktionspliktig mängd bensin eller diesel ingår en fossil tillsats som inte är bensin eller diesel eller om det ingår ett förnybart bränsle som inte omfattas av ett hållbarhetsbesked enligt lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen, ska tillsatsen eller det förnybara bränslet anses ha samma växthusgasutsläpp per megajoule som fossil bensin eller diesel.

17 § Statens energimyndighet får meddela

1. föreskrifter om beräkning av växthusgasutsläpp från el, och
2. ytterligare föreskrifter om beräkning av växthusgasutsläpp från biodrivmedel.

Utsläppsminskningar utöver vad som krävs

18 § Det överskott som avses i 7 § tredje stycket 2 lagen (2017:1201) om reduktion av växthusgasutsläpp från bensin och diesel får vara högst 10 procent av den totala utsläppsminskning som ska uppnås enligt 5 § i samma lag.

Redovisning av uppgifter

19 § De uppgifter som avses i 8 och 8 a §§ lagen (2017:1201) om reduktion av växthusgasutsläpp från bensin och diesel ska redovisas senast den 1 april året efter det kalenderår för vilket reduktionsplikten ska vara uppfylld.

20 § Statens energimyndighet får meddela ytterligare föreskrifter om redovisning av reduktionsplikt.

Avgifter

21 § Den förseningsavgift som avses i 9 § lagen (2017:1201) om reduktion av växthusgasutsläpp från bensin och diesel är 20 000 kronor.

22 § Den reduktionspliktsavgift som avses i 10 § lagen (2017:1201) om reduktion av växthusgasutsläpp från bensin och diesel är

1. fem kronor per kilogram koldioxidekvivalenter, om avgiften avser bensin, och

2. fyra kronor per kilogram koldioxidekvivalenter, om avgiften avser diesel.

Verkställighetsföreskrifter

23 § Statens energimyndighet får meddela föreskrifter om verkställigheten av denna förordning.

1. Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2025.
2. Genom förordningen upphävs förordningen (2018:195) om reduktion av växthusgasutsläpp från vissa fossila drivmedel.
3. Den upphävda förordningen gäller fortfarande för reduktionsplikt som ska uppfyllas för tid före den 1 juli 2025.

1.9 Förslag till förordning om hållbarhetskriterier för vissa bränslen

Härigenom föreskrivs¹ följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna förordning innehåller bestämmelser som ansluter till lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen.

2 § Förordningen är meddelad med stöd av

- 1 kap. 2 a § lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen i fråga om 5 och 6 §§,
- 1 kap. 2 b § samma lag i fråga om 7 och 8 §§,
- 1 kap. 3 a § samma lag i fråga om 9–11 §§,
- 2 kap. 6 § samma lag i fråga om 13 och 14 §§,
- 2 kap. 15 § samma lag i fråga om 15–18 §§,
- 3 kap. 1 § samma lag i fråga om 19 § och 20 § 2,
- 3 kap. 1 a § samma lag i fråga om 22–28 §§, 31 § och 41–45 §§,
- 3 kap. 1 b § samma lag i fråga om 30 och 32–38 §§,
- 3 kap. 1 e § samma lag i fråga om 46–49 §§,
- 3 kap. 1 f § samma lag i fråga om 50 §,
- 3 a kap. 3 § samma lag i fråga om 51–54 §§,
- 4 kap. 4 § samma lag i fråga om 39 och 40 §§,
- 8 kap. 11 § regeringsformen i fråga om 20 § 1, 29 § och 55 §,
- 8 kap. 7 § regeringsformen i fråga om övriga bestämmelser.

Tillsynsmyndighet

3 § Statens energimyndighet är tillsynsmyndighet enligt 4 kap. 1 § lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen.

Ord och uttryck

4 § I denna förordning avses med:

anläggning: en fast teknisk enhet med en eller flera verksamheter där el, värme, kyla, gasformiga biodrivmedel eller gasformiga biobränslen produceras, liksom all annan därmed direkt förknippad verksamhet som är tekniskt knuten till de verksamheter som bedrivs på platsen,

kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1184: kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1184 av den 10 februari 2023 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 genom fastställande av en unionsmetod med närmare regler för produktion av förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung,

kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1185: kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1185 av den 10 februari 2023 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2413.

genom fastställande av ett minimitröskelvärde för minskningen av växthusgasutsläpp från återvunna kolbaserade bränslen och genom specificering av en metod för bedömningen av minskningen av växthusgasutsläpp från förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung och från återvunna kolbaserade bränslen.

I övrigt har ord och uttryck som används i denna förordning samma betydelse som i lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen.

Restprodukter

5 § Ett ämne ska anses vara en sådan slutprodukt eller ett sådant huvudsyfte med en produktionsprocess som avses i definitionen av restprodukt i 1 kap. 2 § lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen, om processen normalt är optimerad för att producera ämnet.

Även ett sådant ämne som en produktionsprocess normalt inte är optimerad för att producera ska anses vara en slutprodukt eller huvudsyftet med processen, om ämnet

1. har ett annat användningsområde än energiändamål, och

2. under den senaste tvåårsperioden, eller den kortare tid av den perioden som ämnet funnits på marknaden, har haft ett genomsnittligt försäljningspris per kilo som under samma tid överstiger 40 procent av det genomsnittliga försäljningspriset per kilo av det ämne som processen normalt är optimerad för.

Andra stycket gäller inte restprodukter från jordbruk, vattenbruk, fiske eller skogsbruk.

6 § De ämnen som anges i del A punkterna e, f och h–o i bilaga IX till Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2413, ska inte anses vara slutprodukter som en produktionsprocess direkt ska producera eller vara huvudsyftet med processen.

Fastställande av andelen förnybar el vid produktion av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung

7 § Andelen förnybar el som används för produktion av bränslen av icke-biologiskt ursprung ska, om inte något annat framgår av 8 §, fastställas utifrån andelen el från förnybara energikällor i det land där bränslet producerades, uppmätt två år före det år då bränslet producerades.

8 § I kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1184 finns bestämmelser om när el som används för produktion av bränslen av icke-biologiskt ursprung får anses vara helt förnybar.

Sammanlagd installerad tillförd effekt och genomsnittligt biometanflöde

9 § En anläggnings sammanlagda installerade tillförda effekt ska beräknas som summan av den installerade tillförda effekten i alla tekniska

enheter som använder fasta eller gasformiga bibränslen för att producera el, värme eller kyla. Sammanräkningen ska göras för fasta och gasformiga bibränslen var för sig. Enheter som används högst 500 timmar per år beräknat som ett rullande medelvärde under en treårsperiod ska undantas vid denna beräkning.

10 § En anläggnings genomsnittliga biometanflöde ska beräknas vid normalt atmosfärstryck och noll grader Celsius. Om gasen består av en blandning av biometan och andra förbränningsgaser, ska biometanflödet omräknas proportionerligt utifrån innehållet av biometan.

11 § Statens energimyndighet får meddela ytterligare föreskrifter om beräkningen av sammanlagd installerad tillförd effekt och genomsnittligt biometanflöde.

Krav på minskade utsläpp av växthusgaser

12 § I bilaga I till kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1185 finns bestämmelser om hur minskningen av utsläppen av växthusgaser ska beräknas för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och återvunna kolbränslen enligt 2 kap. 1 § lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen ska göras.

13 § När minskningen av utsläppen av växthusgaser enligt 2 kap. 2–4 §§ lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen ska beräknas för biodrivmedel och biobränslen, ska utsläppen i produktionskedjan räknas från och med utvinningen eller odlingen av biomassa, inklusive framställning av gödsel för odlingen, till och med användningen av biodrivmedlet eller biobränslet. Om biodrivmedlet eller biobränslet framställs av avfall eller restprodukter, ska dock utsläppen räknas från och med omhändertagandet av avfallet eller restprodukterna.

14 § Statens energimyndighet får, efter att ha gett Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen och Statens jordbruksverk tillfälle att yttra sig, meddela ytterligare föreskrifter om hur beräkningen av minskningen av utsläppen av växthusgaser enligt 2 kap. 2–4 §§ lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen ska göras.

Markkriterier

15 § För att ett område ska omfattas av 2 kap. 9 § första stycket 2 lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen ska det ha erkänts av Europeiska kommissionen enligt artikel 30.4 första stycket i direktiv (EU) 2018/2001.

16 § Marker på vilka det odlas energiskog, julgranar, fruktträd, bärbuskar eller andra fleråriga växter, ska inte anses som sådana markområden som avses i 2 kap. 10 § första stycket 2 och 3 lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen. Detta gäller dock bara om marken enligt nationella bestämmelser inte utgör skogsmark.

17 § En rapporteringsskyldig som ska visa att kriterierna i 2 kap. 12 § första stycket och 13 § första stycket lagen (2010:598) om hållbarhets-kriterier för vissa bränslen är uppfyllda får använda första- eller andrapartsgranskning upp till skogsbiomassans första samlingspunkt.

18 § Statens energimyndighet får, efter att ha gett Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen och Statens jordbruksverk tillfälle att yttra sig, meddela ytterligare föreskrifter om

1. kriterier och geografisk räckvidd i fråga om de områden som anges i 2 kap. 8–11 §§ lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen, och

2. hur den rapporteringsskyldige ska visa att villkoren i 2 kap. 12–14 §§ samma lag är uppfyllda.

Rapporteringsskyldighet

19 § Den som i yrkesmässig verksamhet använder ett flytande bio-bränsle eller ett förnybart bränsle av icke-biologiskt ursprung är rapporteringsskyldig enligt 3 kap. 1 § första stycket 2 eller 7 lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen endast om användningen av

1. flytande biobränslen de senaste tre åren i genomsnitt har överstigit 200 kubikmeter per år, eller

2. förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung de senaste tre åren i genomsnitt har överstigit 2 gigawattimmar per år.

Den som i yrkesmässig verksamhet producerar gasformiga biodrivmedel eller gasformiga biobränslen är rapporteringsskyldig enligt 3 kap. 1 § första stycket 5 lagen om hållbarhetskriterier för vissa bränslen endast om det ges finansiellt stöd för produktion av drivmedlet eller bränslet.

20 § Statens energimyndighet får meddela

1. närmare föreskrifter om rapporteringsskyldigheten, och

2. ytterligare föreskrifter om undantag från rapporteringsskyldigheten.

Kontrollsystem för att säkerställa att förnybara bränslen och återvunna kolbränslen är hållbara

21 § I 22–29 §§ finns bestämmelser om det kontrollsystem som avses i 3 kap. 1 a § lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen.

22 § Kontrollsystemet ska utformas utifrån en riskbedömning av verksamheten och vara korrekt, tillförlitligt och skyddat mot bedrägerier.

23 § Kontrollsystemet ska omfatta en metod och rutiner för stickprov, med undantag för avfall och restprodukter som uppkommit i den egna verksamheten.

Om kontrollsystemet omfattar biodrivmedel eller biobränslen ska systemet säkerställa att råvaror kan spåras tillbaka till den plats där råvaran odlats, avverkats, tillkommit eller samlats in.

Om kontrollsystemet omfattar avfall eller restprodukter ska systemet omfatta en metod för att kontrollera att råvaror inte avsiktligt har ändrats

eller tagits ur bruk för att partiet ska anses utgöra ett avfall eller en restprodukt.

24 § Kontrollsystemet ska innehålla rutiner som säkerställer att de olika leden i en produktionskedja använder ett massbalanssystem som

1. medger att partier med råvaror, förnybara bränslen eller återvunna kolbränslen med olika hållbarhetsegenskaper kan blandas,

2. medger att partier med råvaror med olika energiinnehåll blandas för ytterligare bearbetning, under förutsättning att partiernas storlek anpassas i förhållande till deras energiinnehåll,

3. kräver att information om hållbarhetsegenskaperna hos och storleken på de partier som avses i 1 förblir kopplad till blandningen, och

4. fastställer att summan av alla partier som tas från blandningen har samma hållbarhetsegenskaper, i samma mängder, som summan av alla partier som har tillförts blandningen.

Massbalanssystemet ska, i förekommande fall, innehålla information om huruvida ekonomiskt stöd har tillhandahållits för produktionen av ett parti förnybart bränsle eller återvunnet kolbränsle och vilken typ av stöd det rör sig om.

25 § När ett råvaruparti bearbetas ska information om partiets hållbarhetsegenskaper anpassas och tilldelas produkterna enligt följande:

1. Om bearbetningen av ett råvaruparti endast ger en produkt som är avsedd för produktion av förnybara bränslen eller återvunna kolbränslen, ska partiets storlek och de berörda hållbarhetsegenskaperna anpassas genom en omräkningsfaktor som anger förhållandet mellan massan av den produkt som är avsedd för produktion av sådana bränslen och massan av den råvara som kommer in i processen.

2. Om bearbetningen av ett råvaruparti ger mer än en produkt som är avsedd för framställning av förnybara bränslen eller återvunna kolbränslen, ska för varje produkt en separat omräkningsfaktor tillämpas och en separat massbalans användas.

26 § Den som är rapporteringsskyldig för ett biodrivmedel eller bio-bränsle som är producerat av skogsbiomassa ska inom ramen för kontrollsystemet inhämta ett intyg från den anläggning som producerat drivmedlet eller bränslet, som intygar att skogsbiomassan inte kommer från ett sådant område som avses i 2 kap. 12 § första stycket 7 lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen.

27 § För rapporteringsskyldiga som omfattas av krav på minskade utsläpp av växthusgaser enligt 2 kap. 1–4 §§ lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen ska kontrollsystemet vara utformat med hänsyn till hur utsläppen ska beräknas enligt 12 och 13 §§ och föreskrifter som har meddelats i anslutning till dessa paragrafer.

28 § Statens energimyndighet får meddela ytterligare föreskrifter om hur kontrollsystemet ska utformas.

29 § Statens energimyndighet får meddela närmare föreskrifter om

1. innehållet i den beskrivning av kontrollsystemet som enligt 3 kap. 1 b § lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen ska ges in till tillsynsmyndigheten, och

2. anmälan av väsentliga ändringar i kontrollsystem enligt 3 kap. 1 c § samma lag.

Omprövning av hållbarhetsbesked

30 § Ett hållbarhetsbesked ska omprövas enligt 3 kap. 1 b § tredje stycket lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen

1. regelbundet utifrån en riskbedömning av verksamheten,

2. om en anmälan om väsentlig ändring enligt 3 kap. 1 c § i samma lag innebär att det krävs en ny oberoende granskning av kontrollsystemet, och

3. om tillsynsmyndigheten vid tillsyn bedömer att det behövs en oberoende granskning av hur den rapporteringsskyldige har följt sitt kontrollsystem.

31 § Vid omprövning av ett hållbarhetsbesked ska en ny oberoende granskning göras enligt 3 kap. 1 a § tredje stycket lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen.

32 § Statens energimyndighet får meddela ytterligare föreskrifter om omprövning av hållbarhetsbesked.

Hållbarhetsbesked för en avgränsad tidsperiod

33 § Statens energimyndighet får lämna ett hållbarhetsbesked för en avgränsad tidsperiod, om den rapporteringsskyldige kan styrka att

1. kraven för hållbarhetsbesked är uppfyllda för

a) de mängder biodrivmedel och förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung som under den perioden utgör eller ingår i bränsle för vilket den rapporteringsskyldiges skattskyldighet har inträtt enligt 5 eller 6 kap. lagen (1994:1776) om skatt på energi,

b) de förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung som under den perioden har levererats till slutkunder som använt bränslet i en bränslecell i ett fordon eller fartyg,

c) de förnybara bränslen som under den perioden använts i yrkesmässig verksamhet, eller

d) de gasformiga biodrivmedel och gasformiga biobränslen som under den perioden producerats i den anläggning som hållbarhetsbeskedet avser, och

2. de förnybara bränslen som hållbarhetsbeskedet avser under den perioden har hanterats i enlighet med kraven på användning av ett massbalanssystem i 24 §.

34 § Statens energimyndighet får meddela ytterligare föreskrifter om vad som krävs för att styrka hållbarheten hos förnybara bränslen i samband med att hållbarhetsbesked lämnas för en avgränsad tidsperiod.

Frivilliga nationella eller internationella system

35 § Om den rapporteringsskyldige är certifierad enligt ett sådant nationellt eller internationellt system som avses i artikel 30.4 eller 30.6 i direktiv (EU) 2018/2001 och som har godkänts av Europeiska kommissionen, behöver de delar som täcks av systemet och för vilka systemet har erkänts av Europeiska kommissionen inte omfattas av den rapporteringsskyldiges kontrollsystem.

36 § Om den rapporteringsskyldige är certifierad enligt ett godkänt system, ska certifieringsbeviset motsvara den beskrivning av kontrollsystemet som enligt 3 kap. 1 b § lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen ska ges in till tillsynsmyndigheten.

37 § Statens energimyndighet ska övervaka den verksamhet som bedrivs av certifieringsorgan som utför oberoende granskning inom ramen för ett nationellt eller internationellt system som avses i 35 §. Om myndigheten upptäcker problem med certifieringsorganets granskningsverksamhet, ska den skyndsamt informera systemet.

Myndigheten ska även utföra Sveriges uppgifter enligt artikel 17 i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2022/996 av den 14 juni 2022 om regler för att verifiera hållbarhet och kriterier för minskade växthusgasutsläpp och kriterier för låg risk för indirekt ändring av markanvändning.

38 § Statens energimyndighet får meddela ytterligare föreskrifter om förhållandet mellan de nationella och internationella system som avses i 35 § och den rapporteringsskyldiges kontrollsystem.

Skyldighet att spara uppgifter

39 § Den som är eller har varit rapporteringsskyldig ska spara underlag för att styrka uppgifter för bedömningen av hållbarhetskriterier i sju år från utgången av det kalenderår som uppgifterna avser.

40 § Statens energimyndighet får meddela ytterligare föreskrifter om vilket underlag som ska sparas enligt 39 §.

Oberoende granskning

41 § Den oberoende granskaren ska vid granskningen av ett kontrollsystem enligt 3 kap. 1 a § tredje stycket lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen

1. kontrollera att systemet är korrekt, tillförlitligt och skyddat mot bedrägerier,

2. kontrollera att systemet säkerställer att råvaror inte avsiktligt ändrats eller tagits ur bruk för att partiet ska anses utgöra ett avfall eller en restprodukt,

3. utvärdera den metod för stickprov som ingår i systemet och stickprovets frekvens, och

4. utvärdera de uppgifter som den rapporteringsskyldige har lämnat om systemet.

42 § Vid omprövning av ett hållbarhetsbesked enligt 3 kap. 1 b § tredje stycket lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen ska den oberoende granskaren utöver vad som anges i 41 § även granska hur den rapporteringsskyldige har följt kontrollsystemet.

Granskningen ska omfatta ett urval av rutiner och dokumentation av hållbara mängder förnybara bränslen eller återvunna kolbränslen utifrån en riskbedömning av verksamheten.

43 § Den oberoende granskaren ska vara oberoende i förhållande till de företag och personer som granskas.

44 § Den oberoende granskaren ska ha ekonomisk, miljömässig och teknisk kompetens som är anpassad till de krav som den rapporteringsskyldige omfattas av, kontrollsystemets uppbyggnad och de produktionskedjor som kontrollsystemet omfattar.

45 § Statens energimyndighet får meddela ytterligare föreskrifter om granskning av kontrollsystem.

Årlig rapportering av uppgifter

46 § De uppgifter som ska lämnas enligt 3 kap. 1 e § lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen ska avse ett kalenderår och lämnas till tillsynsmyndigheten senast den 1 april året efter kalenderåret.

Den som i yrkesmässig verksamhet producerar gasformiga biodrivmedel eller gasformiga biobränslen i en anläggning med ett genomsnittligt biometanflöde på minst 200 kubikmeter per timme omfattas inte av uppgiftsskyldigheten enligt 3 kap. 1 e § första stycket 3 lagen om hållbarhetskriterier för vissa bränslen.

47 § Statens energimyndighet får meddela ytterligare föreskrifter om skyldigheten att lämna uppgifter enligt 46 § och om undantag från den skyldigheten.

Information till konsumenter

48 § Den som är rapporteringsskyldig enligt 3 kap. 1 § första stycket 2–4 lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen ska på sin webbplats informera konsumenter om vilken typ av biobränsle som har använts i den yrkesmässiga verksamheten och om biobränslets geografiska ursprung. Informationen ska baseras på de uppgifter som har lämnats till tillsynsmyndigheten enligt 46 § första stycket.

49 § Statens energimyndighet får meddela ytterligare föreskrifter om skyldigheten att informera konsumenter enligt 48 §.

Unionsdatabas

50 § Statens energimyndighet får meddela föreskrifter om att uppgifter för rapportering till den unionsdatabas som inrättas enligt direktiv (EU) 2018/2001 ska lämnas av

1. den som är rapporteringsskyldig enligt 3 kap. 1 § första stycket 1–7 lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen, och

2. den som levererar flytande eller gasformiga förnybara bränslen eller återvunna kolbränslen.

Anläggningsbesked

51 § Det kontrollsystem som ska visa att ett biodrivmedel som läggs till grund för avdrag enligt 7 kap. 3 a, 3 b eller 4 § lagen (1994:1776) om skatt på energi eller att ett gasformigt biobränsle som avses i 6 a kap. 2 c § samma lag inte är framställt av livsmedels- eller fodergrödor ska innehålla de rutiner som anges i 24 §.

I fråga om en anläggning som producerar gasformiga biodrivmedel eller gasformiga biobränslen som levereras via rörledning behöver dock kontrollsystemet endast innehålla en rutin som visar att samma mängd gasformigt biodrivmedel som läggs till grund för avdrag enligt 7 kap. 4 § lagen om skatt på energi eller gasformigt biobränsle som läggs till grund för avdrag eller återbetalning med stöd av 6 a kap. 2 c § samma lag har köpts in från den anläggningen.

52 § Det kontrollsystem som ska visa att ett biodrivmedel som är framställt av livsmedels- eller fodergrödor och som läggs till grund för avdrag enligt 7 kap. 3 a eller 3 b §§ lagen (1994:1776) om skatt på energi har producerats i en anläggning som har tagits i drift före den 31 december 2013 och inte är fullständigt avskriven, ska innehålla rutiner som säkerställer att varje parti biodrivmedel

1. går att spåra till den anläggning där det har producerats, och

2. har producerats i en anläggning som omfattas av ett intyg från en oberoende revisor eller någon annan oberoende granskare med motsvarande kompetens om att kraven uppfylls.

Kravet på spårbarhet i första stycket 1 ska uppfyllas enligt de rutiner som anges i 24 §.

Den som köper biodrivmedel endast från leverantörer som har anläggningsbesked får uppfylla första stycket 2 genom en rutin som säkerställer att intyget finns tillgängligt hos en leverantör tidigare i produktionskedjan.

53 § Den rapporteringsskyldige ska vid en begäran om anläggningsbesked redovisa för Statens energimyndighet hur kontrollsystemet är utformat.

54 § Statens energimyndighet får lämna ett anläggningsbesked som avser en avgränsad tidsperiod, om den rapporteringsskyldige styrker att

1. kraven för anläggningsbesked är uppfyllda för de biodrivmedel som under den perioden läggs till grund för avdrag enligt 7 kap. 3 a, 3 b eller 4 § lagen (1994:1776) om skatt på energi eller de gasformiga biobränslen som under den perioden läggs till grund för avdrag eller återbetalning med stöd av 6 a kap. 2 c § samma lag, och

2. kraven i första punkten har kontrollerats på det sätt som anges i 51 § eller genom uppgifter som säkerställer det som anges i 52 § första stycket 1 och 2.

55 § Statens energimyndighet får meddela föreskrifter om verkställigheten av 51–54 §§.

Uppgifter till Skatteverket

56 § Statens energimyndighet ska skicka uppgifter om meddelade och återkallade hållbarhetsbesked och anläggningsbesked till Skatteverket.

-
1. Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2025.
 2. Bestämmelsen om uppgiftsskyldighet i 46 § första stycket tillämpas, i fråga om förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung, första gången för kalenderåret 2025.
 3. Genom förordningen upphävs förordningen (2011:1088) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen.

2 Ärendet

I Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (förnybartdirektivet) finns bestämmelser om främjande av förnybar energi. Direktivet innehåller bland annat krav på att bi drivmedel och biobränslen ska uppfylla kriterier för hållbarhet och för minskade växthusgasutsläpp för att kunna användas för vissa utpekade syften. Det finns också bestämmelser om att medlemsstaterna ska integrera förnybar energi i transportsektorn.

I Europaparlamentets och rådets direktiv 98/70/EG av den 13 oktober 1998 om kvaliteten på bensen och dieselbränslen och om ändring av rådets direktiv 93/12/EEG (bränslekvalitetsdirektivet) föreskrivs bland annat att drivmedelsleverantörer ska minska utsläppen av växthusgaser från levererade drivmedel. I rådets direktiv (EU) 2015/652 av den 20 april 2015 om fastställande av beräkningsmetoder och rapporteringskrav i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 98/70/EG om kvaliteten på bensen och dieselbränslen finns bestämmelser som kompletterar delar av bränslekvalitetsdirektivet.

Genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2413 av den 18 oktober 2023 om ändring av direktiv (EU) 2018/2001, förordning (EU) 2018/1999 och direktiv 98/70/EG vad gäller främjande av energi från förnybara energikällor, och om upphävande av rådets direktiv (EU) 2015/652 (ändringsdirektivet) ändras delar av förnybartdirektivet. Genom direktivet upphävs även de artiklar i bränslekvalitetsdirektivet som föreskriver att drivmedelsleverantörer ska minska utsläppen av växthusgaser från levererade drivmedel (artiklarna 7a–7e) och direktiv (EU) 2015/652 som innehåller kompletterande bestämmelser om bland annat uppgifter som drivmedelsleverantörer ska rapportera till en tillsynsmyndighet.

I artikel 12 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955 (energieffektivitetsdirektivet) föreskrivs att ägare och operatörer av datacenter ska offentliggöra viss information. Artikeln kompletteras av bestämmelser i kommissionens delegerade förordning (EU) 2024/1364 av den 14 mars 2024 om den första delen av inrättandet av ett gemensamt unionssystem för bedömning av datacentraler.

I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/2405 av den 18 oktober 2023 om säkerställande av lika villkor för hållbar lufttransport föreskrivs att leverantörer av flygfotogen ska blanda in hållbara flygbränslen. EU-förordningen harmoniserar regelverket på området, vilket innebär att reduktionsplikten för flygfotogen behöver slopas.

Denna promemoria innehåller förslag som genomför delar av ändringarna i artiklarna 25–31a i förnybartdirektivet och artikel 12 i energieffektivitetsdirektivet och anpassar svensk rätt till att ovan nämnda artiklar i bränslekvalitetsdirektivet och direktiv (EU) 2015/652 har upphävts. Det föreslås även anpassningar till förordning (EU) 2023/2405. Artiklarna som rör förnybartdirektivet och bränslekvalitetsdirektivet finns i *bilaga 1*. Artikel 12 i energieffektivitetsdirektivet finns i *bilaga 2*.

3 Hållbarhetskriterier för förnybara bränslen och återvunna kolbränslen

3.1 Nuvarande regelverk om hållbarhetskriterier

Krav på att biodrivmedel och biobränslen ska uppfylla vissa hållbarhetskriterier

Ett biobränsle är ett bränsle som är producerat av biomassa. Det finns flera olika typer av biomassa och biobränslen. Fasta biobränslen används för el- och värmeproduktion och är i huvudsak producerade av skogsbiomassa, till exempel grenar och toppar som kvarstår vid avverkning av skog. Det finns även flytande biobränslen som används för el- och värmeproduktion och de produceras oftast från olika fetter och oljor. Även gasformiga biobränslen kan användas för el- och värmeproduktion. De produceras bland annat av avloppsslam, matavfall och gödsel. Ett biodrivmedel är ett bränsle som är producerat av biomassa och som används för motordrift. Det finns såväl flytande som gasformiga biodrivmedel. Ett biodrivmedel kan till exempel användas i fordon och fartyg eller i arbetsmaskiner som traktorer och gruvlastare.

I allmänt språkbruk är biodrivmedel en typ av biobränsle. I svensk rätt som genomför förnybartdirektivet används termen biobränsle dock endast för bränslen producerade av biomassa som används till annat än motordrift. Termen biodrivmedel används för bränslen producerade av biomassa som används till motordrift. Anledningen till att termerna definieras på detta sätt är att olika krav gäller för biodrivmedel och andra biobränslen. Motsvarande uppdelning finns i förnybartdirektivet, men terminologin i direktivet är något annorlunda (se prop. 2020/21:185 s. 25 och 43).

I förnybartdirektivet ställs krav på att biodrivmedel och biobränslen ska uppfylla vissa hållbarhetskriterier för att bland annat kunna räknas med när medlemsstaterna rapporterar hur de uppfyller direktivets mål om användning av förnybar energi. Hållbarhetskriterierna gäller också om drivmedlet eller bränslet ska användas vid uppfyllandet av kvoter för energi från förnybara energikällor. Elcertifikatssystemet och reduktionsplikten är exempel på sådana nationella system för kvoter.

Hållbarhetskriterierna ska också vara uppfyllda för att finansiellt stöd ska kunna ges. Nedsättning av energiskatt och koldioxidskatt för biodrivmedel är ett exempel på finansiellt stöd. Möjligheten att räkna utsläppen från biodrivmedel och biobränslen som noll i EU:s system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser (EU ETS) är ett annat exempel på finansiellt stöd.

Genom hållbarhetskriterierna ställs krav på att råvaror som används för att producera biodrivmedel eller biobränslen inte får komma från mark med högt kolinnehåll eller mark med hög biologisk mångfald (markkriterier), om drivmedlet eller bränslet ska anses som hållbart. Det finns även kriterier om minskade växthusgasutsläpp som innebär att användningen av biodrivmedel eller biobränslen ska medföra en viss minskning av utsläppen i förhållande till utsläppen om fossila bränslen i stället hade använts.

För biodrivmedel och biobränslen som framställts av avfall eller restprodukter gäller kravet på minskade växthusgasutsläpp, men utsläppen ska räknas från och med omhändertagandet av avfallet eller restprodukterna. Huvudregeln är annars att utsläppen i produktionskedjan ska räknas från och med utvinningen eller odlingen av biomassa, inklusive framställning av gödsel för odlingen.

Huvudregeln är att markkriterierna inte gäller för avfall och restprodukter. Det är bara i fråga om restprodukter från jordbruk, vattenbruk, fiske eller skogsbruk som direkt har uppkommit i sådan verksamhet som markkriterierna gäller.

Kontroll av att hållbarhetskriterierna är uppfyllda genom hållbarhetsbesked

I förnybartdirektivet finns bestämmelser om hur det ska kontrolleras att hållbarhetskriterierna har uppfyllts av ekonomiska aktörer. Det finns också regler för beräkning av växthusgasutsläppen från biodrivmedel och biobränslen. Förnybartdirektivets krav när det gäller hållbarhetskriterier har genomförts i lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen (hållbarhetslagen), förordningen (2011:1088) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen (hållbarhetsförordningen) och i Statens energimyndighets föreskrifter om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen (STEMFS 2021:7).

Statens energimyndighet (Energimyndigheten) hanterar frågor om hållbarhetskriterier och är tillsynsmyndighet för systemet.

Det är de företag och andra aktörer som är rapporteringsskyldiga enligt hållbarhetslagen som ska visa att hållbarhetskriterierna är uppfyllda. Den som är rapporteringsskyldig ska därför ha ett kontrollsystem. En oberoende granskare ska kontrollera att kontrollsystemet är korrekt och tillförlitligt. Den som är rapporteringsskyldig ska ansöka hos Energimyndigheten om ett hållbarhetsbesked för sitt kontrollsystem. Hållbarhetsbeskedet beslutas av myndigheten och innebär att de biodrivmedel eller biobränslen som omfattas av hållbarhetsbeskedet och som den rapporteringsskyldige är skattskyldig för eller använder yrkesmässigt ska anses som hållbara. Beskedet gäller tills vidare men ska omprövas. Det kan under vissa förutsättningar återkallas. Den som får ett hållbarhetsbesked är skyldig att anmäla väsentliga ändringar i kontrollsystemet till myndigheten. Rapporteringsskyldiga aktörer ska en gång per år rapportera vissa uppgifter till Energimyndigheten.

Bestämmelser som genomför kriterierna finns även i lagen (2011:1200) om elcertifikat (elcertifikatslagen), där hållbarhetsbesked är ett villkor för tilldelning av elcertifikat vid elproduktion från biobränslen. Enligt förordningen (2018:195) om reduktion av växthusgasutsläpp från vissa fossila drivmedel (reduktionspliktsförordningen) måste de bränslen som används för att uppfylla reduktionsplikten omfattas av ett hållbarhetsbesked för att få tillgodoräknas mot plikten. I lagen (1994:1776) om skatt på energi är hållbarhetsbesked i vissa fall ett villkor för nedsättning av energiskatt och koldioxidskatt.

3.2 Förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung

Förslag: Med förnybara bränslen ska avses biodrivmedel, biobränslen och förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung. Med förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung ska avses flytande och gasformiga bränslen vilkas energiinnehåll hämtas från andra förnybara energikällor än biomassa.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om fastställande av andelen förnybar el vid produktion av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung.

Förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung ska omfattas av systemet med hållbarhetsbesked. Den som enligt 5 eller 6 kap. lagen om skatt på energi är skattskyldig för bränsle som helt eller delvis utgörs av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung som används för motordrift ska vara rapporteringsskyldig enligt hållbarhetslagen. Detsamma ska gälla den som i yrkesmässig verksamhet levererar ett gasformigt förnybart bränsle av icke-biologiskt ursprung till en slutkund som använder bränslet i en bränslecell i ett fordon eller fartyg. Även den som i yrkesmässig verksamhet använder ett sådant bränsle för andra ändamål än motordrift eller för användning i en bränslecell i ett fordon eller fartyg ska vara rapporteringsskyldig.

Den som är rapporteringsskyldig ska ha ett kontrollsystem för att kontrollera att de förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung som aktören är rapporteringsskyldig för är hållbara. Hittillsvarande regler om hållbarhetsbesked ska även gälla för sådana bränslen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska, även i fråga om sådana bränslen, få meddela föreskrifter om styrkande av hållbarhet.

Produktionskedjan för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung ska anses börja med produktionen av el och andra insatsvaror.

Skälen för förslaget

Förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung omfattar i huvudsak vätgas från elektrolys och elektrobränslen

I förnybartdirektivet finns bestämmelser om hållbarhetskriterier för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung. Det avser flytande och gasformiga bränslen vars energiinnehåll har hämtas från andra förnybara energikällor än biomassa (artikel 2 andra stycket 36). Det handlar i praktiken huvudsakligen om vätgas från elektrolys och s.k. elektrobränslen. Vätgas kan produceras i en elektrolysör, som spjälkar vattenmolekyler i syreatomer och väteatomer med hjälp av el. Genom att använda koldioxid tillsammans med vätgasen i särskilda processer är det möjligt att producera elektrobränslen i form av kolväten som metan, bensin, diesel och flygfotogen.

Före ändringarna i ändringsdirektivet omfattade förnybartdirektivet endast hållbarhetskriterier för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung som används i transportsektorn. Några bestämmelser som genomför direktivet i denna del har hittills inte införts i svensk rätt.

I och med ändringsdirektivet omfattas förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung av hållbarhetskriterierna oavsett vilken typ av energiändamål de används för. Genom direktivet införs även termen

förnybara bränslen som avser biodrivmedel, bibränslen och förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung (artikel 2 andra stycket 22a).

Definitioner av förnybara bränslen och förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung bör införas i hållbarhetslagen.

Fossilfri vätgas har en nyckelroll i omställningen till fossilfria processer i industrin

Vätgas har flera olika användningsområden och är en viktig råvara inom delar av processindustrin. Användningen i Sverige uppgår till omkring 6 terawattimmar per år, främst inom kemi- och raffinaderiindustrin. I dag produceras vätgas i princip uteslutande genom ångreformeringsprocesser av fossilgas. Gasen hettas då upp till en hög temperatur, vilket med hjälp av en katalysator gör att vattenånga reagerar med metanet i gasen och bildar koldioxid och vätgas. Processen innebär att vätgasen produceras av ett fossilt bränsle som ger upphov till stora koldioxidutsläpp. Det är tekniskt möjligt att använda uppgraderad och renad biogas (biometan) i stället för fossilgas och vätgasen kommer då att ha producerats av en förnybar råvara (biomassa). Det krävs dock stora mängder biometan för produktionen.

Vätgas kan även användas för att producera ammoniak. Det finns flera användningsområden för ammoniak, bland annat som ett framtida bränsle för sjöfart.

Att producera fossilfri vätgas genom elektrolys är en energikrävande process. I dag är verkningsgraden ca 65 procent för en elektrolysör, vilket innebär att ca 35 procent av energin omvandlas till värme i processen. Att producera elektrobränslen, ammoniak eller el av vätgasen innebär ytterligare omvandlingsförluster. Dessutom är produktionskostnaderna för fossilfri vätgas höga jämfört med dess fossila motsvarighet. Att bygga elektrolysörer kräver stora kapitalinsatser. Det behövs också ett lågt pris på el för att vätgasen ska kunna produceras till en konkurrenskraftig kostnad.

I Sverige har vätgas en nyckelroll i omställningen till fossilfria processer i industrin. Inom järn- och stålproduktion utvecklas teknik för direktreduktion av järnmalm genom fossilfri vätgas. Det pågår förberedelser för storskaliga satsningar på fossilfri förädling av järnmalm, produktion av fossilfritt stål och stålvärmning med fossilfri vätgas. Inom raffinaderiindustrin och den kemiska industrin finns bland annat planer på att öka produktionen av biodrivmedel, där fossilfri vätgas är en insatsvara.

Enligt förnybartdirektivet ska medlemsstaterna säkerställa att en viss andel av den vätgas som används för slutenergirelaterade och icke-energirelaterade ändamål i industrin ska utgöras av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung. Andelen ska vara 42 procent senast 2030 och 60 procent senast 2035 (artikel 22a.1 femte stycket). Medlemsstaterna kan under vissa förutsättningar tillämpa en lägre gräns (artikel 22b).

Vätgas och elektrobränslen kan användas inom transportsektorn

I transportsektorn kan fordon och fartyg använda vätgas som drivmedel. Det är även möjligt att blanda in elektrobränslen i bensen, diesel eller flygfotogen, eller att producera elektrobränslen som används i ren form utan att blandas in i ett fossilt drivmedel. Produktion av elektrobränslen kräver, utöver vätgas från elektrolys, tillgång till stora mängder koldioxid.

Det finns flera pågående och planerade projekt för att avskilja koldioxid och sedan använda den. Koldioxiden kan till exempel avskiljas från ett kraftvärmeverk.

Enligt förnybartdirektivet ska medlemsstaterna säkerställa att det används en viss andel förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung i transportsektorn 2030 (se avsnitt 5.1). Det är möjligt att använda både förnybar vätgas och förnybara elektrobränslen för att uppfylla det målet.

Fastställande av andelen förnybar el som använts för att framställa ett förnybart bränsle av icke-biologiskt ursprung

Ett bränsle av icke-biologiskt ursprung som produceras med el kan bara räknas som förnybart om den el som används för att producera vätgas i en elektrolysanläggning är förnybar. Den förnybara elen kan komma från en anläggning som är direkt ansluten till elektrolysanläggningen, till exempel en vindkraftspark. Den förnybara elen kan också i vissa fall komma från elnätet.

Andelen förnybar el som används för produktion av bränslen av icke-biologiskt ursprung ska som huvudregel fastställas utifrån andelen el från förnybara energikällor i det land där bränslet producerades, uppmätt två år före det år då bränslet producerades (artikel 27.6 första stycket). I Sverige är andelen strax över 75 procent enligt direktivets beräkningsmetod. Bränslet kommer då att anses vara delvis förnybart.

Som ett undantag från huvudregeln är det vid vissa förutsättningar även möjligt att räkna den el som används som helt förnybar. Förutsättningarna för detta regleras delvis i förnybartdirektivet (artikel 27.6 andra–fjärde styckena). I huvudsak regleras dock förutsättningarna i kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1184 av den 10 februari 2023 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 genom fastställande av en unionsmetod med närmare regler för produktion av förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung. Den delegerade förordningen omfattar i dag endast förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung som används i transportsektorn, men förväntas ändras för att omfatta alla användningsområden.

Förutsättningar för att el som tillförs genom en direkt anslutning till elektrolysanläggningen ska få räknas som förnybar

För att el som tillförs genom en direkt anslutning från en elproduktionsanläggning till en elektrolysanläggning ska få räknas som förnybar krävs enligt kommissionens delegerade förordning bland annat att elproduktionsanläggningen togs i drift tidigast 36 månader före elektrolysanläggningen (artikel 3). Om elproduktionsanläggningen utökas med ytterligare kapacitet senast 36 månader efter det att den ursprungliga anläggningen togs i drift, ska den tillagda kapaciteten anses utgöra en del av den befintliga anläggningen. Det krävs även att elproduktionsanläggningen inte är ansluten till elnätet, eller att ett smart mätarsystem visar att ingen el har tagits från elnätet för att producera vätgas. Bränsleproducenten ska även tillhandahålla tillförlitliga uppgifter som visar att kraven i artikel 3 är uppfyllda (artikel 8).

Förutsättningar för att el som tillförs från elnätet ska få anses som helt förnybar

Även el som tillförs från elnätet kan anses som helt förnybar. Bestämmelserna om detta i kommissionens delegerade förordning är komplexa. Reglerna tar bland annat hänsyn till i vilket elområde som elektrolysanläggningen finns. I Sverige finns det fyra elområden, där elområde 1 ligger längst norrut och elområde 4 längst söderut. Det finns fyra förutsättningar under vilka elen kan anses vara helt förnybar. Endast en förutsättning behöver vara uppfylld.

Den första förutsättningen innebär att el från nätet får räknas som helt förnybar om elektrolysanläggningen är belägen i ett elområde där den genomsnittliga andelen förnybar el översteg 90 procent under det föregående kalenderåret (artikel 4.1). I Sverige har elområdena 1 och 2 en högre andel förnybar el än så.

Den andra förutsättningen innebär att el från nätet får räknas som helt förnybar om elektrolysanläggningen är belägen i ett elområde där utsläppsintensiteten för el är lägre än 18 gram koldioxidekvivalenter per megajoule. I Sverige har samtliga elområden en lägre utsläppsintensitet än så. För att kunna använda denna metod ska vätgasproducenten även, direkt eller via mellanhänder, ingå avtal om inköp av förnybar el med en eller flera elproducenter. Avtalen ska omfatta inköp av motsvarande mängd el som redovisas som förnybar. Samma mängd el ska också ha producerats i elproduktionsanläggningarna. Det ska också finnas en tidsmässig och geografisk korrelation mellan elproduktionen och produktionen av vätgas (artikel 4.2). Kriteriet om tidsmässig korrelation innebär i huvudsak att vätgasen ska produceras under samma månad som den förnybara el som produceras enligt avtalet om köp av förnybar energi, eller under samma månad som el tas från ett energilager. Kriteriet anses alltid uppfyllt om vätgasen produceras under en timme när priset på el understiger en viss nivå (artikel 6.1). Kravet på geografisk korrelation innebär i huvudsak att elproduktionsanläggningen antingen ska vara belägen i samma elområde som elektrolysanläggningen, vara belägen i ett sammanlänkat elområde där elpriserna under den relevanta tidsperioden är lika med eller högre än i det elområde där elektrolysanläggningen är belägen, eller vara belägen i ett havsbaserat elområde som är sammanlänkat med det elområde där elektrolysanläggningen är belägen (artikel 7.1).

Den tredje förutsättningen innebär att el från nätet får räknas som helt förnybar om den används i elektrolysanläggningen under en period då elnätsföretag omdirigerade förnybar elproduktion och behovet av omdirigering minskade genom produktionen av vätgas (artikel 4.3). Omdirigering är en åtgärd som elnätsföretag kan använda för att undvika överbelastning av elnätet. Elnätsföretaget kan till exempel avtala med elproducenter om att minska produktionen av el för att avlasta elnätet.

Den fjärde förutsättningen innebär att bränsleproducenten får räkna el från elnätet som helt förnybar om vissa villkor om additionalitet är uppfyllda, utöver de kriterier om tidsmässig och geografisk korrelation som beskrivs ovan. Det innebär i huvudsak att bränsleproducenten ska producera förnybar el eller ingå avtal om inköp av förnybar el motsvarande minst den mängd el som redovisas som helt förnybar. Den redovisade mängden el ska även faktiskt ha producerats i elproduktionsanlägg-

ningarna och dessa ska ha tagits i drift tidigast 36 månader före elektrolysanläggningen. Elproduktionsanläggningen får, med vissa undantag, inte heller ha mottagit investerings- eller driftsstöd (artikel 4.4).

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör få meddela föreskrifter om fastställande av andelen förnybar el

Bestämmelserna i kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1184 ska inte överföras till svensk rätt. Eftersom rubriken till den delegerade förordningen kan komma att ändras bör en hänvisning till den inte finnas i lag. Även de bestämmelser om fastställande av andelen förnybar el vid produktion av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung som behövs för att genomföra förnybartdirektivet bör finnas på lägre normnivå än lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få meddela föreskrifter om fastställande av andelen förnybar el vid produktion av bränslen av icke-biologiskt ursprung.

Förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung bör omfattas av hållbarhetsbesked

Om förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung ska kunna bidra till att uppfylla de mål som finns i förnybartdirektivet, ges finansiella stöd eller användas för att uppfylla nationella kvoter såsom reduktionsplikten måste hållbarhetskriterierna vara uppfyllda. Förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung bör därmed omfattas av krav på hållbarhetsbesked. Även om en aktör som använder sådana bränslen inte tar emot finansiellt stöd eller omfattas av en nationell kvot för förnybar energi behöver Sverige kunna rapportera korrekt information om användningen av förnybar energi.

För att bränslet ska anses som hållbart ska det uppfylla kriteriet om minskade växthusgasutsläpp, se avsnitt 3.5. Inga markkriterier gäller dock för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung.

Aktören behöver även ha ett s.k. massbalanssystem. Det är massbalanssystemet som utgör den metod med vilken råvaror och bränslen spåras tillbaka i produktionskedjan. Syftet med massbalanssystemet är att det ska vara möjligt att blanda råvaror eller förnybara bränslen med olika hållbarhetsegenskaper, som växthusgasutsläpp, och sedan kunna ta ut samma parti med samma hållbarhetsegenskaper från blandningen. I svensk rätt framgår kraven på massbalanssystemet av hållbarhetsförordningen och i myndighetsföreskrifter. Ett hållbarhetsbesked innebär inte något krav på att endast använda hållbara förnybara bränslen så länge de ohållbara bränslena separeras i massbalanssystemet. De ohållbara bränslena omfattas då inte av hållbarhetsbeskedet och får inte rapporteras som förnybara i nationella kvoter, ta emot finansiellt stöd eller rapporteras som förnybara.

Rapporteringskyldighet för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung

Medlemsstaterna ska kräva att de ekonomiska aktörerna visar att hållbarhetskriterierna har uppfyllts genom massbalanssystemet (artikel 30.1), vilket i hållbarhetsregelverket uttrycks som att aktören är rapporterings-

skyldig. Vem som enligt hållbarhetslagen är rapporteringsskyldig skiljer sig åt mellan olika bränslen (3 kap. 1 §).

För förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung som används för motordrift bör den rapporteringsskyldige vara den som är skattskyldig för drivmedlet. Om ett förnybart elektrobränsle blandas in i bensin, diesel eller flygfotogen blir det, på samma sätt som för biodrivmedel som blandas in i sådana drivmedel, den som är skattskyldig för drivmedlet som är rapporteringsskyldig. Detsamma gäller den som säljer ett elektrobränsle i ren form, t.ex. metanol för användning i fartyg.

Vätgas som används i en bränslecell i ett fordon eller fartyg anses inte användas för motordrift enligt Skatteverket. I bränslecellen omvandlas vätgasen till elektricitet. Den rapporteringsskyldige bör i de fallen vara den som levererar vätgasen till en slutkund, som sedan använder vätgasen i en bränslecell i ett fordon eller ett fartyg.

Om bränslet används för andra ändamål än motordrift eller i en bränslecell i ett fordon eller fartyg, bör det vara den som använder bränslet i yrkesmässig verksamhet som är rapporteringsskyldig. Det kan till exempel vara en industri som använder förnybar vätgas. Det kan i dessa fall vara praktiskt om även producenten av vätgasen frivilligt ansöker om ett hållbarhetsbesked, vilket är möjligt enligt hållbarhetslagen (3 kap. 1 § första stycket 5). Den som använder vätgasen kan då ha ett kontrollsystem som bygger på att vätgas endast köps in från leverantörer med hållbarhetsbesked.

Enligt hållbarhetslagen får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om undantag från rapporteringsskyldigheten (3 kap. 1 § andra stycket). Med stöd av bemyndigandet kan det införas bestämmelser på lägre normnivå om att den som i yrkesmässig verksamhet endast använder en mindre mängd förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung inte ska vara rapporteringsskyldig. I denna promemoria föreslås att en aktör ska undantas från rapporteringsskyldigheten om användningen de senaste tre åren i genomsnitt uppgått till högst 2 gigawattimmar (avsnitt 1.9).

Med anledning av att hållbarhetskriterierna även omfattar förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung bör regleringen om kontrollsystem gälla även för dessa bränslen. Befintliga regler i hållbarhetslagen om hållbarhetsbesked och krav på kontrollsystemet måste också anpassas så att förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung omfattas. Detsamma gäller för befintliga bemyndiganden till regeringen att meddela ytterligare föreskrifter om kontrollsystem, granskning av sådana system och styrkande av hållbarhet hos bränslen.

Det behövs även en definition av när produktionskedjan för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung börjar. Det har betydelse för hur kontrollsystemet ska utformas. Definitionen bör utformas med hänsyn till hur reglerna om beräkning av utsläpp av växthusgaser är utformade (se avsnitt 3.5). Produktionskedjan bör därmed för sådana bränslen börja med produktionen av el och andra insatsvaror.

3.3 Hållbarhetsbesked för återvunna kolbränslen

Förslag: Med återvunna kolbränslen ska avses flytande och gasformiga bränslen som produceras från flytande eller fast avfall av icke-förnybart ursprung som inte lämpar sig för materialåtervinning, gaser från avfallshandtering eller avgaser av icke-förnybart ursprung som framställs som en oundviklig och oavsiktlig följd av produktionsprocessen i en industrianläggning.

Återvunna kolbränslen ska omfattas av systemet med hållbarhetsbesked. Den som är rapporteringsskyldig ska genom ett kontrollsystem säkerställa att de bränslen som omfattas av rapporteringsskyldigheten är att anse som hållbara. Hittillsvarande bestämmelser om hållbarhetsbesked ska även gälla för återvunna kolbränslen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska, även i fråga om sådana bränslen, få meddela föreskrifter om styrkande av hållbarhet.

Produktionskedjan för återvunna kolbränslen ska anses börja med produktionen av el och andra insatsvaror.

Skälen för förslaget

Hållbarhetskriterier för återvunna kolbränslen

I förnybartdirektivet finns bestämmelser om hållbarhetskriterier för s.k. återvunna kolbränslen. Med återvunna kolbränslen avses flytande och gasformiga bränslen som produceras från flytande eller fast avfall av icke-förnybart ursprung som inte lämpar sig för materialåtervinning, gaser från avfallshandtering eller avgaser av icke-förnybart ursprung som framställs som en oundviklig och oavsiktlig följd av produktionsprocessen i en industrianläggning (artikel 2 andra stycket 35). Det kan till exempel vara produktion av biodrivmedel genom värmebehandling av restavfall som kvarstår efter återvinning, eller användning av vissa restgaser från stålindustri.

För att bränslet ska anses som hållbart ska det uppfylla kriteriet om minskade växthusgasutsläpp, se avsnitt 3.5. Inga markkriterier gäller för återvunna kolbränslen.

Det bör inte införas någon obligatorisk rapporteringsskyldighet för återvunna kolbränslen

Enligt artikel 25.3 är det tillåtet för medlemsstaterna att beakta återvunna kolbaserade bränslen vid beräkningen av minimiandelen förnybar energi i transportsektorn. Elektrifieringen av transportsektorn förväntas bidra till att Sverige når minimiandelen (se avsnitt 5.1). Återvunna kolbränslen kan inte användas för att uppfylla reduktionsplikten (se prop. 2020/21:180 s. 34). Det finns inte heller några generella finansiella stöd som är riktade till sådana bränslen. Sammanfattningsvis saknas behov av att införa en rapporteringsskyldighet för återvunna kolbränslen.

Det bör dock vara möjligt för producenter av återvunna kolbränslen att ansöka om hållbarhetsbesked frivilligt, för att kunna visa att hållbarhetskriterierna är uppfyllda. Det kan ske med stöd av befintliga bestämmelser i hållbarhetslagen (3 kap. 1 § första stycket 5).

Med anledning av att hållbarhetskriterierna även omfattar återvunna kolbränslen bör regleringen om kontrollsystem gälla även för dessa bränslen. Befintliga regler i hållbarhetslagen om hållbarhetsbesked och

styrkande av hållbarheten måste också anpassas så att återvunna kolbränslen omfattas. Detsamma gäller för befintliga bemyndiganden till regeringen att meddela ytterligare föreskrifter om kontrollsystem, granskning av sådana system och styrkande av hållbarhet hos bränslen.

Bestämmelserna om kontrollsystem är utformade utifrån att den som är rapporteringsskyldig genom ett kontrollsystem ska säkerställa att de biodrivmedel och biobränslen som ska rapporteras är att anse som hållbara (3 kap. 1 a § första stycket). Den som frivilligt ansöker om hållbarhetsbesked har inte någon uppgiftsskyldighet och rapporterar inte några årliga uppgifter om hållbara bränslen (3 kap. 1 e § första stycket). Detsamma gäller även vissa andra rapporteringsskyldiga (se t.ex. avsnitt 3.4). För att tydliggöra skillnaden mellan rapporteringsskyldiga och de som även är uppgiftsskyldiga bör därför den som är rapporteringsskyldig säkerställa att de förnybara bränslen och återvunna kolbränslen som omfattas av rapporteringsskyldigheten är att anse som hållbara.

Det behövs även en definition av när produktionskedjan för återvunna kolbränslen börjar. Det har betydelse för hur kontrollsystemet utformas. Definitionen bör utformas med hänsyn till hur reglerna om beräkning av utsläpp av växthusgaser är utformade (se avsnitt 3.5). Produktionskedjan bör därmed för sådana bränslen börja med produktionen av el och andra insatsvaror.

3.4 Fler anläggningar som producerar el, värme eller kyla ska uppfylla hållbarhetskriterierna

Förslag: I fråga om fasta biobränslen som används för produktion av el, värme eller kyla ska hållbarhetskriterierna även gälla för anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på 7,5–20 megawatt. Den som i yrkesmässig verksamhet producerar el, värme eller kyla i en sådan anläggning ska vara rapporteringsskyldig.

Hållbarhetskriterierna ska inte längre gälla i fråga om fasta och gasformiga biobränslen som används för produktion av bränslen. Hållbarhetskriterierna ska dock gälla vid produktion av gasformiga biodrivmedel eller gasformiga biobränslen i en anläggning med ett genomsnittligt biometanflöde på minst 200 kubikmeter per timme. Den som i yrkesmässig verksamhet producerar gasformiga biodrivmedel eller gasformiga biobränslen i en sådan anläggning ska vara rapporteringsskyldig.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om vad som avses med genomsnittligt biometanflöde.

Skälen för förslaget

Fler anläggningar som producerar el, värme eller kyla från fasta biobränslen ska omfattas av hållbarhetskriterierna

För fasta biobränslen som används i en anläggning för produktion av el, värme eller kyla gäller hållbarhetskriterierna enligt nuvarande bestämmelser endast om anläggningen har en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 20 megawatt. Effektgränsen i förnybartdirektivet har

sänkts till minst 7,5 megawatt (artikel 29.1 fjärde stycket a). Den som i yrkesmässig verksamhet producerar el, värme eller kyla i en anläggning som överstiger effektgränsen bör vara rapporteringsskyldig. Hållbarhetslagen bör ändras i enlighet med detta.

Effektgränsen för gasformiga bibränslen som används för produktion av el, värme eller kyla är fortsatt minst 2 megawatt.

I hållbarhetsförordningen finns bestämmelser om vad som avses med en anläggning och hur en anläggnings sammanlagda installerade tillförda effekt ska beräknas.

Medlemsstaterna får införa enklare krav på kontrollsystemet för anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på 7,5–20 megawatt (artikel 30.6 fjärde stycket). Det är med befintligt regelverk möjligt för tillsynsmyndigheten att utforma de krav som ställs på kontrollsystemet utifrån bland annat verksamhetens art. Det finns därför inte behov av ändrade regler för att införa enklare krav i svensk rätt.

Krav på hållbarhetsbesked vid produktion av gasformiga bibränslen eller gasformiga biodrivmedel i vissa anläggningar

Enligt hållbarhetslagen är den rapporteringsskyldig som i yrkesmässig verksamhet använder ett fast eller gasformigt bibränsle för produktion av bränsle (3 kap. 1 § första stycket 3 och 4). Hållbarhetskriterierna bör dock inte längre gälla i dessa fall, eftersom motsvarande krav i förnybartdirektivet har slopats genom ändringsdirektivet.

Genom ändringsdirektivet har det dock tillkommit ett nytt krav om att hållbarhetskriterierna ska gälla vid produktion av gasformiga biomassa-bränslen i anläggningar med ett genomsnittligt biometanflöde på minst 200 kubikmeter per timme (artikel 29.1 fjärde stycket c). Kapacitetsgränsen motsvarar en anläggning med en sammanlagd installerad tillförd effekt på 2 megawatt. Det finns inte längre något kriterium om att fasta eller gasformiga bibränslen ska ha använts som råvara vid produktionen.

Termen biomassa-bränsle i förnybartdirektivet omfattar både gasformiga bibränslen och gasformiga biodrivmedel så som de termerna definieras i hållbarhetslagen (se prop. 2020/21:185 s. 25). Termen biodrivmedel i direktivet avser endast flytande biodrivmedel (artikel 2 andra stycket 33).

För att genomföra direktivet bör den som producerar gasformiga biodrivmedel eller gasformiga bibränslen i en anläggning vars genomsnittliga biometanflöde är högre än kapacitetsgränsen vara rapporteringsskyldig. Endast den som tar emot finansiellt stöd för produktionen av bränslet behöver dock ansöka om hållbarhetsbesked för att uppfylla direktivets krav. I denna promemoria föreslås att ett sådant undantag från rapporteringsskyldigheten införs på förordningsnivå med stöd av 3 kap. 1 § andra stycket hållbarhetslagen (avsnitt 1.9). Producenter av biogas som vill ansöka om hållbarhetsbesked även om anläggningen inte har ett genomsnittligt biometanflöde som överstiger kapacitetsgränsen har möjlighet att göra det (3 kap. 1 § första stycket 5).

Föreskrifter om vad som avses med genomsnittligt biometanflöde bör införas på lägre normnivå

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör få meddela föreskrifter om vad som avses med genomsnittligt biometanflöde.

I denna promemoria föreslås föreskrifter på förordningsnivå om att det genomsnittliga biometanflödet ska omräknas i proportion till den volumetriska andelen biometan i blandningen, om gasen endast till viss del består av biometan (avsnitt 1.9).

Rapporteringskyldigheten för den som är skattskyldig för gasformiga biodrivmedel bör inte ändras

Som anges ovan är definitionerna av biomassabränsle och biodrivmedel i förnybartdirektivet utformade på ett sätt som innebär att gasformiga biodrivmedel inte omfattas av hållbarhetskriterierna, om de har producerats i en anläggning med ett lägre biometanflöde än kapacitetsgränsen. Enligt svensk rätt omfattas dock samtliga gasformiga biodrivmedel av hållbarhetskriterierna, oavsett anläggningens storlek. Den som enligt 5 eller 6 kap. lagen (1994:1776) om skatt på energi är skattskyldig för bränslet är rapporteringsskyldig enligt hållbarhetslagen (3 kap. 1 § första stycket 1). Det finns goda skäl att behålla nuvarande ordning för rapporteringsskyldighet när det gäller gasformiga biodrivmedel. Det behövs bland annat uppgifter om de mängder biogas som används i transportsektorn för att kunna rapportera korrekta uppgifter om hur Sverige uppfyller direktivets mål.

Följändringar i lagen om skatt på energi

Enligt 6 a kap. 2 c § lagen om skatt på energi ska biogas och biogasol som förbrukas som bränsle för uppvärmning omfattas av ett hållbarhetsbesked för att medges befrielse från energi- och koldioxidskatt. Motsvarande bestämmelser för biodrivmedel som används som motorbränsle finns i 7 kap. 3 c och 4 §§ lagen om skatt på energi. Till följd av att lagen om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen föreslås få en ny rubrik och att det föreslås ändringar i lagen krävs följändringar i lagen om skatt på energi.

3.5 Krav på minskade växthusgasutsläpp

Förslag: Fler anläggningar som producerar el, värme eller kyla från fasta eller gasformiga biobränslen ska omfattas av krav på minskade växthusgasutsläpp jämfört med om fossila bränslen används. Om anläggningen har tagits i drift efter den 20 november 2023 ska utsläppen minska med minst 80 procent. För övriga anläggningar ska de krav som ställs på minskade växthusgasutsläpp bestämmas utifrån anläggningens sammanlagda installerade tillförda effekt, när anläggningen togs i drift, hur länge anläggningen har varit i drift och om den använder fasta eller gasformiga biobränslen.

För att förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och återvunna kolbränslen ska anses som hållbara ska utsläppen av växthusgaser minska med minst 70 procent jämfört med om fossila bränslen används.

Skälen för förslaget

Fler anläggningar som producerar el, värme eller kyla från fasta eller gasformiga bibränslen ska visa att utsläppen av växthusgaser minskar

En viktig del av hållbarhetskriterierna är att användning av biodrivmedel och biobränslen ska leda till minskade växthusgasutsläpp jämfört med användning av fossila bränslen. Vilka krav som ställs på en anläggning är enligt nuvarande regelverk beroende av när anläggningen har tagits i drift. Förnybartdirektivets krav för biodrivmedel eller flytande biobränslen har inte ändrats. Däremot har kraven för anläggningar som producerar el, värme eller kyla från fasta eller gasformiga biobränslen ändrats. Kravet på minskade växthusgasutsläpp gäller inte längre endast för sådana anläggningar som har tagits i drift efter den 31 december 2020.

Enligt de nya bestämmelserna ska en anläggning som har tagits i drift efter den 20 november 2023 minska utsläppen med minst 80 procent (artikel 29.10 första stycket d). Det gäller samtliga anläggningar som använder fasta och gasformiga biobränslen för att producera el, värme eller kyla och som har en sammanlagd installerad tillförd effekt som överstiger tröskelvärdena för vilka anläggningar som omfattas av hållbarhetskriterierna (se avsnitt 3.4).

Vilka krav som gäller för anläggningar som har tagits i drift innan den 21 november 2023 beror på om anläggningen använder fasta eller gasformiga biobränslen, anläggningens sammanlagda installerade tillförda effekt, när anläggningen togs i drift och hur länge anläggningen har varit i drift (artikel 29.10 första stycket e–h). Jämfört med nuvarande bestämmelser kommer betydligt fler anläggningar att behöva uppfylla kriteriet om minskade växthusgasutsläpp.

En anläggning med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 10 megawatt som tagits i drift före den 1 januari 2021 ska minska utsläppen med minst 80 procent om anläggningen har varit i drift i minst 15 år. Kravet ska uppfyllas tidigast från och med den 1 januari 2026 och senast från och med den 31 december 2029 (artikel 29.10 första stycket g). Det gäller både anläggningar som använder fasta biobränslen och som använder gasformiga biobränslen. Det innebär att en anläggning som inte har varit i drift i femton år den 31 december 2029 ändå ska uppfylla kravet från det datumet.

För anläggningar som använder gasformiga biobränslen, som har tagits i drift före den 1 januari 2021 och som har en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än 10 megawatt gäller motsvarande krav, dock utan begränsningen att anläggningen ska uppfylla kravet senast den 31 december 2029 även om den inte har varit i drift i 15 år vid den tidpunkten (artikel 29.10 första stycket h).

Även merparten av de anläggningar som tagits i drift den 1 januari 2021–20 november 2023 omfattas av kriteriet om minskade växthusgasutsläpp. Om anläggningen har en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 10 megawatt ska utsläppen minska med minst 70 procent. Från och med den 1 januari 2030 höjs kravet till minst 80 procent (artikel 29.10 första stycket e). Anläggningar som tagits i drift under perioden och som använder gasformiga biobränslen och har en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än 10 megawatt ska minska utsläppen med minst 70 procent innan anläggningen har varit i drift i 15 år och med minst

80 procent när anläggningen har varit i drift i minst 15 år (artikel 29.10 första stycket f).

Krav som motsvarar dem som anges i förnybartdirektivet bör införas i hållbarhetslagen.

Krav på minskade växthusgasutsläpp vid användning av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och återvunna kolbränslen

För att förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och återvunna kolbränslen ska anses som hållbara ska utsläppen av växthusgaser minska med minst 70 procent jämfört med om fossila bränslen används (artikel 29a.1 och 29a.2). Krav som motsvarar dem som anges i förnybartdirektivet bör införas i hållbarhetslagen.

Metoden för hur växthusgasutsläppen ska beräknas för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och återvunna kolbränslen framgår av bilaga 1 till kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1185 av den 10 februari 2023 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 genom fastställande av ett minimitröskelvärde för minskningen av växthusgasutsläpp från återvunna kolbaserade bränslen och genom specificering av en metod för bedömningen av minskningen av växthusgasutsläpp från förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung och från återvunna kolbaserade bränslen. Beräkningsmetoden är komplex och endast delar av metoden beskrivs här. För den el som används i produktionen anses utsläppen vara noll om elen räknas som helt förnybar enligt de regler som beskrivs i avsnitt 3.2. För el som tas från elnätet och som inte kan anses som helt förnybar får ett utsläppsvärde som bestäms för landet användas (bilaga 1 del A punkterna 5 och 6). För produktion i Sverige innebär det mycket låga utsläpp, då den svenska elmixen är nästan helt fossilfri.

Bestämmelserna om beräkning av utsläpp av växthusgaser i kommissionens delegerade förordning ska inte överföras till svensk rätt. En upplysningsbestämmelse om att utsläppen ska beräknas enligt kommissionens delegerade förordning kan införas i hållbarhetsförordningen.

3.6 Nya markkriterier

Förslag: De bestämmelser i hållbarhetslagen som syftar till att skydda vissa marker med hög biologisk mångfald vid produktion av biodrivmedel och biobränslen från agrobiomassa ska utökas till att även gälla mark som den 1 januari 2008 eller senare utgjordes av hedmark eller gammal skog enligt definitionen i det land där skogen finns. För att en gräsmark som skulle upphöra att vara gräsmark i avsaknad av mänsklig verksamhet ska omfattas av bestämmelserna ska den av en myndighet ha konstaterats ha stor biologisk mångfald.

För biodrivmedel och biobränslen som produceras av skogsbiomassa ska det även införas nya markkriterier.

Den reglering som gäller agrobiomassa och som syftar till att skydda viss mark med hög biologisk mångfald, förhindra ändrad markanvändning på mark med stora kollager och förhindra dränering av torvmark ska även gälla skogsbiomassa.

Vid avverkning av skogsbiomassa ska hänsyn tas till vikten av att bevara markens beskaffenhet och den biologiska mångfalden, i syfte att förhindra negativ påverkan, på ett sätt som undviker skörd av stubbar och rötter, avverkning på känsliga marker och försämring av urskog och gammal skog eller omvandling av sådan skog till skogsplantage. Avverkningen ska vara förenlig med krav om begränsning av hyggens storlek och krav om att en lokalt och ekologiskt lämplig mängd död ved ska lämnas kvar vid uttag av död ved. Avverkningen ska även genomföras i enlighet med krav på avverkningssystem som minimerar negativ påverkan på markens beskaffenhet, på strukturer för biologisk mångfald och på livsmiljöer.

Skälen för förslaget och bedömningen

Markkriterier för agrobiomassa och skogsbiomassa

I hållbarhetslagen finns bestämmelser om markkriterier som ska vara uppfyllda för att biodrivmedel och biobränslen ska anses som hållbara. Bestämmelserna är uppdelade beroende på om produktionen sker från agrobiomassa eller från skogsbiomassa. Med agrobiomassa avses biomassa som produceras inom jordbruket och med skogsbiomassa avses biomassa som produceras inom skogsbruket (1 kap. 2 §).

Kriterierna som avser produktion från agrobiomassa syftar till att skydda mark med hög biologisk mångfald, förhindra ändrad markanvändning på mark med stora kollager och förhindra dränering av torvmark. Det finns även ett särskilt kriterium för restprodukter och avfall från jordbruk.

Kriterierna som avser produktion från skogsbiomassa har i huvudsak samma syfte som kriterierna för agrobiomassa, men bestämmelserna har i stället grund i ett s.k. riskbaserat förfarande. Med det menas att i de fall biomassan kommer från länder med låg risk för att biomassan ska vara ohållbar, kan hållbarhetskriterierna uppfyllas på ett betydligt enklare sätt än om biomassan inte kommer från ett sådant land. Direktivet är därför uppdelat i A- och B-alternativ beroende på förutsättningarna i det land där råvaran är odlad. Om skogsbiomassan har avverkats i ett land med en nationell eller regional lagstiftning som är tillämplig inom avverkningsområdet och det finns övervaknings- och kontrollsystem som säkerställer vissa i artikeln angivna förutsättningar, räcker det att visa på att skogsbiomassan kommer från ett sådant land (A-alternativet) för att skogsbiomassan ska anses som hållbar. Om det inte kan visas att skogsbiomassan kommer från ett land som uppfyller dessa förutsättningar, ska det finnas förvaltningssystem för området som skogsråvaran kommer från som säkerställer att motsvarande krav är uppfyllda (B-alternativet).

Endast vissa restprodukter omfattas av markkriterierna

Markkriterierna behöver som huvudregel inte vara uppfyllda för att biodrivmedel och biobränslen som produceras av avfall eller restprodukter ska anses som hållbara. Det är bara i fråga om restprodukter från jordbruk, vattenbruk, fiske eller skogsbruk som direkt har uppkommit i sådan verksamhet som markkriterierna gäller. Markkriterierna ska till exempel vara uppfyllda vid produktion av biobränslen från grenar och toppar från avverkning av skog, eftersom det är en restprodukt från skogsbruk.

Sågsån från ett sågverk är däremot en industriell restprodukt och behöver inte uppfylla markkriterierna.

Som framgår av definitionen av biomassa i hållbarhetslagen anses vattenbruk och fiske vara industrier som är förknippade med jordbruk och skogsbruk (1 kap. 2 §). De kriterier som gäller för skogsbiomassa går inte att tillämpa på vattenbruk och fiske. De kriterier som kan komma fråga är i stället vissa av de kriterier som gäller för agrobiomassa, se vidare i författningskommentaren.

Mindre ändringar av kriterierna för agrobiomassa

Det har gjorts mindre ändringar av markkriterierna för biodrivmedel och biobränslen som produceras av agrobiomassa (artikel 29.3). Bestämelsen om skydd av marker med hög biologisk mångfald utvidgas till att även gälla områden som den 1 januari 2008 eller senare utgjordes av gammal skog enligt definitionen i det land där skogen finns eller av hedmark, oavsett om marken fortfarande är av detta slag. De nya kriterierna bör införas i hållbarhetslagen. Termen gammal skog beskrivs närmare nedan.

För att en gräsmark som skulle upphöra att vara gräsmark i avsaknad av mänsklig verksamhet ska omfattas av markkriterierna ska den av en myndighet ha konstaterats ha stor biologisk mångfald (artikel 29.3 första stycket d ii). Ett motsvarande krav bör införas i hållbarhetslagen.

Skogsbiomassa ska uppfylla huvuddelen av de kriterier som hittills endast gällt för agrobiomassa

Biodrivmedel och biobränslen som produceras av skogsbiomassa ska även uppfylla huvuddelen av de kriterier som för närvarande endast gäller för agrobiomassa (artikel 29.3 andra stycket, 29.4 tredje stycket och 29.5). Det innebär att skogsbiomassan inte får komma från områden som den 1 januari 2008 eller senare utgjordes av gammal skog enligt definitionen i det land där skogen finns, urskog, hedmark eller skog eller träd- och buskmark med konstaterad stor biologisk mångfald eller viss gräsmark med stor biologisk mångfald. Skogsbiomassan får inte heller komma från områden som den 1 januari 2008 utgjordes av våtmark med stora kollager men som inte längre utgör sådan mark eller från mark som vid samma datum utgjorde torvmark, om odling och avverkning av råvaran medför dränering av tidigare odikad mark.

Om det både finns en nationell eller regional lagstiftning som är tillämplig inom avverkningsområdet och system för övervakning och kontroll av samma område är det tillräckligt att detta system visar att skogsbiomassan inte kommer från ett sådant område som räknas upp ovan och att den som producerat biodrivmedlet eller biobränslet intygar att så är fallet (artikel 29.6 a vi och vii), ett s.k. A-land.

Kravet på att producenter av biodrivmedel och biobränslen ska lämna ett intyg bör inte genomföras som en del av skogsvårdslagstiftningen utan i stället vara en del av kontrollsystemet för den som är rapporterings-skyldig enligt hållbarhetsregelverket. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får enligt hållbarhetslagen meddela ytterligare föreskrifter om kontrollsystem (3 kap. 1 a § femte stycket). I denna promemoria föreslås att det med stöd av bemyndigandet bör införas en

bestämmelse i hållbarhetsförordningen om att den som är rapporteringsskyldig för ett biodrivmedel eller biobränsle som är producerat av skogsbiomassa ska inhämta ett intyg om att skogsbiomassan inte kommer från ett sådant område som räknas upp ovan, från den anläggning som producerat biodrivmedlet eller biobränslet (avsnitt 1.9).

Om det inte finns någon nationell eller regional lagstiftning för att kontrollera att skogsbiomassa inte kommer från ett skyddat område (ett "B-land"), krävs att den rapporteringsskyldige visar på något annat sätt genom sitt kontrollsystem att skogsbiomassan inte kommer från ett sådant område. Det framgår inte av direktivet hur kontrollen ska göras om det saknas en definition av gammal skog eller krav om begränsning av hyggens storlek i det land där skogen finns. Kommissionen kan komma att lämna vägledning till medlemsstaterna om hur bedömningen ska göras i sådana fall. Bestämmelser om hur kontrollsystemet ska utformas i sådana fall kan införas i föreskrifter på lägre normnivå än lag.

Kriterier som skogsbiomassa ska uppfylla för att bevara markens beskaffenhet och biologisk mångfald

För att biodrivmedel och biobränslen som produceras av skogsbiomassa ska kunna anses som hållbara krävs att det vid avverkning tas hänsyn till vikten av att bevara markens beskaffenhet och den biologiska mångfalden. Regleringen i förnybartdirektivet har utvecklats i dessa avseenden (artikel 29.6 a iv och b iv).

För att skogsbiomassan ska kunna anses som hållbar ska avverkningen vara förenlig med krav på avverkningssystem som minimerar negativ påverkan på markens beskaffenhet, strukturer för biologisk mångfald och livsmiljöer. Motsvarande krav bör tas in i hållbarhetslagen. I den svenska språkversionen av direktivet anges att avverkningssystemet ska minimera negativ påverkan på biologisk mångfald. Av den engelska och den franska språkversionen framgår dock att det är negativ påverkan på strukturer för biologisk mångfald som ska minimeras, jfr engelska "biodiversity features" och franska "les caractéristiques de la biodiversité". Exempel på strukturer för biologisk mångfald är gamla eller grova träd, trädsamlingar samt död ved i form av liggande eller stående träd.

För att skogsbiomassa ska kunna anses som hållbar krävs även att avverkningen bedrivs på ett sätt som undviker skörd av stubbar och rötter, avverkning på känsliga marker och försämring av urskog och gammal skog eller omvandling av sådan skog till skogsplantage.

Termen gammal skog ska enligt direktivet definieras utifrån betydelsen i det land där skogen finns. Vad som menas med gammal skog kan alltså variera beroende på vilket land skogen finns i. Det är därmed inte möjligt att definiera begreppet närmare i hållbarhetslagen. Det bör däremot tas fram en definition av och kriterier för vad termen gammal skog avser i Sverige (se nedan).

Avverkningen ska vara förenlig med tröskelvärden för stora kal-avverkningar i det land där skogen finns och med lokalt och ekologiskt lämpliga bevarandetröskelvärden för den mängd död ved som ska lämnas kvar vid uttag av död ved. Vid genomförandet i hållbarhetslagen bör detta uttryckas som att avverkningen ska vara förenlig med krav om begränsning av hyggens storlek och krav om att lokalt och ekologiskt

lämpliga bevarandetrösklar för uttag av död ved. I 18 a § skogsvårdslagen (1979:429) finns en bestämmelse om hyggesstorlek vid avverkning i fjällnära skog. I huvudsak finns dock bestämmelserna om hyggesstorlek och uttag av död ved i Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd till Skogsvårdslagen (SKSFS 2011:7). Till exempel ska hygges storlek och utläggning anpassas till natur- och kulturmiljön och en begränsning av hyggenas storlek eftersträvas enligt 7 kap. 10 § i föreskrifterna. Vidare ska vid all avverkning exempelvis buskar och enstaka träd, trädsamlingar och döda träd lämnas kvar av hänsyn till arter, kulturmiljön och landskapsbilden, enligt 7 kap. 8 § i föreskrifterna.

Uppdrag att definiera termerna gammal skog och urskog och att göra en bedömning av om det krävs åtgärder för att Sverige fortsatt ska vara ett A-land

Bestämmelserna om hållbarhetskriterier för skogsbiomassa i förnybartdirektivet genomförs inte genom skogsvårdslagstiftningen. De krav som ställs i direktivet innebär att de rapporteringsskyldiga ska ha ett kontrollsystem, vilket regleras genom hållbarhetslagen. Sverige uppfyller de kriterier som krävs för att utgöra ett A-land enligt förnybartdirektivet (prop. 2020/21:185 s. 33–35). Rapporteringsskyldiga som använder biobränslen från svensk skogsbiomassa behöver därför bara visa att råvaran är svensk för att uppfylla markkriterierna. Partiets ursprung och spårbarhet kan styrkas genom att visa ett eller en kombination av flera dokument, till exempel mätbesked, mätkvitto, virkesorder, fraktsedel eller avverkningsanmälan.

Eftersom det har tillkommit nya markkriterier för skogsbiomassa behövs en ny bedömning av om Sverige fortsatt utgör ett A-land. Det gäller både de kriterier som tillkommit avseende bevarande av markens beskaffenhet och biologisk mångfald och kriterierna om att skogsbiomassa ska uppfylla huvuddelen av de krav som hittills endast gällt för agrobiomassa. Det behövs även en definition och kriterier för vad termen gammal skog och kriterier för vad termen urskog innebär för svensk del. En bedömning behöver göras av om det behövs ytterligare bestämmelser om begränsning av hygges storlek och att en lokalt och ekologiskt lämplig mängd död ved ska lämnas kvar.

Skogsstyrelsen ska enligt regleringsbrevet för 2024 i samverkan med Naturvårdsverket lämna förslag till en nationell definition av gammal skog i skogsvårdslagstiftningen samt klassificeringskriterier för sådan skog och för urskog. Skogsstyrelsen ska även ta fram underlag för hur kriterierna ska uppfyllas samt lämna förslag på författningsändringar som bedöms nödvändiga för att Sverige ska kunna uppfylla kriterierna för ett A-land. Definitionen och klassificeringskriterierna ska enligt regleringsbrevet bidra till ett samhällsekonomiskt effektivt genomförande av förnybartdirektivet och ska avse sådan skog som är av avgörande betydelse för biologisk mångfald och därför särskilt skyddsvärd, det vill säga som ingår i områden som är formellt skyddade eller är prioriterade för formellt skydd. Såvitt gäller urskog ska klassificeringskriterierna utgå från definitionen av urskog i artikel 2.8 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1115 av den 31 maj 2023 om tillhandahållande på unionsmarknaden och export från unionen av vissa råvaror och produkter

som är förknippade med avskogning och skogsförstörelse och om upphävande av förordning (EU) nr 995/2010 (EU:s avskogningsförordning). Därutöver ska klassificeringskriterierna för såväl urskog som gammal skog utgå från objektiva förhållanden i naturen och beakta avsnitten 2.2 och 2.3 i kommissionens frivilliga vägledning (SWD [2023]62 final). Kriterierna ska ta sin utgångspunkt i skyddsvärda skogar med mycket hög beståndsålder (i huvudsak 180 år eller äldre), hög förekomst av gamla träd, död ved, präglas av flerskiktning, naturlig förnygring och som är helt utan eller i det närmaste helt utan betydande mänsklig påverkan, egenskaper som innebär att enbart skyddsvärda skogar med höga naturvärden inkluderas i definitionen. Skogsstyrelsen har redovisat uppdraget den 30 april och den 31 augusti 2024. Redovisningarna bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

3.7 Förändringar av uppgiftsskyldigheten

Förslag: Uppgiftsskyldigheten ska gälla för den som är rapporteringsskyldig för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung eller som i yrkesmässig verksamhet producerar gasformiga biodrivmedel eller gasformiga bränslen i en anläggning med ett genomsnittligt biometanflöde på minst 200 kubikmeter per timme.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om att den som är rapporteringsskyldig för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung eller som levererar flytande eller gasformiga förnybara bränslen eller återvunna kolbränslen ska lämna uppgifter för rapportering till den unionsdatabas som inrättas enligt förnybartdirektivet.

Skälen för förslaget

Fler aktörer ska vara uppgiftsskyldiga

Den som är rapporteringsskyldig ska rapportera vissa uppgifter till tillsynsmyndigheten. Det huvudsakliga syftet med rapportering av uppgifter är att visa att markkriterierna och kriteriet om minskade växthusgasutsläpp är uppfyllda. Statistik om användning av förnybar energi samlas i huvudsak in genom den officiella statistiken. För vissa specifika uppgifter som ska rapporteras enligt förnybartdirektivet används dock den rapportering som görs enligt hållbarhetslagen.

För förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung bör rapportering ske för att visa att kriteriet om minskade växthusgasutsläpp är uppfyllt. Det kan också behövas bestämmelser om att den som är rapporteringsskyldig ska redovisa vilka mängder bränsle som används och hur andelen förnybar el som använts vid produktionen av bränslet har fastställts. Enligt hållbarhetslagen får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om skyldigheten att lämna uppgifter och om undantag från den skyldigheten (3 kap. 1 e § andra stycket). Bestämmelser om vilka uppgifter som ska redovisas bör tas in i förordning eller myndighetsföreskrifter med stöd av bemyndigandet.

Även den som i yrkesmässig verksamhet producerar gasformiga biodrivmedel eller gasformiga bränslen i en anläggning med ett genom-

snittligt biometanflöde på minst 200 kubikmeter per timme bör vara uppgiftsskyldig. I denna promemoria föreslås att producenter inte ska lämna uppgifter om mängder biodrivmedel eller biobränslen, eftersom sådana uppgifter lämnas av den som antingen är skattskyldig för biodrivmedlet eller som i yrkesmässig verksamhet använder biobränslet (avsnitt 1.9), jfr nuvarande undantag i 13 b § andra stycket hållbarhetsförordningen.

Kommissionen ska inrätta en unionsdatabas

Kommissionen ska inrätta en unionsdatabas som gör det möjligt att spåra förnybara flytande och gasformiga bränslen och återvunna kolbränslen (artikel 31a). De ekonomiska aktörer som berörs ska föra in uppgifter i databasen om de transaktioner som har gjorts och om hållbarhetsegenskaperna hos dessa bränslen, inklusive växthusgasutsläpp under livscykeln. Databasen ska omfatta förnybara flytande och gasformiga bränslen och återvunna kolbränslen. Hittills har bestämmelserna endast gällt förnybara drivmedel som används i transportsektorn.

Särskilda bestämmelser för gasformiga förnybara bränslen som matas in på det sammankopplade europeiska gasnätet

För gasformiga förnybara bränslen som matas in på det sammankopplade europeiska gasnätet gäller särskilda bestämmelser. Ekonomiska aktörer ska lämna uppgifter till unionsdatabasen om ekonomiska transaktioner och relevanta hållbarhetsuppgifter som växthusgasutsläpp fram till den punkt där gasen matas in på gasnätet. Även uppgifter om stöd ska redovisas (artikel 31a.2). I Sverige är det västsvenska gassystemet, som sträcker sig från Trelleborg till Stenungsund, sammankopplat med det europeiska gasnätet. Det finns i dag ett fåtal producenter som matar in biometan på det gasnätet.

Om ursprungsgarantier har utfärdats för produktion av förnybara gaser, ska medlemsstaterna se till att ursprungsgarantierna överförs till unionsdatabasen vid den tidpunkt då partiet registreras i unionsdatabasen. Medlemsstaterna ska även se till att ursprungsgarantin annulleras när partiet förnybar gas tas ut från det europeiska gasnätet. Sådana ursprungsgarantier får inte överföras utanför unionsdatabasen (artikel 31a.4). Enligt 6 § lagen (2022:578) om ändring i lagen (2010:601) om ursprungsgarantier för el ska en ursprungsgaranti annulleras vid den tidpunkt och av den aktör som framgår av föreskrifter som har meddelats av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Lagen träder i kraft den dag som regeringen bestämmer. Det förväntas ske när det finns en uppdaterad standard för ursprungsgarantier (se prop. 2021/22:147 s. 20). När lagen har trätt i kraft kan föreskrifter införas på lägre normnivå än lag om vid vilken tidpunkt en ursprungsgaranti som utfärdats för förnybar gas som matats in på det europeiska gasnätet ska annulleras.

Nationell databas

För att medlemsstaterna ska få inrätta en nationell databas som är uppkopplad mot unionsdatabasen krävs att databasen uppfyller vissa kriterier (artikel 31a.5 tredje stycket). Huruvida en nationell databas bör inrättas beror delvis på hur unionsdatabasen utformas, vilket inte är klart i nuläget.

Skyldighet att rapportera uppgifter till unionsdatabasen

Av hållbarhetslagen framgår att den som är rapporteringsskyldig ska lämna uppgifter för rapportering till unionsdatabasen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldigheten att lämna uppgifter och om undantag från den skyldigheten (3 kap. 1 e § andra stycket 1).

Bestämmelserna om unionsdatabasen har utvidgats till att även gälla flytande och gasformiga förnybara bränslen som används i andra sektorer än transportsektorn. Databasen ska också omfatta återvunna kolbränslen. Fler aktörer kommer därmed att omfattas av krav på att rapportera uppgifter till unionsdatabasen. Det kan finnas aktörer som är skyldiga att lämna uppgifter för rapportering till unionsdatabasen som inte är rapporteringsskyldiga enligt hållbarhetslagen. För gasformiga biobränslen som används för produktion av el, värme eller kyla är det till exempel den aktör som använder gasen som är rapporteringsskyldig, trots att den som levererar gasen kan vara skyldig att lämna uppgifter. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få meddela föreskrifter om att även den som levererar flytande eller gasformiga förnybara bränslen eller som levererar återvunna kolbränslen ska lämna uppgifter för rapportering till den unionsdatabas som inrättas enligt förnybartdirektivet.

Hänvisningar till EU-rättsakter kan göras antingen statiska eller dynamiska. En statisk hänvisning innebär att hänvisningen avser rättsakten i en viss angiven lydelse. En dynamisk hänvisning innebär att hänvisningen avser rättsakten i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen. Om en statisk hänvisningsteknik används, kan en ändring i rättsakten medföra att en ändring behöver göras även i den nationella lagstiftningen. En dynamisk hänvisningsteknik innebär däremot att lagstiftningen normalt sett inte behöver ändras. För att undvika att det uppstår ett behov av att ändra i lagen om direktivet får en ny lydelse bör hänvisningen till direktivet även i fortsättningen vara dynamisk.

Medlemsstaterna ska verifiera att de uppgifter som lämnas till databasen är korrekta och fullständiga (artikel 31a.5). I normalfallet sker det genom att aktören omfattas av krav på hållbarhetsbesked. I de undantagsfall där aktören inte är rapporteringsskyldig enligt vad som beskrivs ovan kan tillsynsmyndigheten kontrollera uppgifternas korrekthet genom tillsyn.

3.8 Återkallelse av hållbarhetsbesked

Förslag: Förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och återvunna kolbränslen ska omfattas av bestämmelserna om återkallelse av hållbarhetsbesked.

Ett hållbarhetsbesked ska kunna återkallas helt eller delvis även i de fall en aktör med hållbarhetsbesked inte är uppgiftsskyldig, men kriterierna för när återkallelse kan komma i fråga för de förnybara bränslen och återvunna kolbränslen som omfattas av hållbarhetsbeskedet i övrigt är uppfyllda.

Skälen för förslaget: Ett hållbarhetsbesked gäller enligt hållbarhetslagen tills vidare men ska omprövas (3 kap. 1 b § tredje stycket). Under

vissa förutsättningar kan hållbarhetsbeskedet återkallas (3 kap. 1 d §). Hållbarhetsbeskedet får återkallas om den rapporteringsskyldige eller någon i dennes produktionskedja inte följer sina åtaganden enligt kontrollsystemet och det innebär att det med fog kan antas att de biodrivmedel och biobränslen som rapporteras inte kan antas vara hållbara eller att det inte går att på ett tillfredsställande sätt att bedöma hållbarheten för rapporterade biodrivmedel och biobränslen. Hållbarhetsbeskedet får även återkallas om åtagandena i kontrollsystemet i och för sig följs, men att det trots det visar sig att rapporterade biodrivmedel och biobränslen inte kan anses som hållbara. Återkallelse får inte ske om felet är ringa.

Även förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och återvunna kolbränslen bör omfattas av regelverket om återkallelse av hållbarhetsbesked, när det införs bestämmelser om hållbarhetsbesked för sådana bränslen (se avsnitten 3.4 och 3.5).

Bestämmelserna om återkallelse är utformade utifrån att en bedömning ska göras av om de bränslen som den rapporteringsskyldige lämnar uppgifter om kan anses som hållbara. Den som frivilligt ansöker om hållbarhetsbesked enligt 3 kap. 1 § första stycket 5 har inte någon sådan uppgiftsskyldighet (3 kap. 1 e § första stycket). Hållbarhetslagen bör därför ändras så att tillsynsmyndigheten kan återkalla ett hållbarhetsbesked om något av de kriterier som i dag gäller för återkallelse är uppfyllda för de förnybara bränslen och återvunna kolbränslen som omfattas av hållbarhetsbeskedet.

3.9 Skyldighet att spara uppgifter

Förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om att den som är eller har varit rapporteringsskyldig ska spara underlag för att styrka uppgifter för bedömningen av hållbarhetskriterier.

Skälen för förslaget: För att tillsynsmyndigheten ska kunna utöva tillsyn behöver det finnas underlag som styrker uppgifter för bedömningen av hållbarhetskriterier enligt hållbarhetslagen. Den som är eller har varit rapporteringsskyldig bör därför vara skyldig att spara sådant underlag under viss tid. Det är också viktigt för att en oberoende granskare ska kunna granska hur den rapporteringsskyldige har följt sitt kontrollsystem vid omprövning av ett hållbarhetsbesked. Det underlag som ska sparas är sådant som har betydelse för att kunna kontrollera att hållbarhetskriterierna är uppfyllda.

Ett krav på rapporteringsskyldiga att spara uppgifter fanns tidigare i Statens energimyndighets föreskrifter om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen (STEMFS 2011:2). Enligt föreskrifterna skulle den rapporteringsskyldiges kontrollsystem säkerställa att uppgifterna sparades i tio år. Föreskrifterna är numera upphävda och i nu gällande myndighetsföreskrifter finns inte något krav på rapporteringsskyldiga att spara uppgifter.

Bestämmelser om att den som är eller har varit rapporteringsskyldig ska spara underlag kan införas på lägre normnivå än lag med stöd av ett bemyndigande. Regeringen eller den myndighet som regeringen

bestämmer bör därför få meddela föreskrifter om att den som är eller har varit rapporteringsskyldig ska spara underlag för att styrka uppgifter för bedömningen av hållbarhetskriterier.

Vissa uppgifter som behövs för upprättandet av punktskattedeclarationer kan också ha betydelse för hållbarhetsregelverket. Enligt 7 kap. 2 § bokföringslagen (1999:1078) och 9 kap. 1 § skatteförfarandeförordningen (2011:1261) ska uppgifter bevaras i sju år. I denna promemoria föreslås därför i förslaget till förordning om hållbarhetskriterier för förnybara bränslen och återvunna kolbränslen att underlaget ska sparas i sju år (avsnitt 1.9).

3.10 Bestämmelser om oberoende granskning bör i huvudsak finnas på lägre normnivå än lag

Förslag: Delar av bestämmelserna om oberoende granskning av kontrollsystem i hållbarhetslagen ska flyttas till hållbarhetsförordningen.

Skälen för förslagen: Enligt hållbarhetslagen ska en rapporteringsskyldigs kontrollsystem granskas av en oberoende granskare. Granskaren ska kontrollera att kontrollsystemet är korrekt, tillförlitligt och skyddat mot bedrägerier. Granskningen ska också innehålla en utvärdering av den metod för stickprov som ska ingå i kontrollsystemet och stickprovets frekvens. Dessutom ska granskningen innehålla en utvärdering av de uppgifter som den rapporteringsskyldige har lämnat om sitt kontrollsystem (3 kap. 1 a § tredje stycket). Den oberoende granskaren ska i ett intyg lämna ett utlåtande om kontrollsystemet (3 kap. 1 a § fjärde stycket).

Det bedöms lämpligt att så långt som möjligt samla regleringen om oberoende granskning i samma författning. Huvuddelen av de bestämmelser om oberoende granskning som nu framgår av lagen bör därför flyttas till hållbarhetsförordningen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela föreskrifter om oberoende granskning med stöd av 3 kap. 1 a § femte stycket. I lagen bör det därför endast anges att kontrollsystemet ska granskas av en oberoende granskare och att denne i ett intyg ska lämna ett utlåtande om kontrollsystemet.

I denna promemoria föreslås att den oberoende granskaren utöver det som nu anges i hållbarhetslagen även ska kontrollera att kontrollsystemet säkerställer att råvaror inte avsiktligt ändrats eller tagits ur bruk för att partiet ska anses utgöra ett avfall eller en restprodukt (avsnitt 1.9). Att den oberoende granskaren ska göra en sådan kontroll framgår av artikel 30.3 i förnybartdirektivet.

4 Tilldelning av elcertifikat till anläggningar som producerar el från fasta biobränslen

Förslag: En anläggning med en sammanlagd installerad tillförd effekt på 7,5–20 megawatt som producerar el från fasta biobränslen ska tilldelas elcertifikat endast om biobränslet omfattas av ett hållbarhetsbesked.

Skälen för förslaget: Elcertifikatssystemet är ett sådant system som omfattas av kravet på att hållbarhetskriterierna ska vara uppfyllda i fråga om mätning av hur skyldigheter avseende förnybar energi uppfylls (artikel 29.1 första stycket b). Enligt elcertifikatlagen måste därför hållbarhetskriterierna vara uppfyllda för biobränslen som används för produktion av el som tilldelas elcertifikat (2 kap. 4 §). Kravet gäller endast om bränslet används i en anläggning vars sammanlagda installerade tillförda effekt överstiger effektgränserna i hållbarhetslagen. Eftersom effektgränsen för anläggningar som producerar el från fasta biobränslen sänks till 7,5 megawatt i hållbarhetslagen bör motsvarande ändring göras i elcertifikatlagen.

5 En ny reduktionsplikt

5.1 Reduktionsplikten för bensin och diesel höjs

Förslag: Reduktionsplikten för bensin och diesel höjs från 6 till 10 procent för perioden 1 juli 2025–31 december 2026. Reduktionsnivåerna bestäms till 10 procent även för åren 2027–2030.

Skälen för förslaget

Krav på integrering av förnybar energi i transportsektorn

I förnybartdirektivet ställs krav på medlemsstaterna att integrera förnybar energi i transportsektorn (artiklarna 25–27). Medlemsstaterna ska bland annat införa en skyldighet för drivmedelsleverantörer att nå vissa mål om användning av förnybar energi i transportsektorn. Skyldigheten kan utformas i form av åtgärder som är inriktade på volymer, energiinnehåll eller växthusgasutsläpp. I lagen (2017:1201) om reduktion av växthusgasutsläpp från vissa fossila drivmedel (reduktionspliktslagen) ställs krav på leverantörer av bensin och diesel att minska utsläppen av växthusgaser i ett livscykelperspektiv genom att blanda in förnybara eller andra fossilfria drivmedel, vilket genomför direktivet (prop. 2020/21:180 s. 11 och 20).

I och med ändringsdirektivet ska den skyldighet som medlemsstaterna inför säkerställa att utsläppen av växthusgaser i transportsektorn minskar

med minst 14,5 procent fram till 2030, eller säkerställa att andelen förnybar energi i transportsektorn är minst 29 procent senast 2030 (minimandelen). Vad gäller kravet på minskade växthusgasutsläpp görs en jämförelse med hur stora utsläppen skulle varit om endast fossil energi använts. Det går därmed bara att uppfylla utsläppsmålet genom användning av förnybar energi, som biodrivmedel, förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung eller förnybar el. Till skillnad från mål om minskade växthusgasutsläpp som baseras på en jämförelse med utsläppen ett visst basår går det alltså inte att uppfylla direktivets mål genom utsläppsminskningar som till exempel uppstått genom åtgärder för ett mer transporteffektivt samhälle eller bränslesnålare bensin- och dieslbilar.

Det finns även delmål. Medlemsstaterna ska se till att biodrivmedel från de råvaror som räknas upp i bilaga IX del A till förnybartdirektivet (avancerade biodrivmedel) bidrar till att uppfylla minimandelen med minst 0,2 procent 2022 och 1 procent 2025. Medlemsstaterna ska också se till att avancerade biodrivmedel och förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung bidrar till att uppfylla minimandelen med minst 5,5 procent 2030, varav en procentenhet ska utgöras av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung.

Bestämmelserna i direktivet för att beräkna i vilken utsträckning målen nås är komplicerade. Medlemsstaterna får tillgodoräkna sig all förnybar energi i transportsektorn för att uppfylla minimandelen och delmålen, även förnybar energi som inte omfattas av reduktionsplikten. Användning av biogas i transportsektorn bidrar till exempel till att öka andelen avancerade biodrivmedel. Det är även tillåtet att räkna med biogas som har matats in på ett gasnät. Användning av rena och höginblandade biodrivmedel och förnybar el i väg- och spårtrafik bidrar till att nå minimandelen.

Energimängden förnybar energi får i vissa fall räknas flera gånger för att uppfylla målen. Energimängden biodrivmedel som producerats av de råvaror som anges i bilaga IX till direktivet, bland annat olika typer av avfall och restprodukter, får räknas dubbelt. Det innebär att delmålen i praktiken är hälften så höga. Detsamma gäller för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung. Energimängden förnybar el i vägsektorn får räknas fyrdubbelt och energimängden förnybar el i spårtrafik får räknas en och en halv gång.

År 2022 var andelen förnybar energi i transportsektorn i Sverige ca 29 procent enligt förnybartdirektivets beräkningsmetod. Andelen avancerade biodrivmedel var 10,7 procent, om energimängden dubbelräknas i enlighet med vad som tillåts enligt direktivet. HVO och biobensin från tallolja och avfall från livsmedelsindustrin stod för två tredjedelar av bidraget av avancerade biodrivmedel och en tredjedel kom från användning av biogas, som inte ingår i reduktionsplikten. Enligt de antaganden som görs i Energimyndighetens senaste långsiktsprognoz kommer enbart elektrifieringen av transportsektorn att ge ett bidrag som innebär att Sverige når minimandelen. Bedömningen är att Sverige även kommer att nå målet för avancerade biodrivmedel.

Reduktionsplikten för bensin och diesel höjs

Utvecklingen av utsläpp och andel förnybar energi i transportsektorn har stor betydelse inte bara för de sektorspecifika transportmålen i

förnybartdirektivet utan även för klimatmålen. Utsläppen utanför det befintliga utsläppshandelssystemet EU ETS regleras av ESR-förordningen. Det handlar främst om utsläppen från byggnader, vägtransporter, jordbruk, avfall och mindre industrier som tillsammans står tillsammans för cirka 60 procent av EU:s totala utsläpp. För att nå EU:s klimatmål till 2030 ska utsläppen i ESR minska med 40 procent jämfört med 2005. Detta mål har fördelats mellan medlemsstaterna baserat på bl.a. ländernas BNP per capita. Sverige har tillsammans med Finland, Danmark, Luxemburg och Tyskland fått det högsta betinget, nämligen att minska sina respektive utsläpp med 50 procent till 2030 jämfört med 2005. I denna promemoria föreslås att reduktionsplikten justeras upp från sex till tio procent från 1 juli 2025 till och med 2026 och bestäms till 10 procent även för 2027–2030, i syfte att minska utsläppen i ESR-sektorn.

Regeringen avser att föreslå att skatten på bensin och diesel sänks samtidigt som reduktionsnivåerna justeras upp den 1 juli 2025 så att priset vid pump inte ska öka till följd av förslaget om ändrade reduktionsnivåer.

5.2 Leverans av fossilfri el från publika laddningsstationer ska kunna användas för att uppfylla reduktionsplikten

Förslag: Den som har reduktionsplikt för bensin och diesel ska kunna uppfylla reduktionsplikten genom utsläppsminskningar från leverans av fossilfri el från publika laddningsstationer. Den som inte har reduktionsplikt och som har minskat utsläppen av växthusgaser genom leverans av sådan el ska kunna överlåta utsläppsminskningen till någon annan som därefter får använda den för att uppfylla sin reduktionsplikt.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om beräkning av energimängden fossilfri el som har levererats från publika laddningsstationer.

Den som har överlåtit utsläppsminskningar från el ska vara skyldig att på begäran lämna de upplysningar och de handlingar som tillsynsmyndigheten behöver, och ska också redovisa leveransen av el och överlåtelser av utsläppsminskningar. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om redovisningen.

Skälen för förslaget

En reduktionspliktig aktör kan överlåta utsläppsminskningar till en annan reduktionspliktig

Enligt förnybartdirektivet ska medlemsstaterna inrätta en mekanism som gör det möjligt för drivmedelsleverantörer att handla med krediter för leverans av förnybar energi eller minskade utsläpp av växthusgaser till transportsektorn (artikel 25.4). Det finns redan en sådan möjlighet för reduktionspliktiga i reduktionspliktslagen (7 §). Inga ytterligare åtgärder behöver vidtas för dessa aktörer.

Leverans av el från publika laddningsstationer bör få användas för att uppfylla reduktionsplikten

Enligt artikel 25.4 ska medlemsstaterna även se till att leverans av förnybar el från publika laddningsstationer ska få tillgodoräknas i den plikt som medlemsstaterna inför. Definitionen av termen reduktionsplikt i reduktionspliktslagen bör därmed ändras så att utsläppsminskningar från leverans av el från publika laddningsstationer får användas för att uppfylla reduktionsplikten. På detta sätt blir reduktionsplikten mer teknikneutral och stimulerar till fortsatt elektrifiering av transportsektorn.

Utsläppsminskningar från både förnybar el och el från kärnkraft bör kunna användas för att uppfylla reduktionsplikten

Förnybartdirektivet gäller endast utsläppsminskningar från förnybar el. Sverige kan inte tillgodoräkna el från kärnkraft för att uppnå målen i direktivet. Även utsläppsminskningar från leverans av fossilfri el från kärnkraft bör dock kunna användas för att uppfylla reduktionsplikten, eftersom det ger samma klimatnytta som leverans av förnybar el. Det kommer också att underlätta administrationen väsentligt. Vid beräkningen av hur medlemsstaterna uppnår kraven i artikel 25.1 är det tillåtet att tillgodoräkna all förnybar el som används i transportsektorn, även från privat laddning av elfordon. Denna beräkning görs således inte utifrån de utsläppsminskningar som används för att uppfylla den nationella plikten. Att el från kärnkraft får tillgodoräknas i reduktionsplikten har alltså ingen påverkan på Sveriges rapportering enligt direktivet.

Den som inte är reduktionspliktig bör få överlåta utsläppsminskningar till någon med reduktionsplikt

En laddningsstation kan ägas och drivas på många olika sätt. En laddningsstation som är placerad på en drivmedelsstation kan till exempel ägas och drivas av ett annat företag än det företag som äger och driver drivmedelsstationen. I normalfallet kommer det inte att vara en reduktionspliktig aktör som äger och driver laddningsstationen.

Den som inte är reduktionspliktig och som har minskat utsläppen av växthusgaser genom leverans av fossilfri el från publika laddningsstationer bör få överlåta utsläppsminskningen till någon annan som därefter får använda den för att uppfylla sin reduktionsplikt. Att ett sådant system införs är ett krav enligt direktivet och kan främja elektrifieringen av transportsektorn genom en ökad utbyggnad av laddinfrastruktur.

Användning och överlåtelse av överskott av utsläppsminskningar

Den som har reduktionsplikt kan enligt reduktionspliktslagen överlåta ett överskott av utsläppsminskningar (7 §). Ett överskott uppstår om den som har reduktionsplikt har minskat utsläppen för ett visst drivmedel på det sätt som anges i lagen och mer än vad som krävs. Överskottet får användas för att uppfylla reduktionsplikten för ett annat drivmedel än det för vilket överskottet uppkom och överlåtas till en annan aktör som därefter får använda det för att uppfylla sin reduktionsplikt.

En reduktionspliktig aktör som uppfyller reduktionsplikten för bensin och diesel genom inblandning av förnybara eller andra fossilfria drivmedel, men som också levererar fossilfri el, kommer att få ett

överskott av utsläppsminskningar. Eftersom det inte finns någon reduktionsplikt för el kommer överskottet att uppkomma för bensin eller diesel. Aktören kan själv välja om överskottet ska avse bensin eller diesel.

Ett överskott som avser diesel får endast användas för att uppfylla reduktionsplikten för bensin om minst 6 procentenheter av plikten för bensin redan har uppfyllts genom egen inblandning av förnybara eller andra fossilfria drivmedel, eller genom användning av ett överskott som avser bensin (7 § första stycket 3). Det bör förtydligas att även leverans av fossilfri el från publika laddningsstationer får användas för att uppfylla reduktionsplikten för bensin.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör få meddela föreskrifter om mätning av el

Tillsynsmyndigheten behöver kunna kontrollera att uppgifter om energimängden el som sålts till laddfordon stämmer. För att det ska ske på ett korrekt och enhetligt sätt för alla aktörer kan det behövas föreskrifter om mätning av mängden el. Sådana föreskrifter är av teknisk karaktär och bör finnas i föreskrifter på lägre normnivå än lag. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför bemyndigas att meddela föreskrifter om beräkning av energimängden fossilfri el som har levererats från publika laddningsstationer.

Reduktionsplikten syftar till att utsläppen av växthusgaser i ett livscykelperspektiv ska minska. Det behövs därför föreskrifter om hur de minskade växthusgasutsläppen ska beräknas vid leverans av fossilfri el. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela sådana föreskrifter med stöd av 15 § 3 reduktionspliktslagen.

Den som överlåtit utsläppsminskningar från el ska omfattas av tillsyn och redovisa vissa uppgifter till tillsynsmyndigheten

För att tillsynsmyndigheten ska kunna kontrollera att reduktionsplikten uppfylls på ett korrekt sätt behöver även den som inte har reduktionsplikt men som har överlåtit utsläppsminskningar från el omfattas av tillsynen. Denne bör därför vara skyldig att på begäran lämna de upplysningar och de handlingar som tillsynsmyndigheten behöver för tillsynen och vara skyldig att varje år redovisa leveransen av fossilfri el och överlåtelser av utsläppsminskningar till tillsynsmyndigheten.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör få meddela föreskrifter om redovisningen. Med stöd av bemyndigandet kan det meddelas föreskrifter om vilka uppgifter som ska ingå. Reduktionspliktiga aktörer ska redovisa reduktionsplikten senast den 1 april året efter det kalenderår för vilket reduktionsplikten ska vara uppfyllt. I denna promemoria föreslås att samma datum även ska gälla för den som överlåtit utsläppsminskningar från el (avsnitt 1.8).

Den som är reduktionspliktig ska enligt reduktionspliktslagen betala en förseningsavgift om redovisningen kommer in för sent (9 §). Det bedöms inte behövas någon motsvarande förseningsavgift för den som endast överför utsläppsminskningar från el. Det finns ett stort incitament att redovisningen ska komma in i tid för att den som är reduktionspliktig ska kunna tillgodoräkna utsläppsminskningarna i sin reduktionsplikt.

5.3 Förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung ska kunna användas för att uppfylla reduktionsplikten

Förslag: Reduktionsplikten ska kunna uppfyllas genom inblandning av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung. För att sådana bränslen ska kunna användas för att uppfylla reduktionsplikten ska de omfattas av ett hållbarhetsbesked enligt hållbarhetslagen.

Skälen för förslaget

Förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung bör kunna användas för att uppfylla reduktionsplikten

Reduktionsplikten innebär att drivmedelsleverantörer ska minska växthusgasutsläppen från bensin och diesel genom att blanda in förnybara eller andra fossilfria drivmedel. I förordningen (2018:195) om reduktion av växthusgasutsläpp från vissa fossila drivmedel (reduktionspliktsförordningen) finns föreskrifter om vad som avses med förnybara eller andra fossilfria drivmedel.

För närvarande är det endast möjligt att uppfylla reduktionsplikten med biodrivmedel. I föregående avsnitt föreslås att leverans av fossilfri el från publika laddningsstationer ska kunna användas för att uppfylla reduktionsplikten. Det bör vara möjligt att uppfylla reduktionsplikten även genom att blanda in förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung i bensin och diesel.

Vätgas kan inte blandas in i bensin och diesel. Det är dock möjligt att blanda in s.k. elektrobränslen i bensin och diesel (se avsnitt 3.2). I nuläget finns få planerade projekt för sådana elektrobränslen. Eftersom drivmedel beskattas per liter är det svårt för elektrobränslen med lågt energiinnehåll, som e-metanol, att konkurrera med andra förnybara drivmedel i reduktionsplikten. Senare under 2020-talet kan det komma investeringar för att producera andra elektrobränslen med högre energiinnehåll, som kan blandas in i bensin och diesel. Som framgår av avsnitt 5.1 införs ett särskilt delmål för andelen förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung i transportsektorn till 2030. Delmålet får även uppfyllas genom förnybar vätgas.

Det bör ställas krav på att förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung ska omfattas av hållbarhetsbesked

Enligt reduktionspliktslagen får regeringen meddela föreskrifter om hur det ska säkerställas att förnybara drivmedel är hållbara (16 § 2). I denna promemoria föreslås att det på förordningsnivå ska anges att förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung ska omfattas av ett hållbarhetsbesked för att få användas för att uppfylla reduktionsplikten (se avsnitt 1.8 och 3.4).

Det finns i nuläget inte behov av att även elektrobränslen från kärnkraftsel ska kunna användas för att uppfylla reduktionsplikten

Även elektrobränslen producerade av kärnkraftsel bör ur ett klimatperspektiv kunna användas för att uppfylla reduktionsplikten (se

prop. 2020/21:180 s. 31–34). Producenter av elektrobränslen kan använda el från elnätet och räkna bränslet som förnybart, men om bränslet produceras inom elområde 3 eller 4 i Sverige behövs det bland annat ett avtal om inköp av el från en elproducent som producerar förnybar el (se avsnitt 3.2).

Ett drivmedel som inte kan anses som förnybart kommer inte att kunna användas för att uppfylla delmålet för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung i artikel 25.1 i förnybartdirektivet. Det bedöms som sannolikt att satsningar på produktion av elektrobränslen kommer att ha som utgångspunkt att drivmedlet ska uppfylla kriterierna för att kunna anses som förnybart, så att drivmedlet kan säljas även utanför Sverige. Det bedöms därmed i nuläget inte finnas något behov av att även elektrobränslen från kärnkraftsel ska kunna användas för att uppfylla reduktionsplikten.

Bestämmelser om beräkning av växthusgasutsläpp finns i kommissionens delegerade förordning

Hur utsläppen av växthusgaser ska beräknas för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung framgår av bilagan till kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1185 (se avsnitt 3.5). En upplysningsbestämmelse om att utsläppen ska beräknas enligt den delegerade förordningen bör införas i reduktionspliktsförordningen.

5.4 Administrativa ändringar av reduktionsplikten

Förslag: Utsläppen av växthusgaser från fossil bensin och diesel ska anses vara 94 gram koldioxidekvivalenter per megajoule.

Det ska inte längre anges i reduktionspliktslagen att en fordran får verkställas enligt utsökningsbalken.

Den som har eller har haft reduktionsplikt ska spara uppgifter som har betydelse för reduktionsplikten i sju år från utgången av det kalenderår som uppgifterna avser.

Skälen för förslaget

Ändrade normalvärden för växthusgasutsläpp från bensin och diesel

Systemet med reduktionsplikt innebär att växthusgasutsläppen från den reduktionspliktiga energimängden ska minska jämfört med växthusgasutsläppen från motsvarande energimängd fossil bensin eller diesel. När reduktionsplikten infördes användes samma värden för utsläppen från bensin och diesel som i reglerna i drivmedelslagen (2011:319) om krav på minskade växthusgasutsläpp. Avsikten med att använda samma utsläppsvärden var att minska den administrativa bördan. I avsnitt 6.1 föreslås att de nämnda reglerna i drivmedelslagen ska slopas. Det finns därmed inte längre någon anledning att använda samma värden.

I förnybartdirektivet anges att utsläppen av växthusgaser i ett livscykelperspektiv ska antas vara 94 gram koldioxidekvivalenter per megajoule för den fossila motsvarigheten till biodrivmedel (bilaga V del C punkt 19).

Därför bör det införas en bestämmelse i reduktionspliktsförordningen som innebär att detta utsläppsvärde ska även användas i reduktionsplikten.

Det behöver inte längre anges att en fordran får verkställas enligt utsökningsbalken

Av reduktionspliktslagen framgår att vid indrivning av en fordran som avser en försenings- eller reduktionspliktsavgift får fordran verkställas enligt utsökningsbalken (11 § andra meningen). Efter ändringar i utsökningsbalken krävs inte längre att detta anges i reduktionspliktslagen. Det framgår i stället direkt av utsökningsbalken att fordran får verkställas när beslutet vunnit laga kraft i och med att beslut om försenings- respektive reduktionspliktsavgift är överklagbara (3 kap. 1 § första stycket 6 a och 20 § utsökningsbalken och 17 § reduktionspliktslagen).

Uppgifter av betydelse för reduktionsplikten bör sparas i sju år

Enligt reduktionspliktslagen ska den som har eller har haft reduktionsplikt spara uppgifter som har betydelse för reduktionsplikten i tio år från utgången av det kalenderår som uppgifterna avser (12 §). I den lagstiftningspromemoria som låg till grund för förslaget till ny reduktionspliktslag föreslogs att uppgifterna skulle sparas i sju år, för att bland annat stämma överens med vad som gäller enligt bokföringslagen. Vid remittering av förslaget ansåg dock Energimyndigheten att uppgifterna borde sparas i tio år för att kravet skulle stämma överens med kraven på företag att spara uppgifter enligt myndighetens dåvarande föreskrifter om hållbarhetskriterier för biodrivmedel (prop. 2017/18:1, Finansplan m.m., s. 364).

I denna promemoria föreslås att den som är eller har varit rapporteringsskyldig enligt hållbarhetslagen ska spara underlag för att styrka uppgifter för bedömningen av hållbarhetskriterier i sju år (avsnitt 3.9). Det finns därmed inte någon anledning att uppgifter ska sparas i tio år enligt reduktionspliktslagen. Uppgifterna bör i stället sparas i sju år från utgången av det kalenderår som uppgifterna avser.

5.5 Reduktionsplikten för flygfotogen tas bort

Förslag: Reduktionsplikten för flygfotogen tas bort.

Skälen för förslaget: Sverige införde 2021, som ett av de första länderna i världen, en skyldighet för leverantörer av flygfotogen att minska utsläppen av växthusgaser genom inblandning av förnybara eller andra fossilfria drivmedel. Enligt reduktionspliktslagen ska utsläppen minska med 3,5 procent 2024 och kraven ökar sedan successivt till 2030 då utsläppen ska minska med 27 procent 2030 (5 a §).

Enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/2405 av den 18 oktober 2023 om säkerställande av lika villkor för hållbar lufttransport ska flygbränsleleverantörer, från och med den 1 januari 2025, säkerställa att flygbränsle som tillhandahålls vid en unionsflygplats innehåller minst 2 volymprocent hållbara flygbränslen (artikel 4 och bilaga

1). Kraven höjs sedan succesivt till 2050 då leverantörerna ska blanda in minst 70 volymprocent hållbara flygbränslen, varav 35 volymprocent förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung. Termen hållbara flygbränslen i EU-förordningen omfattar även andra drivmedel än de som får användas för att uppfylla reduktionsplikten. Det är bland annat tillåtet att uppfylla kravet genom att blanda in återvunna kolbränslen. Regelverket skiljer sig även åt på flera andra sätt.

EU-förordningen harmoniserar reglerna på området inom EU (artikel 1). Det innebär att det inte är tillåtet att ha nationella bestämmelser utöver EU-regelverket. Reduktionsplikten för flygfoto-gen behöver därför slopas.

6 Ändringar i drivmedelslagen

6.1 Kravet på drivmedelsleverantörer att minska utsläppen av växthusgaser slopas

Förslag: Drivmedelsleverantörer ska inte längre ha en skyldighet enligt drivmedelslagen att vidta åtgärder för att minska utsläppen av växthusgaser från levererade drivmedel. Bestämmelserna om att drivmedelsleverantörer ska betala en utsläppsavgift om de inte uppfyller kravet på minskade utsläpp ska upphävas.

En utsläppsrapport ska inte innehålla information om inköpsställe.

Det ska inte längre anges i drivmedelslagen att en fordran får verkställas enligt utsökningsbalken.

Gasformiga bränslen ska inte längre omfattas av definitionen av biodrivmedel i drivmedelslagen.

Skälen för förslaget

Kravet på högsta tillåtna utsläpp av växthusgaser slopas

I drivmedelslagen föreskrivs att drivmedelsleverantörer ska vidta åtgärder så att utsläppen från levererade drivmedel ska uppgå till högst 88,5 gram koldioxidekvivalenter per megajoule (21 §). Om kravet inte nås ska drivmedelsleverantören betala en utsläppsavgift (27 och 28 §§).

Bestämmelserna genomför artikel 7a i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/70/EG av den 13 oktober 1998 om kvaliteten på bensin och dieselbränslen och om ändring av rådets direktiv 93/12/EEG (bränslekvalitetsdirektivet). Genom ändringsdirektivet har artikel 7a i bränslekvalitetsdirektivet upphört att gälla (artikel 4.4). Bestämmelserna i drivmedelslagen gäller parallellt med reduktionsplikten för bensin och diesel. För att undvika dubbla regleringar bör kravet på drivmedelsleverantörer att vidta åtgärder för att minska utsläppen och bestämmelserna om utsläppsavgift slopas.

En utsläppsrapport bör fortsatt lämnas till tillsynsmyndigheten

I drivmedelslagen finns även bestämmelser om att drivmedelsleverantörer ska redovisa vissa uppgifter till tillsynsmyndigheten i en utsläppsrapport (20 §). Kravet på att lämna en utsläppsrapport tillkom för att genomföra

artikel 7a i bränslekvalitetsdirektivet (prop. 2010/11:51 s. 65). Bestämmelserna genomförde även rådets direktiv (EU) 2015/652 av den 20 april 2015 om fastställande av beräkningsmetoder och rapporteringskrav i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 98/70/EG om kvaliteten på bensin och dieselbränslen (tilläggsdirektivet). Sistnämnda direktiv innehöll detaljerade bestämmelser om rapporteringen (prop. 2016/17:193 s. 27). Både artikel 7a i bränslekvalitetsdirektivet och tilläggsdirektivet har upphört att gälla. Som utgångspunkt bör drivmedelsleverantörer därför inte längre vara skyldiga att lämna en utsläppsrapport.

Utsläppsrapporten ligger dock även delvis till grund för det nationella kravet på att lämna miljöinformation om drivmedel. Enligt drivmedelslagen får regeringen meddela föreskrifter om en skyldighet för den som bedriver verksamhet med att tillhandahålla ett flytande eller gasformigt drivmedel, eller som i en sådan verksamhet tillhandahåller el som drivmedel, att informera konsumenter om drivmedlets utsläpp av växthusgaser och andra förhållanden som har betydelse för att bedöma drivmedlets miljöpåverkan (22 § 1 a). Regeringen har meddelat föreskrifter om en sådan skyldighet i 11 a–11 c §§ drivmedelsförordningen (2011:346).

Miljöinformation om drivmedel är en nationell reglering som har anmälts enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster. Det är därför möjligt att behålla ett nationellt krav på att drivmedelsleverantörerna ska rapportera uppgifter om drivmedel.

Eftersom utsläppsrapporten delvis ligger till grund för miljöinformationen bör skyldigheten att lämna en sådan rapport inte avskaffas i nuläget. Kravet på att lämna uppgifter om inköpsland bör dock slopas då uppgiften inte används för miljöinformationen. Det finns inte heller något behov av att drivmedelsleverantörer ska rapportera uppgifter för varje parti drivmedel. Det är tillräckligt att rapporteringen avser aggregerade uppgifter om de drivmedel som levererats under det föregående kalenderåret. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får enligt drivmedelslagen meddela föreskrifter om rapporteringen och undantag från rapporteringsskyldigheten (22 § första stycket 8). Med stöd av bemyndigandet kan det även meddelas föreskrifter om att drivmedelsleverantörer som inte omfattas av kravet på att lämna miljöinformation ska undantas från skyldigheten att lämna en utsläppsrapport. Något nytt eller ändrat bemyndigande behövs därför inte.

Det bör inte längre anges att en fordran får verkställas enligt utsköpningsbalken

Av drivmedelslagen framgår att vid indrivning av en fordran som avser en försenings- eller utsläppsavgift får fordran verkställas enligt utsköpningsbalken (31 § andra stycket). Efter ändringar i utsköpningsbalken krävs inte längre att detta anges i drivmedelslagen. Det framgår i stället direkt av utsköpningsbalken att fordran får verkställas när beslutet vunnit laga kraft i och med att beslut om försenings- eller utsläppsavgift får överklagas

(3 kap. 1 § första stycket 6 a och 20 § utsökningsbalken och 33 § drivmedelslagen).

Definitionen av biodrivmedel bör ändras

I 2 § drivmedelslagen definieras termen biodrivmedel. Definitionen bör ändras så att den bättre överensstämmer med definitionen i artikel 2 andra stycket 33 i förnybartdirektivet (se artikel 2.9 i bränslekvalitetsdirektivet). Gasformiga biodrivmedel bör, till skillnad från definitionen i hållbarhetslagen, inte omfattas eftersom de inte kan blandas in i bensin och diesel (jfr 22 § 1 b drivmedelslagen). Det bör dock fortsatt anges i definitionen att det som avses är flytande bränslen som används för motordrift, eftersom bensin och diesel även kan användas i t.ex. arbetsmaskiner (se prop. 2020/21:185 s. 42 och 43).

6.2 Högsta tillåten inblandning av fame i dieselbränsle i miljöklass 3

Förslag: Fettsyrametylestrar ska få förekomma med högst 10,0 volymprocent i dieselbränsle i miljöklass 3.

Den som tillverkar ett dieselbränsle eller yrkesmässigt för in ett dieselbränsle till Sverige ska se till att det på marknaden finns tillgång till dieselbränsle med högst 7,0 volymprocent fettsyrametylestrar.

Fettsyrametylestrar som blandas in i diesel ska uppfylla kraven i Svensk Standard SS-EN 14214:2012+A2:2019.

Skälen för förslaget: Genom ändringsdirektivet har den högsta tillåtna inblandningen av fettsyrametylestrar (fame) i specifikationen för dieselbränsle (diesel) höjts från 7 till 10 volymprocent, se bilaga 2 till bränslekvalitetsdirektivet.

Enligt bränslekvalitetsdirektivet får medlemsstaterna som huvudregel inte förbjuda, begränsa eller förhindra utsläppandet på marknaden av bränslen som uppfyller kraven i direktivet (artikel 5). Diesel med upp till 10 volymprocent fame bör därför kunna säljas i Sverige. I drivmedelslagen finns specifikationer för diesel uppdelade på miljöklasser. Diesel i miljöklass 1 dominerar helt på den svenska marknaden. Diesel i miljöklass 3 är vanligast inom EU i övrigt och brukar kallas för europadiesel.

De tekniska krav som ett dieselbränsle ska uppfylla för en viss miljöklass (specifikationen) regleras i 8–10 §§ drivmedelslagen. Om den högsta tillåtna andelen fame ändras för diesel i miljöklass 1, kan det behövas andra ändringar av specifikationen, till exempel för densitet och kokpunkt. Det skulle kunna få påverkan på drivmedlets egenskaper och kräva omfattande tester. I princip inga fordon är certifierade för att använda diesel med mer än 7 volymprocent fame och det finns ingen anledning att ändra den högsta tillåtna inblandningen av fame för diesel i miljöklass 1. För att genomföra direktivet bör därför endast specifikationen för diesel i miljöklass 3 ändras.

Medlemsstaterna ska enligt bränslekvalitetsdirektivet i dess nya lydelse även ålägga drivmedelsleverantörer att se till att diesel med högst 7 volymprocent fame finns på marknaden (artikel 4.1 andra stycket).

Syftet är att se till att det finns diesel som kan användas av alla fordon. Motsvarande bestämmelser finns för bensin i drivmedelslagen (17 §). Det bör därför införas en skyldighet för den som tillverkar diesel eller yrkesmässigt för in diesel till Sverige att se till att det på marknaden finns tillgång till diesel med högst 7,0 volymprocent fame. Kravet har ingen praktisk betydelse för svenska drivmedelsleverantörer, eftersom sådan diesel förväntas utgöra hela marknaden i Sverige.

Den fame som blandas in i diesel ska enligt drivmedelslagen uppfylla kraven i Svensk Standard SS-EN 14214:2012+A1:2014, utgåva 1 eller motsvarande (8 § 8, 9 § 4 och 10 § 5). Standarden har uppdaterats och nuvarande gällande version är SS-EN 14214:2012+A2:2019. Hänvisningen till standarden bör avse den senast gällande versionen.

7 Offentliggörande av uppgifter om datacenters energiprestanda

7.1 Den som äger eller förvaltar ett datacenter ska offentliggöra viss information

Förslag: Bestämmelserna i EU:s energieffektivitetsdirektiv om att den som äger eller driver ett datacenter ska offentliggöra viss information ska genomföras i svensk rätt genom bestämmelser som tas in i en ny lag som benämns lagen om offentliggörande av information om energiprestanda för vissa datacenter.

Lagen ska vara tillämplig på datacenter. Med datacenter ska avses en byggnad eller en grupp av byggnader som används för att inrymma, ansluta och driva datorsystem, servrar och kringutrustning för datalagring, databehandling, datadistribution och relaterad verksamhet.

Den som äger eller driver ett datacenter med ett installerat it-effektbehov på minst 500 kilowatt ska årligen offentliggöra uppgifter om datacentrets energiprestanda. Offentliggörande ska ske genom att uppgifterna rapporteras till den databas som ska inrättas enligt energieffektivitetsdirektivet.

Rapporteringskyldigheten ska inte gälla datacenter som används för försvars- eller krisberedskapsändamål eller som uteslutande tillhandahåller tjänster för sådana ändamål.

Skälen för förslaget

Den som äger eller driver vissa datacenter ska offentliggöra uppgifter om energiprestanda

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955 (energieffektivitetsdirektivet) syftar till att främja en ökad energieffektivisering.

Medlemsstaterna ska enligt energieffektivitetsdirektivet kräva att ägare och operatörer av datacenter med ett installerat it-effektbehov på minst

500 kilowatt varje år gör viss information om energiprestanda allmänt tillgänglig (artikel 12.1). Information som omfattas av nationell rätt och unionsrätt som skyddar uppgifter om affärs- och driftsförhållanden eller andra hemliga uppgifter ska inte offentliggöras. De uppgifter som ska offentliggöras ska föras in i en europeisk databas som kommissionen ska ta fram (artikel 12.3). Kommissionen har antagit den delegerade förordningen (EU) 2024/1364 av den 14 mars 2024 om den första delen av inrättandet av ett gemensamt unionssystem för bedömning av datacenter (den delegerade förordningen) som närmare anger hur skyldigheterna att rapportera enligt energieffektivitetsdirektivet ska fullgöras.

Direktivets krav bör införas i en ny lag

För att genomföra direktivet bör den som äger eller förvaltar ett datacenter med ett installerat it-effektbehov på minst 500 kilowatt vara skyldig att offentliggöra information om datacenters energiprestanda. Det finns inte någon lämplig befintlig lag för att genomföra direktivet. Kravet bör därför införas i en ny lag, lagen om offentliggörande av information om energiprestanda för vissa datacenter.

Offentliggörandet bör ske genom att informationen rapporteras i enlighet med den delegerade förordningen till den databas som kommissionen ska ta fram enligt energieffektivitetsdirektivet. En upplysning bör tas in i lagen om bestämmelser om hur databasen ska fungera och rapporteringen ska gå till finns i den delegerade förordningen.

Hänvisningar till EU-rättsakter kan göras antingen statiska eller dynamiska (jfr avsnitt 3.7). För att undvika att det uppstår ett behov av att ändra i lagen om energieffektivitetsdirektivet får en ny lydelse bör hänvisningen till direktivet vara dynamisk.

Ett datacenter är en byggnad eller en grupp av byggnader som används för vissa ändamål

Med datacenter avses enligt energieffektivitetsdirektivet en byggnad eller en grupp av byggnader som används för att inrymma, ansluta och driva datorsystem, servrar och kringutrustning för datalagring, databehandling, datadistribution och relaterad verksamhet, se artikel 2.49 i energieffektivitetsdirektivet och punkt 2.6.3.1.16 i bilaga A till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 av den 22 oktober 2008 om energistatistik. I den svenska språkversionen av förordning (EG) nr 1099/2008 anges att byggnaderna ska vara avsedda för de ändamål som anges i definitionen. I den engelska och den franska språkversionen anges dock att byggnaderna ska användas för ändamålet, jfr engelska "used for" och franska "servant à héberger". Det bör införas en definition av datacenter med denna betydelse i den nya lagen.

Det finns flera olika typer av datacenter. I den delegerade förordningen finns definitioner av företags datacenter, samlokaliserade datacenter och samutrustade datacenter (artikel 2). Ett företags datacenter drivs av ett företag och har som enda syfte att hantera det företags egna informationsteknikbehov (artikel 2.1). Datacentret kan ligga i en egen eller hyrd fastighet. I ett samlokaliserat datacenter finns en eller flera kunder som installerar och förvaltar egna nätverk, servrar, utrustning och

lagringstjänster (artikel 2.2). Operatören av ett sådant datacenter tillhandahåller då ingen utrustning utan säljer utrymme, el, nätverksåtkomst m.m. till kunderna i datacentret (artikel 2.5). I ett samutrustat datacenter använder kunderna centrets nätverk, servrar, informationsteknikutrustning och stödinфраstruktur (artikel 2.3).

Datacenter kan vara av olika storlek. De största datacentren har en installerad effekt på mer än tio megawatt och används av globala företag som Google, Amazon Web Services och Microsoft.

Vilka uppgifter som ska offentliggöras framgår av bilaga VII till direktivet och av den delegerade förordningen

I bilaga VII till energieffektivitetsdirektivet anges vilken minimi-information som datacentren ska övervaka och offentliggöra. Bilagan kompletteras av bestämmelserna i den delegerade förordningen. Det som ska offentliggöras är bl.a. uppgifter om datacentrets installerade effekt, årlig inkommande och utgående datatrafik och datacentrets prestanda inom ett flertal olika områden, som energianvändning och vattenanvändning.

Information som omfattas av unionsrätt och nationell rätt som skyddar handels- och affärshemligheter och konfidentialitet får inte göras allmänt tillgänglig (artikel 12.1 i energieffektivitetsdirektivet).

I den delegerade förordningen anges att kommissionen och medlemsstaterna ska behandla den information som rapporteras in till den europeiska databasen konfidentiellt. Som konfidentiell information anses information som påverkar datacentraloperatörers och datacentralägares kommersiella intressen i enlighet med vad som anges i artikel 4.2. i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar och i artikel 4.2.d i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/4/EG om allmänhetens tillgång till miljöinformation och om upphävande av rådets direktiv 90/313/EEG. Dessa artiklar avser en fysisk eller juridisk persons affärsintressen, inklusive immateriella rättigheter respektive kommersiell eller industriell information.

Trots att det anges i energieffektivitetsdirektivet att information som omfattas av nationell rätt som skyddar handels- och affärshemligheter och konfidentialitet inte får göras tillgänglig måste den delegerade förordningen tolkas på så sätt att skyldigheten att rapportera in uppgifter även kan omfatta uppgifter som omfattas av offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL Enligt 8 kap. 3 § OSL får en uppgift som är sekretessbelagd enligt OSL inte lämnas ut till en utländsk myndighet eller mellanfolklig organisation i annat fall än bl.a. då utlämnandet sker i enlighet med föreskrift i lag eller förordning. Eftersom skyldigheten att rapportera in aktuella uppgifter framgår av lag hindrar inte 8 kap. 3 § OSL en myndighet som äger eller förvaltar datacenter från att rapportera in uppgifterna.

Alla de uppgifter som rapporteras till kommissionen och medlemsstaterna kommer dock inte vara tillgängliga för allmänheten. De enda uppgifter som kommer att göras tillgängliga för allmänheten är de som listas i den delegerade förordningen (bilaga IV). I databasen kommer uppgifter att vara tillgängliga på två aggregeringsnivåer, EU-nivå och på

medlemsstatsnivå. De uppgifter som kommer göras tillgängliga är bl.a. uppgifter om antal rapporterande datacenter, totalt effektbehov, total energianvändning och vattenförbrukning och genomsnittlig energianvändningseffektivitet.

Rapportering till kommissionens databas eller till ett nationellt rapporteringssystem

Enligt den delegerade förordningen är det operatören av datacentret som ska rapportera den information som ska offentliggöras. Rapportering kan antingen ske genom ett nationellt rapporteringssystem eller direkt till den europeiska databasen (artikel 3.1). Det finns inget förslag om att inrätta ett nationellt rapporteringssystem i Sverige. Det är dock inte uteslutet att ett sådant kan komma att inrättas. En fördel är att ett sådant system möjligen skulle underlätta för tillsynsmyndigheten att bedriva tillsyn, i och med att datacentren rapporterar uppgifterna direkt till tillsynsmyndigheten. Detta är dock endast fallet om tillsynsmyndigheten också får ansvaret för att administrera det nationella rapporteringssystemet. Om en annan aktör blir ansvarig för det nationella rapporteringssystemet eller om rapportering sker direkt från datacentren till kommissionens databas kommer tillsynsmyndigheten att behöva kontrollera uppgifterna i kommissionens databas. Medlemsstaterna ska ha samma tillgång som kommissionen till uppgifter som datacenter på det egna territoriet har rapporterat. Tillsyn bör därför vara möjlig även utan ett nationellt rapporteringssystem. En nackdel med att inrätta ett nationellt rapporteringssystem är att uppgifterna ändå på något sätt måste föras in i kommissionens databas. Om det inte görs av datacentren själva måste det göras av en mellanhand, t.ex. av tillsynsmyndigheten. Det kan vara en resurskrävande uppgift för myndigheten och innebär dessutom dubbelarbete eftersom uppgifterna rapporteras två gånger.

Om ett nationellt rapporteringssystem inrättas kommer det behövas nationella föreskrifter om det. Bedömningen är att det inte finns utrymme för att anta några andra nationella föreskrifter utöver vad som följer av den nya lagen för att komplettera den delegerade förordningen.

Undantag för vissa datacenter

Skyldigheten att offentliggöra information ska enligt direktivet inte omfatta datacenter som används för, eller som tillhandahåller sina tjänster uteslutande i det slutliga syftet försvar och civilskydd (artikel 12.2). Undantaget bör framgå av den nya lagen.

Termen civilskydd omfattar i EU-sammanhang förebyggande åtgärder för att minska konsekvenserna av kriser eller naturkatastrofer och hjälp till dem som drabbats av sådana kriser och katastrofer. Genom EU:s civilskyddsmekanism samordnas insatser på EU-nivå. Syftet med undantaget i direktivet är att undanta uppgifter som inte bör vara allmänt tillgängliga. I Sverige används termen civilskydd främst i EU-sammanhang och termen riskerar att bli missvisande för hur undantaget bör tillämpas. Ett vanligare uttryck i Sverige är krisberedskap, som handlar om förmågan att förebygga, motstå och hantera krissituationer. Målen för svensk krisberedskap är att minska risken för olyckor och kriser som hotar vår säkerhet och att värna människors liv och hälsa samt grundläggande

värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter genom att upprätthålla samhällsviktig verksamhet och hindra eller begränsa skador på egendom och miljö då olyckor och krissituationer inträffar.

Rapporteringskyldigheten bör sammanfattningsvis inte gälla i fråga om datacenter som används för försvars- eller krisberedskapsändamål eller som uteslutande tillhandahåller tjänster för sådana ändamål.

7.2 Tillsyn över kravet på offentliggörande och rapportering av information

Förslag: Den myndighet som regeringen bestämmer ska utöva tillsyn över att lagen om offentliggörande av information om energiprestanda för vissa datacenter och den delegerade förordningen följs.

Den som är skyldig att offentliggöra uppgifter ska på tillsynsmyndighetens begäran lämna de upplysningar och de handlingar som myndigheten behöver för tillsynen.

Tillsynsmyndigheten ska ha rätt att få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen, undantaget bostäder, i datacentret.

Tillsynsmyndigheten ska få meddela de förelägganden som behövs för att lagen och den delegerade förordningen ska följas. Ett föreläggande ska få förenas med vite.

Tillsynsmyndighetens beslut ska få överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till kammarrätten.

Skälen för förslaget

Tillsyn

Det krävs tillsyn för att säkerställa att lagen och den delegerade förordningen följs. Regeringen bör därför utse en tillsynsmyndighet. Inriktningen är att Statens energimyndighet (Energimyndigheten) bör utses till tillsynsmyndighet, eftersom myndigheten har ett övergripande ansvar för energieffektivitetsfrågor och dessutom är tillsynsmyndighet för flera närliggande lagstiftningar, bland annat lagen (2014:266) om energikartläggning i stora företag.

Tillsynsmyndigheten bör få meddela de förelägganden som behövs för tillsynen. Ett beslut om föreläggande bör kunna förenas med vite.

Skyldighet att lämna uppgifter och handlingar

För att en effektiv tillsyn ska kunna utövas behöver tillsynsmyndigheten få tillgång till viss information. Den som ska offentliggöra uppgifter enligt lagen bör därför vara skyldig att lämna de upplysningar och de handlingar som myndigheten behöver för tillsynen. Sekretess gäller vid Statens energimyndighets tillsyn för bl.a. för uppgifter om enskildas affärs- eller driftsförhållanden, se 30 kap. 23 § offentlighets- och sekretesslagen och 9 § och bilagan till offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641), OSF samt punkt 9 i bilagan till OSF.

Tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen

Den tillsyn som bedrivs av att lagen och den delegerade förordningen följs innefattar att tillsynsmyndigheten kontrollerar att datacentren rapporterar rätt uppgifter. Bland de uppgifter som ska rapporteras finns uppgifter om datacentrets sammanlagda golvyta och golvyta för datacentrets datorrum. Som framgår av definitionen av ett datacenter kan det omfatta flera byggnader. Den typen av uppgift kan inte kontrolleras om tillsynsmyndigheten inte kan få tillträde till hela datacentret. Tillsynsmyndigheten bör därför få rätt att få tillträde till områden, lokaler och utrymmen, undantaget bostäder, i datacentret.

Överklagande

Tillsynsmyndighetens beslut bör kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Det bör krävas prövningstillstånd för överklagande till kammarrätten.

8 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

8.1 Ikraftträdande

Förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2025. Vissa av kraven på minskade växthusgasutsläpp i hållbarhetslagen ska träda i kraft den 1 januari 2030.

Skälen för förslaget: Ändringsdirektivet ska vara genomfört senast den 21 maj 2025. De nya bestämmelserna bör därför träda i kraft så snart som möjligt, vilket bedöms vara den 1 juli 2025.

Enligt ändringsdirektivet skärps kraven på minskade utsläpp av växthusgaser för vissa anläggningar den 1 januari 2030 (se avsnitt 3.5). De bestämmelser som genomför direktivet i denna del bör träda i kraft den 1 januari 2030.

Artikel 12.1 i energieffektivitetsdirektivet skulle ha varit genomförd senast den 15 maj 2024. Enligt den delegerade förordningen ska rapporterade datacentraloperatörer överföra information enligt direktivet senast den 15 september 2024. Skyldigheten för datacenter att offentliggöra uppgifter följer dock inte av den delegerade förordningen, utan av nationella bestämmelser som genomför artikel 12 i energieffektivitetsdirektivet. Den delegerade förordningen anger endast hur rapporteringen ska gå till. Det får därmed anses att det inte finns någon skyldighet att rapportera enligt den delegerade förordningen innan artikel 12 har genomförts i svensk rätt. En datacentraloperatör kan anses vara en rapporterad datacentraloperatör i den mening som avses i den delegerade förordningen först när lagen om offentliggörande av information om energiprestanda för vissa datacenter har trätt i kraft. Lagen om offentliggörande av information om energiprestanda för vissa

datacenter bör dock träda i kraft så snart som möjligt. Detta bedöms tidigast kunna ske den 1 juli 2025.

8.2 Övergångsbestämmelser till hållbarhetslagen

Förslag: Användning eller leverans av förnybara bränslen eller återvunna kolbränslen, som en rapporteringsskyldig hade i lager vid ikraftträdandet eller före ikraftträdandet hade avtalat om att köpa för leverans före den 1 januari 2026, ska inte medföra att ett hållbarhetsbesked återkallas eller inte beviljas om inte detsamma hade gällt enligt äldre bestämmelser.

Skälen för förslaget: Rapporteringsskyldiga som redan har ett hållbarhetsbesked kommer efter ikraftträdandet att behöva anpassa sina kontrollsystem till de ändrade bestämmelserna i lagen. De kan också komma att behöva lämna in en anmälan om väsentlig ändring av kontrollsystemet enligt 3 kap. 1 c § hållbarhetslagen.

Berörda företag kommer den 1 juli 2025 att ha lager av bränslen som de köpt före det datumet och som uppfyller de hållbarhetskriterier som gällde innan dess. Företagen kan också före den 1 juli 2025 ha ingått avtal om att köpa bränslen där det av avtalet framgår att bränslet ska uppfylla de hållbarhetskriterier som gällde vid den tidpunkt då avtalet ingicks.

Rapporteringsskyldiga ska den 1 juli 2025 anpassa sina kontrollsystem efter de ändrade bestämmelserna och kan vara skyldiga att anmäla väsentliga ändringar. Det finns dock goda skäl för att förnybara bränslen och återvunna kolbränslen som en rapporteringsskyldig hade i lager vid ikraftträdandet eller före ikraftträdandet hade avtalat om att köpa, inte ska omfattas av de nya hållbarhetskriterierna. När det gäller köpeavtal bör endast avtal som avser leverans före den 1 januari 2026 omfattas. Det finns annars risk att det dröjer länge innan regleringen får genomslag.

Ett hållbarhetsbesked gäller enligt hållbarhetslagen fram till dess att det återkallas. En övergångsbestämmelse bör därför utformas så att den säkerställer att ett hållbarhetsbesked inte återkallas efter den 1 juli 2025 om en rapporteringsskyldig har använt eller levererat bränslen som den rapporteringsskyldige hade i lager vid ikraftträdandet eller före ikraftträdandet hade avtalat om att köpa för leverans före den 1 juli 2025. I dessa situationer bör det inte heller finnas hinder mot att tillsynsmyndigheten beslutar om hållbarhetsbesked för den som inte har ett sådant besked eller som behöver utöka ett befintligt hållbarhetsbesked till att omfatta fler typer av bränslen.

Övergångsbestämmelsen bör dock inte gälla om tillsynsmyndigheten enligt äldre bestämmelser hade kunnat återkalla hållbarhetsbeskedet eller besluta om att inte bevilja ett hållbarhetsbesked eller en ändring av ett befintligt hållbarhetsbesked. Det innebär att biodrivmedel och biobränslen fortsatt måste uppfylla de hållbarhetskriterier som gällde innan ikraftträdandet.

8.3 Övergångsbestämmelser till reduktionspliktslagen

Förslag: Reduktionsplikten för flygfotogen ska inte tillämpas för kalenderåret 2025. Äldre föreskrifter i reduktionspliktslagen ska fortfarande gälla för reduktionsplikt för flygfotogen för tid före den januari 2025. För perioden januari–juni 2025 ska det redovisas separat till tillsynsmyndigheten i vilken utsträckning och hur reduktionsplikten för bensin och diesel har uppfyllts under det föregående kalenderåret.

Skälen för förslaget: För att undvika konkurrensnedvridningar mellan företag bör den hittillsvarande regleringen i reduktionspliktslagen fortsätta att gälla för reduktionsplikt som uppfylls för tid före den 1 juli 2025. Förslagen kan annars komma att ge konkurrensfördelar för de företag som inte har minskat utsläppen i enlighet med lagstiftningen utan som i stället har valt att betala en reduktionspliktsavgift enligt reduktionspliktslagen.

Hitillsvarande reduktionsnivåer bör gälla till utgången av juni 2025. Därefter bör de nya nivåerna gälla. Att reduktionsnivåerna ändras under kalenderåret innebär att reduktionsplikten bör uppfyllas för perioderna före och efter ändringen var för sig. Reduktionsplikten bör också redovisas separat för perioden januari–juni 2025. Detta bör framgå av en övergångsbestämmelse.

Artikel 5 i förordningen (EU) 2023/2405 om säkerställande av lika villkor för hållbar lufttransport ska tillämpas från och med den 1 januari 2025. Reduktionsplikten för flygfotogen behöver slopas från samma tidpunkt. Ändringarna i reduktionspliktslagen kommer dock inte att kunna träda i kraft förrän den 1 juli 2025. Eftersom EU-förordningen är direkt tillämplig och innebär harmoniserade krav för hela EU (se artikel 1 och skäl 10), kan avvikande bestämmelser i en medlemsstat inte tillämpas. EU-förordningen gäller alltså oavsett de svenska bestämmelserna. För att det ska vara tydligt att de svenska bestämmelserna inte ska tillämpas under kalenderåret 2025 bör det införas en övergångsbestämmelse som klargör detta. Den hittillsvarande regleringen bör dock gälla för reduktionsplikt som avser tidigare år. Det innebär att bestämmelserna om förseningsavgift och reduktionspliktsavgift enligt reduktionspliktslagen kommer att kunna tillämpas även i fortsättningen om ett företag rapporterar för sent eller inte har minskat utsläppen i enlighet med de krav som ställs.

8.4 Övergångsbestämmelser till drivmedelslagen

Förslag: Bestämmelsen om skyldighet för en drivmedelsleverantör att se till att utsläpp av växthusgaser uppgår till en viss nivå ska inte tillämpas för kalenderåret 2025. Uppgifter om levererade drivmedels inköpsställe ska inte behöva lämnas i utsläppsrapporter som avser 2025. I övrigt ska äldre föreskrifter fortfarande gälla för drivmedel som har levererats före ikraftträdandet.

Skälen för regeringens förslag: I avsnitt 6.1 föreslås att drivmedelsleverantörer inte längre ska ha en skyldighet att vidta åtgärder för att minska utsläppen av växthusgaser från levererade drivmedel. Redovisning av utsläpp av växthusgaser för levererade drivmedel görs i en utsläppsrapport en gång per år (20 § drivmedelslagen). Rapporten ska avse ett kalenderår och lämnas till Statens energimyndighet senast den 1 april året efter kalenderåret (9 § drivmedelsförordningen). För att slippa den administrativa börda det skulle innebära med en uppdelad redovisning bör skyldigheten att vidta åtgärder för att minska utsläppen av växthusgaser inte tillämpas efter kalenderåret 2024. Detta bör klargöras i en övergångsbestämmelse.

I avsnitt 6.1 föreslås också att en utsläppsrapport inte längre ska innehålla information om inköpsställe. Inte heller denna skyldighet bör tillämpas för kalenderåret 2025. Sista gången utsläppsrapporten innehåller sådana uppgifter bör alltså vara i utsläppsrapporten för kalenderåret 2024.

För att undvika konkurrenssnedvridningar mellan företag bör den hittillsvarande regleringen i drivmedelslagen i övrigt fortsatt gälla för de volymer drivmedel som levererats före den 1 januari 2025. Förslagen kan annars komma att ge konkurrensfördelar för de företag som inte minskat utsläppen i enlighet med lagstiftningen utan som i stället har valt att betala en utsläppsavgift.

Bestämmelserna om utsläppsavgift bör alltså fortsatt kunna tillämpas om ett företag inte har minskat utsläppen i enlighet med de krav som ställs.

9 Konsekvensanalys

9.1 Övergripande konsekvenser

Förenlighet med EU-rätten

Förslagen överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen. Förslagen behöver inte anmälas enligt direktiv (EU) 2015/1535 eller direktiv (EU) 2006/123/EG, eftersom förslagen utgör ett strikt genomförande av förnybartdirektivet och energieffektivitetsdirektivet och det inte funnits utrymme för olika nationella lösningar för genomförandet av direktivet.

Nollalternativ och andra utformningar

Förslagen följer av Sveriges skyldighet att genomföra EU-rätten och har utformats utifrån de krav som ställs i förnybartdirektivet och energieffektivitetsdirektivet. Sverige är även skyldigt att slopa reduktionsplikten för flygfoto-gen från och med den 1 januari 2025.

Medlemsstaterna har i vissa delar möjlighet att införa en hårdare lagstiftning än vad förnybartdirektivet föreskriver. Det skulle till exempel kunna vara att kräva hållbarhetsbesked från fler anläggningar som använder fasta och gasformiga biobränslen. En sådan lösning har bedömts

vara administrativt betungande och har därför valts bort. Förslagen bedöms inte gå utöver vad förnybartdirektivet kräver.

Ett alternativ till förslaget om att behålla rapporteringsskyldigheten för drivmedelsleverantörer enligt drivmedelslagen vore att ta bort skyldigheten. Det har dock inte bedömts vara lämpligt av de skäl som redovisas i avsnitt 6. De förslag som lämnas i promemorian innebär dock en lättnad mot vad som gäller i dag då mindre information måste rapporteras. Kravet bedöms därför inte vara alltför betungande för de rapporteringsskyldiga.

Aktörer som berörs av förslagen

Förslagen berör i huvudsak producenter, leverantörer och användare av biodrivmedel, biobränslen och förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung.

Under 2022 var det 143 aktörer som var rapporteringsskyldiga för fasta biobränslen enligt hållbarhetslagen och 116 aktörer som var rapporteringsskyldiga för gasformiga biobränslen. En aktör kan ha en eller flera anläggningar som producerar el, värme eller kyla. Utöver det finns ett antal leverantörer som har frivilligt hållbarhetsbesked.

Förslaget om att även anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på 7,5–20 megawatt som producerar el, värme eller kyla från fasta biobränslen ska omfattas av regelverket bedöms innebära att det tillkommer omkring 70 anläggningar. Vissa av de aktörer som berörs har dock redan hållbarhetsbesked, exempelvis för att de har andra större anläggningar som redan omfattas av regelverket, eller för att de frivilligt har ansökt om hållbarhetsbesked.

Omkring 15 företag är reduktionspliktiga för bensin och diesel. Både drivmedelsleverantörer och yrkesmässiga användare av drivmedel kan vara reduktionspliktiga. Det är fem företag som är reduktionspliktiga för flygfotogen.

Förslaget i avsnitt 7 berör den som äger eller förvaltar ett datacenter med en installerad effekt på minst 500 kilowatt. Det bedöms finnas 50–75 aktörer som har datacenter med en högre installerad effekt än så. Vissa av aktörerna kommer att behöva rapportera uppgifter för mer än ett datacenter.

Offentligfinansiella effekter

Förslagen bedöms inte ha någon direkt påverkan på statens budget. Däremot kan förslaget om höjda reduktionspliktsnivåer för bensin och diesel ha vissa indirekta effekter genom sin prispåverkan. Dessa indirekta effekter antas dock i all väsentlighet motverkas av den av regeringen aviserade skattesänkningen på bensin och diesel som sker den 1 juli 2025. Denna skattesänkning är utformad för att kompensera för det beräknade prispåslaget från höjningen av reduktionsplikten vid samma datum. Priset på drivmedel antas därför inte påverkas av förändringarna den 1 juli 2025. Konsekvenserna av de i denna promemoria nämnda sänkta skattesatserna beskrivs i Finansdepartementets promemoria Skatt på bensin och diesel 2025 (Fi 2024/0000).

Ikraftträdande

Det bedöms finnas goda möjligheter för berörda företag att anpassa sig till de förändrade reglerna. Reduktionsplikten och systemet med hållbarhetskriterier är etablerade sedan tidigare och berörda företag är införstådda med dessa.

9.2 Konsekvenser för företag och enskilda

Administrativa kostnader

Ändringarna i drivmedelslagen kommer att innebära minskade administrativa kostnader för drivmedelsbolag. Den slojade reduktionsplikten för flygfotogen innebär minskade administrativa kostnader för leverantörer av flygfotogen. Leverantörerna kommer dock att få administrativa kostnader i samband med att de ska uppfylla kraven i EU-förordningen om säkerställande av lika villkor för hållbar lufttransport (se avsnitt 5.5).

Aktörer som föreslås vara rapporteringsskyldiga enligt hållbarhetslagen för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung har inte tidigare behövt ansöka om hållbarhetsbesked. De behöver upprätta ett kontrollsystem, genomföra en oberoende granskning av kontrollsystemet, vid behov ompröva kontrollsystemet på Energimyndighetens begäran och förvalta kontrollsystemet i enlighet med lagstiftningen. Förvaltningen av kontrollsystemet kan t.ex. avse kontroller och stickprov hos leverantörer.

Den administrativa kostnaden för aktörer som omfattas av hållbarhetslagen har tidigare uppskattats av Energimyndigheten i rapporten Systemet för hållbarhetskriterier i Sverige: En utvärdering av regelverkets praktiska tillämpning (ER 2015:21). Den genomsnittliga årliga kostnaden för en rapporteringsskyldig under den tid som systemet varit i gång när studien gjordes uppskattades till omkring 300 000 kronor per år. Kostnaden varierar dock stort mellan företag. Ansökningar om hållbarhetsbesked och upprättande av kontrollsystem utgjorde 14 procent av kostnaden och resterande 86 procent utgjordes av kostnader för att förvalta kontrollsystemet och rapportera uppgifter till Energimyndigheten enligt hållbarhetsregelverket. Detta kan ge viss uppskattning av kostnaderna. Aktörer som är rapporteringsskyldiga för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung bör dock kunna ha ett enklare kontrollsystem än de flesta som är rapporteringsskyldiga för biobränslen, eftersom det inte krävs att några markkriterier är uppfyllda.

För förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung kommer det att vara den som säljer bränslet för motorändamål eller för användning i en bränslecell i ett fordon eller fartyg, eller som i yrkesmässig verksamhet använder bränslet, som är rapporteringsskyldig. De aktörer som levererar förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung till rapporteringsskyldiga aktörer kommer att få en avgörande roll i systemet, eftersom det är de som kommer att behöva se till att deras kunder får rätt information om hållbarhetsegenskaper hos levererade bränslen. Möjligheten för producenter av sådana bränslen att själva ansöka om hållbarhetsbesked kommer att underlätta denna hantering. Kontrollsystemet hos den som använder

bränslet kan då bygga på att förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung endast köps in från aktörer med hållbarhetsbesked.

De tillkommande kriterierna för skogsbiomassa innebär att kontrollsystemet behöver ta hänsyn till fler krav. För svenska aktörer inom jord- och skogsbruk förväntas dock den ytterligare bördan vara begränsad, då utgångspunkten är att Sverige fortsatt kommer att vara ett så kallat A-land vid tillämpningen av hållbarhetskriterierna för skogsbiomassa (se avsnitt 3.6).

Förslaget om att fler anläggningar som använder fasta och gasformiga biobränslen för att producera el, värme eller kyla ska omfattas av krav på minskade växthusgasutsläpp kommer att innebära en ökad administrativ börda för de aktörer som hittills inte omfattats av kravet. De måste ha ett mer utvecklat kontrollsystem för att kunna kontrollera utsläppsminskningen.

Förslaget om ökad tillåten inblandning av fame i diesel miljöklass 3 bedöms inte få några konsekvenser för verksamhetsutövarna. Diesel miljöklass 1 är det helt dominerade drivmedlet på marknaden och förslaget innebär inte heller någon skyldighet att öka inblandningen av fame i diesel miljöklass 3.

Den som äger eller förvaltar ett datacenter kommer att få administrativa kostnader för att övervaka, samla in och offentliggöra uppgifter. Vilka konsekvenser regelverket får kan komma att skilja sig åt för olika datacenter, beroende på vilken typ av datacenter det rör sig om. Operatörer av samlokaliserade datacenter kan exempelvis få kostnader förenade med att samla in data från sina kunder, som andra datacenter inte behöver få. Konsekvenserna för företagen följer av den delegerade förordningen, snarare än det svenska förslaget till ny lagstiftning. Kommissionen har inte publicerat någon konsekvensanalys tillsammans med den delegerade förordningen. Däremot har kommissionen låtit utföra en teknisk studie, bestående av tre rapporter (Reporting requirements on the energy performance and sustainability of data centres for the Energy Efficiency Directive). Den tekniska studien innehåller viss diskussion kring olika policyalternativ avseende bl.a. vilken information som ska rapporteras. Hänvisning görs därför till den tekniska studien.

Den slopade reduktionsplikten för flygfotogen innebär minskade administrativa kostnader för leverantörer av flygfotogen. Leverantörerna kommer dock att få administrativa kostnader i samband med att de ska uppfylla kraven i EU-förordningen om säkerställande av lika villkor för hållbar lufttransport.

Den höjda reduktionsplikten innebär inte några ökade administrativa kostnader då företagen är skyldiga att rapportera även de lägre nivåerna. Företagens möjlighet att uppfylla reduktionsplikten genom utsläppsminskningar från leverans av fossilfri el från publika laddningsstationer kan innebära viss administration, vilken dock är frivillig då bestämmelsen inte är tvingande för aktörerna.

Drivmedelsanvändare

Den förväntade prisökningen av de höjda reduktionspliktsnivåerna är 32 öre, exklusive mervärdesskatt per liter bensin eller diesel. Bedömningen utgår från en förväntad direkt priseffekt på 8 öre exklusive mervärdesskatt

per procentandel reduktionsplikt. Sannolikheten för indirekta priseffekter bedöms i dagsläget vara lägre än vad den varit vid tidigare höjningar på grund av den lägre initiala reduktionsnivån och stabilare marknadsutsikter för HVO. Konjunkturinstitutet har beräknat att det vid tidigare höjningar av reduktionsplikten har uppstått en direkt priseffekt på ca 8 öre exklusive mervärdesskatt vid tidigare höjningar av reduktionsplikten (se rapporten Reduktionsplikten och drivmedelspriset). En beräkning av den direkta priseffekten med samma metodik som anges i Konjunkturinstitutets rapport, men med prisnivåer, reduktionspliktsnivåer och skatter från augusti 2024, ger återigen en uppskattning av en direkt priseffekt på ca 8 öre exklusive mervärdesskatt. Beräkningarna utgår från att reduktionsplikten uppfylls enbart genom inblandning av biodrivmedel. Eftersom reduktionsplikten kan uppfyllas med el kan kostnaden bli något lägre, men storleksordningen på denna effekt är svår att beräkna och bedöms i alla fall inledningsvis inte vara så stor att den påverkar ovan nämnda uppskattning. Då skatten på dessa drivmedel förväntas sänkas med 32 öre per liter vid samma tillfälle beräknas priset vid pump bli oförändrat. Drivmedelsanvändarna påverkas därför inte av förslagen.

Förslagen förväntas i huvudsak inte få någon större påverkan på berörda företag

Förslagen förväntas i huvudsak inte leda till större effekter för de verksamheter som berörs, utöver de administrativa kostnaderna. I Sverige används i mycket hög utsträckning svensk skogsbiomassa för produktion av el, värme eller kyla. Användningen av skogsbiomassa för produktion av biodrivmedel är i nuläget låg. Det som används är i huvudsak tallolja, som är en restprodukt från massatillverkning. Även lignin och sågspån, som är råvaror som kan komma att användas för produktion av biodrivmedel de närmaste åren, utgör restprodukter från industriella processer som inte behöver uppfylla markkriterierna.

Fler anläggningar som producerar el, värme eller kyla från fasta och gasformiga biobränslen kommer att behöva uppfylla kriteriet om minskade växthusgasutsläpp. Svenska anläggningar bedöms dock uppfylla kriteriet utan problem, om de inte använder bränslen med ovanligt höga livscykelutsläpp.

Markkriterierna för skogsbiomassa utökas. Utgångspunkten är dock att Sverige fortsatt kommer att utgöra ett s.k. A-land. Skogsstyrelsen har fått i uppdrag att analysera frågan om vilka åtgärder som behöver vidtas (avsnitt 3.6). Aktörer som köper svensk biomassa kommer då inte att behöva visa mer än att skogsbiomassan är svensk och att den anläggning som producerat biodrivmedlet eller biobränslet har intygat att skogsbiomassan inte kommer från ett skyddat område. De eventuella åtgärder som behöver vidtas i skogsvårdsregelverket för att Sverige ska utgöra ett A-land kan ha påverkan på de berörda företagen. En konsekvensanalys av eventuella författningsändringar bör göras i samband med det arbetet.

De nya markkriterierna kan få påverkan på aktörer som köper biobränslen från skogsbiomassa från andra länder än Sverige. I synnerhet

aktörer som köper in biobränslen från B-länder kan få svårare att säkerställa att skogsbiomassan uppfyller hållbarhetskriterierna.

Gasformiga biobränslen är till stor del producerade av avfall, som inte omfattas av marktkriterierna. Aktörer som använder sådana bränslen berörs därmed i mindre utsträckning av förslagen än aktörer som använder fasta biobränslen.

Den höjda reduktionsplikten kommer att öka efterfrågan på förnybara biodrivmedel och därmed öka producenternas möjligheter att få avsättning för sin produkt.

Förslaget om att utsläppsminskningar från leverans av fossilfri el från publika laddningsstationer ska kunna användas för att uppfylla reduktionsplikten kan innebära förbättrade förutsättningar för aktörer med laddningsinfrastruktur. Det saknas i dagsläget statistik om hur stor andel av laddningen av laddfordon som sker med privata respektive publika laddningspunkter. Det finns därmed viss osäkerhet i att bedöma hur mycket el som kan komma att kunna användas för att uppfylla reduktionsplikten. Ungefär 10 procent av den el som används i laddfordon kan antas komma från publik laddning. Enligt preliminära beräkningar skulle det motsvara att ungefär 0,6 procentenheter av reduktionsplikten för bensin och diesel kan uppfyllas med el 2025.

Det är svårt att förutse hur stor efterfrågan på utsläppsminskningar från el kommer att vara från de reduktionspliktiga aktörerna. Med ett antagande om att reduktionspliktiga aktörer har en betalningsvilja på 1–1,5 kronor per kilogram utsläppsminskning motsvarar det ett värde på 150–225 miljoner kronor, eller 30–50 öre per kilowattimme levererad el. Förslaget kan därmed leda till att kostnaden för att ladda sjunker då ägaren av laddningsstationen får intäkter från reduktionsplikten.

Konkurrensförhållandena mellan företag och påverkan på små företag

Det förväntas inte uppstå någon påverkan på konkurrensförhållanden mellan företag. Enligt Energimyndighetens rapport Systemet för hållbarhetskriterier i Sverige: En utvärdering av regelverkets praktiska tillämpning (ER 2015:21) är kostnaden för att uppfylla hållbarhetslagens krav i och för sig betydligt högre för små företag än för stora företag, om kostnaden slås ut på varje megawattimme energi som ett företag levererar. Ett mindre företag kan inte slå ut kostnader för att upprätta kontrollsystem m.m. på en lika stor energimängd, vilket ger en ökad börda. De krav som ställs på kontrollsystemet är dock normalt sett betydligt mindre för företag som köper förnybara bränslen från en aktör med hållbarhetsbesked. Det bör kunna leda till minskade kostnader om det mindre företaget har en större leverantör som kan hjälpa till med att till exempel samla in information från aktörer tidigare i produktionskedjan.

9.3 Effekter för klimatet och miljön

Hållbarhetskriterier och övriga effekter på miljön

Syftet med hållbarhetskriterierna är att säkerställa att de förnybara bränslen som används i Sverige är hållbara. Det ställs krav både på den råvara som används i produktionen och på att användning av förnybara bränslen ska leda till en viss minskning av utsläppen av växthusgaser jämfört med användning av fossila bränslen. Detsamma kommer även gälla för återvunna kolbränslen om något företag ansöker frivilligt om hållbarhetsbesked.

De svenska biobränslen som används för produktion av el, värme eller kyla i Sverige bedöms redan i dag i huvudsak uppfylla de hållbarhetskriterier som ställs i direktivet. Det innebär att de direkta miljöeffekterna i Sverige, exempelvis påverkan på biodiversiteten, sannolikt är små. En fördjupad konsekvensanalys bör göras i samband med arbetet att analysera vad som krävs för att Sverige fortsatt ska vara ett A-land.

Kravet på hållbarhetskriterier gäller även för förnybara bränslen och för råvaror som importeras för att i Sverige producera sådana drivmedel eller bränslen. Därför bidrar hållbarhetskriterierna till att upprätthålla låg miljöpåverkan även från de importerade råvarorna och bränslena.

Fame har cirka tio procent högre utsläpp av kväveoxider än fossil diesel miljöklass 1, vilket är problematiskt ur luftkvalitetssynpunkt. Förslaget om ökad tillåten inblandning av fame i diesel miljöklass 3 bedöms dock inte få några konsekvenser för miljön. Diesel miljöklass 1 är det helt dominerade drivmedlet på marknaden och förslaget innebär inte heller någon skyldighet att öka inblandningen av fame i diesel miljöklass 3.

Påverkan på utsläppen av växthusgaser

De upphävda bestämmelserna i drivmedelslagen förväntas inte få någon påverkan på utsläppen av växthusgaser, eftersom kraven i reduktionsplikten för bensen och diesel är mer ambitiösa. Det är till exempel tillåtet att tillgodoräkna utsläppsminskningar från levererade höginblandade och rena biodrivmedel för att uppfylla drivmedelslagens krav.

Eftersom den av regeringen aviserade skattesänkningen på bensen och diesel den 1 juli 2025 är utformad för att kompensera för det beräknade prispåslaget från höjningen av reduktionsplikten vid samma datum, antas de båda förändringarna ta ut varandra så att priset på drivmedel inte påverkas av förändringarna den 1 juli 2025. Sammantaget förväntas förslagen därmed inte resultera i att användningen av drivmedel ökar till följd av högre efterfrågan. Förslaget om höjd reduktionsplikt påverkar däremot drivmedlens sammansättning. Andelen förnybara komponenter i drivmedlen ökar och andelen fossila komponenter minskar, vilket minskar de fossila utsläppen.

Under perioden 2025–2030 beräknas den samlade effekten av justeringarna i reduktionsplikten till 3,1 miljoner ton minskade utsläpp av växthusgaser. Beräkningen görs i tre steg.

Först beräknas utsläppsminskningen för det fall att reduktionsplikten endast uppfylls med förnybara drivmedel. Då skulle effekten bli 4,1

miljoner ton för perioden 2025–2030. Denna beräkning utgår från att aktörerna väljer att blanda in förnybara drivmedel i bensin och diesel för att uppnå reduktionsplikten på 10 procent och att drivmedelsanvändningen följer Energimyndighetens bedömning av transportsektorns energianvändning, en bedömning som även legat till grund för och redovisas i Sveriges uppdaterade nationella energi- och klimatplan som rapporterades till EU-kommissionen den 28 juni 2024.

I nästa steg beräknas hur möjligheten att uppfylla reduktionsplikten med el påverkar utsläppen. Eftersom den el som får tillgodoräknas inledningsvis hade levererats till laddfordon oavsett förslaget, leder denna laddning inte till ytterligare utsläppsminskningar, utan till att användning av fossilfria bränslen ökar för en given nivå på reduktionsplikten så att utsläppen från bensin och diesel ökar. Vid ett antagande om att 10 procent av den el som laddas till elfordon laddas på publika laddningsstationer beräknas inkluderandet av el i reduktionsplikten öka utsläppen med ca 1 miljon ton. På sikt bedöms inkluderandet av el bidra till att drivkrafterna för elektrifiering i transportsektorn stärks, vilket kan påverka utsläppen. Effekterna av detta har emellertid inte varit möjligt att kvantifiera.

I det tredje steget beräknas nettoeffekten av förslaget genom att beräkningen i steg 2 subtraheras från beräkningen i steg 1.

Förslaget om att reduktionsplikten för flygfotogen slopas innebär ökade utsläpp från den luftfart som tankar i Sverige, eftersom kraven i reduktionsplikten är betydligt mer ambitiösa än i förordning (EU) 2023/2405 av den 18 oktober 2023 om säkerställande av lika villkor för hållbar lufttransport. En anledning till harmoniseringen på EU-nivå är att undvika risken för att flygbolag väljer att föra med sig extra bränsle från en medlemsstat med billigare flygfotogen (så kallad ekonomitankning). Ekonomitankning kan motverka klimatnyttan av ett inblandningskrav eftersom bränsleförbrukningen ökar. När reduktionsplikten för flygfotogen infördes i Sverige lyftes risken för att det svenska systemet skulle kunna komma att leda till ökad ekonomitankning, eftersom reduktionsplikten förväntades innebära högre kostnader för flygfotogen i Sverige än i andra europeiska länder. Det bedömdes som viktigt att löpande analysera risken och att påverka andra länder att införa liknande krav för att minska risken för ekonomitankning. Kommissionens dåvarande arbete med att ta fram EU-gemensamma åtgärder lyftes särskilt (prop. 2020/21:135 s. 19). Ett av syftena med reduktionsplikten för flygfotogen, att påverka andra länder att införa liknande system, har därmed nåtts. Att den svenska reduktionsplikten för flygfotogen ersätts inblandningskrav på EU-nivå innebär att de territoriella utsläppen från inrikes flyg enligt beräkningar från Energimyndigheten i teorin kan öka med 0,013 miljoner ton koldioxidekvivalenter år 2025 och 0,307 miljoner ton för perioden 2025–2030, vid ett antagande om att företagen skulle ha uppfyllt den reduktionsplikt som nu tas bort. Beräkningen har även tagit hänsyn till att det nya regelverket endast träffar de så kallade unionsflygplatserna och att mindre flygplatser därmed är undantagna. De senaste åren har dock de reduktionspliktiga företagen inte uppfyllt reduktionsplikten för flygfotogen helt, utan till viss del i stället betalat en reduktionspliktsavgift. Den faktiska skillnaden i utsläpp kan därmed bli mindre eller helt utebli.

9.4 Myndigheter och domstolar

Energimyndigheten kommer att få ökade kostnader för att ta fram föreskrifter och vägledning till regelverket för hållbarhetskriterier, anpassa it-system till det nya regelverket och granska ansökningar om hållbarhetsbesked. Längre fram kommer även kostnader för att granska de uppgifter som de rapporteringsskyldiga ska lämna till tillsynsmyndigheten. Myndigheten kommer även att få ökade kostnader som tillsynsmyndighet för lagen om offentliggörande av information om energiprestanda för vissa datacenter. Oavsett om Sverige väljer att inrätta ett nationellt rapporteringssystem eller om datacenter får rapportera direkt till den europeiska databasen kommer sannolikt Energimyndigheten få ökade kostnader relaterade till rapporteringen. Ett nationellt rapporteringssystem kan medföra ökade kostnader för att inrätta ett it-system och för personal. Även för det fall datacenter rapporterar direkt till den centrala europeiska databasen kan ökade kostnader för Energimyndigheten förväntas i form av ökade resurser för att administrera konton i systemet och att tillhandahålla vägledning till rapporterande datacenter. Ökade kostnader ska finansieras inom befintliga ramar.

Förslaget om ökad tillåten inblandning av fame i diesel miljöklass 3 bedöms inte få några konsekvenser för Transportstyrelsen. Diesel miljöklass 1 är det helt dominerade drivmedlet på marknaden och förslaget innebär inte heller någon skyldighet att öka inblandningen av fame i diesel miljöklass 3.

Beslut enligt hållbarhetslagen, reduktionspliktslagen och lagen om offentliggörande av information om energiprestanda för vissa datacenter kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Förslagen bedöms dock inte leda till någon ökad ärendetillströmning till domstolarna. Utgångspunkten är att alla aktörer som är rapporteringsskyldiga kommer att ansöka om hållbarhetsbesked och uppfylla de krav som ställs på kontrollsystemet. Hållbarhetssystemet för biodrivmedel och biobränslen har funnits sedan 2010. Hittills har endast ett beslut prövats i domstol. Reduktionsplikten för bensen och diesel har funnits sedan 2018 och hittills har endast tre beslut prövats i domstol. Det förväntas inte heller uppstå mer än enstaka mål enligt den nya lagen om offentliggörande av information om energiprestanda för vissa datacenter. Eventuella ökade kostnader ska finansieras inom befintliga ramar.

Myndigheter som äger eller driver datacenter kommer att få kostnader för att offentliggöra uppgifter enligt förslagen i avsnitt 7.

9.5 Övrigt

Förslagen bedöms inte påverka den kommunala självstyrelsen, brottsligheten, det brottsförebyggande arbetet, sysselsättningen eller möjligheten att nå de integrationspolitiska målen.

10 Författningskommentar

10.1 Förslaget till lag om offentliggörande av information om energiprestanda för vissa datacenter

Lagens innehåll

1 § I denna lag finns bestämmelser om att den som äger eller förvaltar datacenter ska offentliggöra uppgifter om datacentrets energiprestanda.

I paragrafen anges vad lagen har för innehåll. Paragrafen berörs i avsnitt 7.

Ord och uttryck

2 § I denna lag avses med *datacenter* en byggnad eller en grupp av byggnader som används för att inrymma, ansluta och driva datorsystem, servrar och kringutrustning för datalagring, databehandling, datadistribution och relaterad verksamhet.

I paragrafen införs en definition av datacenter. Paragrafen genomför artikel 2.49 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955 (energieffektivitetsdirektivet). Övervägandena finns i avsnitt 7.1.

Definitionen överensstämmer med artikel 2.49 i energieffektivitetsdirektivet, jfr punkt 2.6.3.1.16 i bilaga A till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 av den 22 oktober 2008 om energistatistik.

Ett datacenter består i allt väsentligt av en byggnad eller en grupp av byggnader med it-utrustning och reserv- och skyddssystem för denna utrustning. Den centrala delen av verksamheten är it-utrustningen som består av servrar, lagringssystem och utrustning för datakommunikation. Förekomsten och omfattningen av reserv- och skyddssystem kan variera, men är många gånger en förutsättning för att möta kundernas krav.

I kommissionens delegerade förordning (EU) 2024/1364 av den 14 mars 2024 om den första delen av inrättandet av ett gemensamt unionssystem för bedömning av datacentraler (den delegerade förordningen) finns definitioner av företags datacenter, samlokaliserade datacenter och samutrustade datacenter.

Krav på den som äger eller förvaltar ett datacenter att offentliggöra information om energiprestanda

3 § Den som äger eller förvaltar ett datacenter med ett installerat it-effektbehov på minst 500 kilowatt ska årligen offentliggöra uppgifter om datacentrets energiprestanda genom att rapportera uppgifterna till den databas som ska inrättas enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955.

Bestämmelser om rapportering finns i kommissionens delegerade förordning (EU) 2024/1364 av den 14 mars 2024 om den första delen av inrättandet av ett gemensamt unionssystem för bedömning av datacentraler.

I paragrafen införs ett krav på den som äger eller förvaltar ett datacenter att offentliggöra viss information om energiprestanda. Paragrafen genomför artikel 12.1 i energieffektivitetsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 7.1.

Av paragrafen framgår att uppgifterna ska rapporteras till den databas som kommissionen ska inrätta enligt energieffektivitetsdirektivet och att bestämmelser om rapportering finns i den delegerade förordningen. Hänvisningen till energieffektivitetsdirektivet är dynamisk och avser alltså direktivet i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

Vilka uppgifter som ska offentliggöras framgår av bilaga VII till energieffektivitetsdirektivet och av den delegerade förordningen. Där framgår också vem som ska rapportera uppgifter och hur den europeiska databasen ska fungera.

4 § Skyldigheten enligt 3 § gäller inte datacenter som används för försvars- eller krisberedskapsändamål eller som uteslutande tillhandahåller tjänster för sådana ändamål.

I paragrafen finns undantag från skyldigheten att offentliggöra uppgifter. Paragrafen genomför artikel 12.2 i energieffektivitetsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 7.1.

Med försvarsändamål avses samtliga uppgifter som är knutna till totalförsvaret, det vill säga både det militära och det civila försvaret. Krisberedskap motsvarar direktivets term civilskydd, som främst används i EU-sammanhang. Med krisberedskapsändamål avses till exempel organisation och strukturer för att värna människors liv och hälsa och grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter genom att upprätthålla samhällsviktig verksamhet och hindra eller begränsa skador på egendom och miljö då olyckor och krissituationer inträffar.

Undantaget omfattar både datacenter som direkt används för sådana ändamål som anges i paragrafen, till exempel ett datacenter som ägs och drivs av en myndighet inom totalförsvaret, och datacenter som ägs och drivs av ett datacenterföretag och som uteslutande används för försvars- eller krisberedskapsändamål. Ett datacenter som ägs av ett datacenterföretag men som endast delvis tillhandahåller tjänster för försvars- eller krisberedskapsändamål omfattas inte av undantaget.

Tillsyn

5 § Den myndighet som regeringen bestämmer (tillsynsmyndigheten) har tillsyn över att denna lag och kommissionens delegerade förordning (EU) 2024/1364 följs.

I paragrafen anges att den myndighet som regeringen utser ska vara tillsynsmyndighet. Övervägandena finns i avsnitt 7.2.

6 § Den som är skyldig att offentliggöra uppgifter enligt 3 § ska på tillsynsmyndighetens begäran lämna de upplysningar och de handlingar som myndigheten behöver för tillsynen.

I paragrafen finns en skyldighet för den som omfattas av rapporteringsskyldigheten att på begäran lämna uppgifter och handlingar till tillsynsmyndigheten. Övervägandena finns i avsnitt 7.2.

7 § Tillsynsmyndigheten har rätt att för tillsynen få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen inom datacentret, dock inte bostäder.

I paragrafen anges att tillsynsmyndigheten ska ha rätt att få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen inom datacentret för att kunna utöva tillsynen. Rätten till tillträde omfattar inte bostäder. Övervägandena finns i avsnitt 7.2.

8 § Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden som behövs för att denna lag och kommissionens delegerade förordning (EU) 2024/1364 ska följas. Ett föreläggande får förenas med vite.

I paragrafen anges att tillsynsmyndigheten får meddela förelägganden och förena föreläggandena med vite. Övervägandena finns i avsnitt 7.2.

Bestämmelser om bl.a. vitets storlek finns i lagen (1985:206) om viten.

Överklagande

9 § Tillsynsmyndighetens beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

I paragrafen anges att tillsynsmyndighetens beslut enligt lagen får överklagas och att prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Övervägandena finns i avsnitt 7.2.

10.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

6 a kap. Skattebefriade användningsområden m.m.

2 c § För biogas eller biogasol som förbrukas som bränsle för uppvärmning medges befrielse från energiskatt med 100 procent och från koldioxidskatt med 100 procent.

Första stycket gäller endast om bränslet vid skattskyldighetens inträde omfattas av ett anläggningsbesked enligt 3 a kap. lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för *vissa bränslen*.

Om bränslet förbrukas i en sådan anläggning som avses i 1 kap. 3 § *andra stycket 2* lagen om hållbarhetskriterier för *vissa bränslen*, gäller första stycket dessutom endast om förbrukaren vid förbrukningstillfället innehar ett hållbarhetsbesked som omfattar bränslet enligt 3 kap. samma lag.

7 kap. Avdrag

3 c § Avdrag enligt 3 a och 3 b §§ medges endast om

1. motorbränslet eller beståndsdelarna omfattas av ett hållbarhetsbesked enligt 3 kap. lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för *vissa bränslen* och av ett anläggningsbesked enligt 3 a kap. samma lag,

2. stödmottagaren inte är ett företag utan rätt till statligt stöd, och

3. uppgift lämnas om avdragets fördelning på stödmottagare.

4 § En skattskyldig får göra avdrag för energiskatt med 100 procent och för koldioxidskatt med 100 procent på biogas och biogasol som den skattskyldige har förbrukat eller sålt som motorbränsle.

Första stycket gäller endast om

1. stödmottagaren inte är ett företag utan rätt till statligt stöd,

2. uppgift lämnas om avdragets fördelning på stödmottagare, och

3. biogasen eller biogasolen omfattas av ett hållbarhetsbesked enligt 3 kap. lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för *vissa bränslen* och av ett anläggningsbesked enligt 3 a kap. samma lag.

I 6 a kap. 2 c § och 7 kap. 3 c och 4 §§ regleras befrielse från energiskatt och koldioxidskatt för biodrivmedel och för biogas och biogasol som används för värmeändamål och motorändamål. Paragraferna ändras till följd av att rubriken till lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen ändras. I 6 a kap. 2 c § ändras hänvisningen till vilka anläggningar som använder gasformiga biobränslen för att producera el, värme eller kyla som omfattas av kravet på att ha ett hållbarhetsbesked.

Övervägandena finns i avsnitt 3.4.

10.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen

Lagen om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen får en ny rubrik. Även förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och återvunna kolbränslen ska omfattas av lagen. Orden "biodrivmedel och biobränslen" ersätts därför med "vissa bränslen".

Ett nytt 2 kap. införs som ersätter det hittillsvarande 2 kap. Det görs även vissa omdisponeringar för att förbättra lagens struktur. När det anges att en paragraf eller ett stycke överensstämmer med en hittillsvarande paragraf eller ett hittillsvarande stycke görs ingen ändring i fråga om lydelsen. I de fall där det anges att paragrafen eller stycket överensstämmer i sak med sin hittillsvarande motsvarighet är ändringarna endast redaktionella eller språkliga. I övrigt finns det paragrafer eller stycken som har motsvarigheter i den hittillsvarande regleringen men ett delvis annat innehåll i sak. Om ändringen är mindre anges att paragrafen eller stycket i huvudsak överensstämmer med hittillsvarande reglering. Det anges i samtliga dessa fall vilken paragraf och vilket stycke som regleringen överensstämmer med eller motsvarar och det hänvisas även till äldre förarbeten i den utsträckning som de fortfarande är aktuella för tillämpningen.

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens innehåll

1 § Lagen innehåller bestämmelser om kriterier som *förnybara bränslen* och *återvunna kolbränslen* ska uppfylla för att anses vara hållbara (hållbarhetskriterier) och om hållbarhetsbesked som ska visa detta. Lagen innehåller även bestämmelser om anläggningsbesked.

I paragrafen regleras lagens innehåll. Ändringen görs med anledning av att hållbarhetskriterierna ska gälla även för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och återvunna kolbränslen. Övervägandena finns i avsnitten 3.3–3.5.

Ord och uttryck i lagen

2 § I denna lag betyder

agrobiomassa: biomassa som produceras inom jordbruket,

avfall: ämne eller föremål som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med, dock inte ett ämne som avsiktligt har manipulerats eller kontaminerats för att anses som avfall,

biobränslen: fasta, gasformiga eller flytande bränslen som framställs av biomassa och som används för andra energiändamål än motordrift,

biodrivmedel: flytande eller gasformiga bränslen som framställs av biomassa och som används för motordrift,

biomassa: den biologiskt nedbrytbara delen av produkter, avfall och restprodukter av biologiskt ursprung från jordbruk, inklusive material av vegetabiliskt och animaliskt ursprung, av skogsbruk och därmed förknippad industri inklusive fiske och vattenbruk, liksom den biologiskt nedbrytbara delen av avfall, inklusive industriavfall och kommunalt avfall av biologiskt ursprung,

förnybara bränslen: *biodrivmedel*, *biobränslen* och *förnybara bränslen* av icke-biologiskt ursprung,

förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung: flytande och gasformiga bränslen vilkas energiinnehåll hämtas från andra förnybara energikällor än biomassa,

livsmedels- eller fodergrödor: stärkelserika grödor, sockergrödor eller olje-grödor som produceras på jordbruksmark som huvudgrödor, dock inte

1. restprodukter och avfall,

2. material som innehåller både cellulosa och lignin, eller

3. mellangrödor som inte kräver att ytterligare mark tas i anspråk,

produktionskedja: den produktionsprocess som pågår fram till och med användningen av bränslet och som för

1. *biodrivmedel* eller *biobränslen* börjar med

– odling av biomassa, inbegripet framställning av gödsel för odlingen, eller

– omhändertagandet av avfall eller *andra* restprodukter än sådana från jordbruk, vattenbruk, fiske eller skogsbruk, och

2. *förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung* och *återvunna kolbränslen* börjar med produktionen av el och *andra* insatsvaror,

restprodukt: ett ämne som inte är den eller de slutprodukter som en produktionsprocess direkt ska producera eller är huvudsyftet med processen och där produktionsprocessen inte avsiktligt ändrats för att producera ämnet,

restprodukter från jordbruk, vattenbruk, fiske respektive skogsbruk: restprodukter som har uppkommit direkt i jordbruk, vattenbruk, fiske respektive skogsbruk och inte i relaterad industri eller bearbetning,

skogsbiomassa: biomassa som produceras inom skogsbruket,

skogsförnygring: att ett skogsbestånd återställs på naturlig eller konstgjord väg efter att det tidigare beståndet avlägsnats genom avverkning eller av naturliga orsaker,

ursprungsområde: ett geografiskt avgränsat område där bränsleråvaran för skogsbiomassan tas, för vilket det finns tillförlitlig och oberoende information och där förhållandena är tillräckligt homogena för att riskerna i fråga om skogsbiomassans hållbarhet och lagenlighet ska kunna bedömas,

återvunna kolbränslen: flytande och gasformiga bränslen som produceras från

1. flytande eller fast avfall av icke-förnybart ursprung som inte lämpar sig för materialåtervinning,

2. gaser från avfallshantering, och

3. avgaser av icke-förnybart ursprung som framställs som en oundviklig och oavsiktlig följd av produktionsprocessen i en industrianläggning.

I paragrafen finns definitioner av ord och uttryck som används i lagen. Ändringar görs i huvudsak för att hållbarhetskriterierna även ska gälla för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och återvunna kolbränslen. Paragrafen genomför artikel 2 andra stycket 22a, 30, 31, 35, 36, 44 och 44 a i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (förnybartdirektivet). Övervägandena finns i avsnitten 3.3 och 3.5.

Det införs nya definitioner av förnybara bränslen, förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung, restprodukter från jordbruk, vattenbruk, fiske och skogsbruk, skogsförnygring, ursprungsområde och återvunna kolbränslen. Definitionen av produktionskedja ändras. Definitionerna av avfall, biodrivmedel och restprodukt flyttas så att uppräkningsordet är i alfabetisk ordning.

Med förnybara bränslen avses biodrivmedel, biobränslen och förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung. Definitionen överensstämmer med artikel 2 andra stycket 22a i förnybartdirektivet.

Definitionen av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung överensstämmer med artikel 2 andra stycket 36 i förnybartdirektivet. Termen omfattar i huvudsak vätgas producerad genom elektrolys och s.k. elektrobränslen. Vätgas kan produceras i en elektrolysör, som spjälkar vattenmolekyler i syreatomer och väteatomer med hjälp av el. Vätgasen kan i sig användas för flera olika användningsområden. Genom att använda koldioxid tillsammans med vätgasen i särskilda processer är det möjligt att producera elektrobränslen i form av kolväten som metan, bensin, diesel och flygfotogen. Om koldioxid används i processen krävs det inte att denna koldioxid är hämtad från förnybara energikällor för att bränslet ska anses som förnybart.

Enligt definitionen får energiinnehållet inte hämtas från biomassa. En definition av biomassa finns i paragrafen.

Bestämmelser om när el som används för att producera bränslen av icke-biologiskt ursprung kan anses som förnybar finns i huvudsak i kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1184 av den 10 februari 2023 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 genom fastställande av en unionsmetod med närmare regler för produktion av förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung. Med anläggning som producerar förnybar el avses enligt kommissionens delegerade förordning enskilda produktionsenheter,

eller grupper av produktionsenheter, som producerar el på en eller flera platser från samma eller från olika förnybara energikällor, med undantag för produktionsenheter som producerar el från biomassa och lagringsenheter (artikel 2.3). Om vätgas som produceras genom elektrolys produceras med el från en elproduktionsanläggning som använder biomassa, uppfyller vätgasen därmed inte definitionen av ett förnybart bränsle av icke-biologiskt ursprung. Om el tas från elnätet behöver hänsyn däremot inte tas till att en viss el av elproduktionen i elområdet kommer från biomassa. Om vätgasproducenten ska ingå ett avtal om inköp av förnybar el enligt artikel 4.2 i kommissionens delegerade förordning, är det dock nödvändigt att avtalet avser förnybar el från annan elproduktion än från biomassa.

Det införs en definition av restprodukter från jordbruk, vattenbruk, fiske respektive skogsbruk. Definitionen överensstämmer med artikel 2 andra stycket 44 i förnybartdirektivet. Termen används sedan tidigare i lagen. I definitionen förtydligas att restprodukter som uppkommit i relaterad industri eller bearbetning inte omfattas. Ingen ändring i sak avses jämfört med hittillsvarande reglering (jfr prop. 2016/17:217 s. 33).

Det införs en ny definition av skogsföringring. Definitionen överensstämmer med artikel 2 andra stycket 31 i förnybartdirektivet. Med naturliga orsaker avses enligt direktivet bland annat brand eller storm.

Det införs en definition av ursprungsområde. Definitionen överensstämmer med artikel 2 andra stycket 30 i förnybartdirektivet.

Definitionen av produktionskedja ändras med anledning av att även förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och återvunna kolbränslen ska omfattas av lagen. Hur produktionskedjan definieras har bland annat betydelse för hur kontrollsystemet ska utformas (jfr 3 kap. 1 a §).

Med återvunna kolbränslen avses flytande och gasformiga bränslen som produceras från vissa typer av avfall och restgaser. Definitionen överensstämmer med artikel 2 andra stycket 35 i förnybartdirektivet. Att avfallet inte lämpar sig för materialåtervinning innebär att den som är ansvarig för att avfallet blir behandlat kommit fram till att de behandlingsmetoder som enligt avfallshierarkin i 15 kap. 10 § miljöbalken ska väljas i första hand inte är lämpligast utifrån skyddet av människors hälsa och miljön och att återvinning på annat sätt eller bortskaffande därför återstår som behandlingsmetod.

Fastställande av andelen förnybar el vid produktion av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung

2 b § *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om fastställande av andelen förnybar el vid produktion av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung.*

Paragrafen, som är ny, gör det möjligt för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om fastställande av andelen förnybar el vid produktion av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung. Paragrafen genomför artikel 27.6 i förnybartdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 3.2.

Med stöd av bemyndigandet kan föreskrifter meddelas om att andelen förnybar el antingen ska fastställas utifrån den genomsnittliga andelen

förnybar el i det land där bränslet producerades, se artikel 27.6 i förnybartdirektivet, eller beräknas enligt kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1184.

Krav på att hållbarhetskriterier ska vara uppfyllda

3 § För att förnybara bränslen och återvunna kolbränslen ska anses som hållbara ska de hållbarhetskriterier i 2 kap. som gäller för bränslet vara uppfyllda.

I fråga om fasta biobränslen och gasformiga biobränslen gäller första stycket endast

1. fasta biobränslen som används för produktion av el, värme eller kyla i anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 7,5 megawatt,

2. gasformiga biobränslen som används för produktion av el, värme eller kyla i anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 2 megawatt,

3. produktion av gasformiga biobränslen i anläggningar med ett genomsnittligt biometanflöde på minst 200 kubikmeter per timme, eller

4. fasta eller gasformiga biobränslen som omfattas av ett hållbarhetsbesked enligt 3 kap. 1 § första stycket 8.

Fast kommunalt avfall från biomassa som används för produktion av el, värme och kyla ska anses som hållbart även om hållbarhetskriterierna i 2 kap. inte är uppfyllda.

I paragrafen regleras att vissa hållbarhetskriterier ska vara uppfyllda för att förnybara bränslen och återvunna kolbränslen ska anses som hållbara. Ändringarna görs i huvudsak med anledning av att förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung, återvunna kolbränslen och fler anläggningar som använder fasta biobränslen ska omfattas av lagen. Paragrafen genomför artikel 29.1 tredje och fjärde styckena i förnybartdirektivet. Övervägandena finns i avsnitten 3.4, 3.5 och 3.7.

Första stycket första meningen ändras så att även förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och återvunna kolbränslen omfattas av krav på att de hållbarhetskriterier i 2 kap. som gäller för bränslet ska vara uppfyllda för att bränslet ska anses som hållbart.

Hittillsvarande *första stycket andra meningen* flyttas till en ny paragraf, 2 kap. 7 §, och omarbetas.

Andra stycket är nytt och motsvarar delvis hittillsvarande 1 kap. 3 a § första stycket (prop. 2020/2021:185 s. 25 och 62).

I *första punkten* begränsas hållbarhetskriterierna i fråga om fasta biobränslen till att endast gälla viss produktion och vissa anläggningar. Kapacitetsgränsen för vilka anläggningar som omfattas av hållbarhetskriterierna sänks från en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 20 megawatt till minst 7,5 megawatt, vilket innebär att fler anläggningar ska uppfylla hållbarhetskriterierna. Produktion av bränslen från fasta biobränslen omfattas inte längre av punkten.

I *andra punkten* begränsas hållbarhetskriterierna i fråga om gasformiga biobränslen. Produktion av bränsle från gasformiga biobränslen omfattas inte längre av punkten.

Av *tredje punkten* framgår att hållbarhetskriterierna ska vara uppfyllda vid produktion av gasformiga biobränslen i anläggningar med ett visst minsta genomsnittligt biometanflöde. Av 3 kap. 1 § första stycket 5 framgår att även den som producerar gasformiga biodrivmedel i en sådan

anläggning ska uppfylla hållbarhetskriterierna. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får enligt 3 a § meddela föreskrifter om vad som avses med genomsnittligt biometanflöde.

Enligt *fjärde punkten* ska hållbarhetskriterierna även gälla för anläggningar som inte når upp till de gränsvärden som anges i de föregående punkterna men där en aktör frivilligt ansökt om hållbarhetsbesked för anläggningen. När det särskilt gäller anläggningar med en lägre sammanlagd tillförd effekt än 7,5 megawatt innehåller visserligen inte förnybartdirektivet några krav på att hållbarhetskriterierna ska vara uppfyllda, men i regelverket för EU:s utsläppshandelssystem EU ETS (prop. 2020/21:185 s. 43) finns sådana krav

3 a § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om vad som avses med anläggningar, sammanlagd installerad tillförd effekt *och genomsnittligt biometanflöde*.

I paragrafen finns ett bemyndigande till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vad som avses med vissa termer i lagen. Paragrafen motsvarar i huvudsak hittillsvarande andra stycket. Hittillsvarande första stycket flyttas till 3 § andra stycket och ändras i sak. Övervägandena finns i avsnitt 3.4.

Bemyndigandet utvidgas till att även gälla föreskrifter om vad som avses med genomsnittligt biometanflöde. Med stöd av bemyndigandet kan föreskrifter meddelas om hur biometanflödet ska mätas och hur beräkningen ska göras om gasen endast till viss del består av biometan.

2 kap. Hållbarhetskriterier

Minskade utsläpp av växthusgaser

1 § För att förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och återvunna kolbränslen ska anses som hållbara ska användningen av dem medföra att utsläppen av växthusgaser understiger de utsläpp som användningen av fossila bränslen hade gett med minst 70 procent.

Paragrafen är ny. Genom den införs krav på minskade utsläpp av växthusgaser för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och återvunna kolbränslen. Paragrafen genomför artikel 29a i förnybartdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 3.5.

Utsläppen av växthusgaser ska minska i förhållande till utsläppen som uppstår om fossila bränslen används. Hur minskningen av utsläppen ska beräknas framgår av bilagan till kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1185 av den 10 februari 2023 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 genom fastställande av ett minimitröskelvärde för minskningen av växthusgasutsläpp från återvunna kolbaserade bränslen och genom specificering av en metod för bedömningen av minskningen av växthusgasutsläpp från förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung och från återvunna kolbaserade bränslen. En upplysningsbestämmelse om att minskningen av utsläppen av växthusgaser ska beräknas enligt kommissionens delegerade förordning kan införas på förordningsnivå.

2 § För att fasta biobränslen ska anses som hållbara vid produktion av el, värme eller kyla ska användningen av dem medföra att utsläppen av växthusgaser understiger de utsläpp som användningen av fossila bränslen hade gett

1. med minst 70 procent, om anläggningen där biobränslet används har tagits i drift den 1 januari 2021–20 november 2023 och anläggningen har en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 10 megawatt, och

2. med minst 80 procent, om anläggningen där biobränslet används

a) har tagits i drift före den 1 januari 2021, har en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 10 megawatt och har varit i drift i minst 15 år, eller

b) har tagits i drift efter den 20 november 2023.

Kravet på utsläppsminskning enligt 2 a gäller dock tidigast från den 1 januari 2026 och, även om anläggningen inte har varit i drift i 15 år, senast från den 1 januari 2030.

I paragrafen finns krav på minskade utsläpp av växthusgaser när fasta biobränslen används för vissa användningsområden. Paragrafen överensstämmer delvis med hittillsvarande 1 a § första stycket (prop. 2020/21:185 s. 27–29 och 63). Hittillsvarande bestämmelser om gasformiga biobränslen flyttas till 3 §. Hittillsvarande 1 a § andra stycket flyttas till 6 §. Paragrafen genomför artikel 29.10 första stycket d, e och g i förnybartdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 3.5.

För att kravet ska gälla ska anläggningarna där fasta biobränslen används ha en viss storlek, jfr 1 kap. 3 § andra stycket. Vilken kravnivå som gäller beror på hur stor sammanlagd installerad tillförd effekt som anläggningen har, när den har tagits i drift och hur länge den har varit i drift. I 5 § regleras när en anläggning ska anses ha tagits i drift. Paragrafen ändras genom att fler anläggningar omfattas av kravet på minskade utsläpp av växthusgaser.

Ändringen i *första punkten* innebär att även anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på 10–20 megawatt omfattas av kravet på att minska utsläppen av växthusgaser med minst 70 procent. Anläggningar som har tagits i drift efter den 20 november 2023 omfattas inte längre av punkten. Genom punkten genomförs artikel 29.10 första stycket e i förnybartdirektivet.

Andra punkten ändras i sak och delas upp i en punktlista.

I *andra punkten a* regleras kraven för anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 10 megawatt som har tagits i drift före den 1 januari 2021. Bestämmelsen genomför artikel 29.10 första stycket g i förnybartdirektivet. En anläggning som tagits i drift den 1 januari 2011 har varit i drift i 15 år den 1 januari 2026. En anläggning som tagits i drift den 31 december 2014 har varit i drift i 15 år den 31 december 2029.

I *andra punkten b* regleras kraven för anläggningar som tagits i drift efter den 20 november 2023. Bestämmelsen genomför artikel 29.10 första stycket d i förnybartdirektivet.

Det är inte alla anläggningar som enligt 1 kap. 3 § ska uppfylla hållbarhetskriterierna som behöver uppfylla kravet på minskade utsläpp av växthusgaser. En anläggning med en sammanlagd installerad tillförd effekt på 7,5–10 megawatt omfattas endast av paragrafen om den tagits i drift efter den 20 november 2023 (se *andra punkten b*).

I *andra stycket* kvalificeras kraven i *andra punkten a*. Kravet gäller tidigast från den 1 januari 2026. En anläggning som har varit i drift i

femton år den 1 juli 2025 behöver alltså inte uppfylla kravet förrän den 1 januari 2026. Även om en anläggning som omfattas av punkten inte har varit i drift i femton år den 1 januari 2030 så gäller kravet från den tidpunkten.

3 § För att gasformiga bibränslen ska anses som hållbara vid produktion av el, värme eller kyla ska användningen av dem medföra att utsläppen av växthusgaser understiger de utsläpp som användningen av fossila bränslen hade gett,

1. med minst 70 procent, om anläggningen där bibränslet används har tagits i drift den 1 januari 2021–20 november 2023, och

2. med minst 80 procent, om anläggningen där bibränslet används

a) har tagits i drift före den 1 januari 2021, har en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än 10 megawatt och har varit i drift i minst 15 år,

b) har tagits i drift före den 1 januari 2021, har en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 10 megawatt och har varit i drift i minst 15 år,

c) har tagits i drift den 1 januari–20 november 2023, har en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än 10 megawatt och har varit i drift i minst 15 år, eller

d) har tagits i drift efter den 20 november 2023.

Kravet på utsläppsminskning enligt 2 a gäller dock tidigast från den 1 januari 2026. Kravet på utsläppsminskning enligt 2 b gäller tidigast från den 1 januari 2026 och, även om anläggningen inte har varit i drift i 15 år, senast från den 1 januari 2030.

I paragrafen finns krav på minskade utsläpp av växthusgaser när gasformiga bibränslen används för vissa användningsområden. Paragrafen motsvarar delvis hittillsvarande 1 a § första stycket men ändras i sak (prop. 2020/21:185 s. 27–29 och 63). Hittillsvarande 1 a § andra stycket behandlas i kommentaren till 6 §. Paragrafen genomför artikel 29.10 första stycket d–h i förnybartdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 3.5.

För att kravet på minskade utsläpp av växthusgaser ska gälla ska anläggningarna där gasformiga bibränslen används ha en viss storlek, jfr 1 kap. 3 § andra stycket. Vilken kravnivå som gäller beror på hur stor sammanlagd installerad tillförd effekt som anläggningen har, när den har tagits i drift och hur länge den har varit i drift. I 5 § regleras när en anläggning ska anses ha tagits i drift. Paragrafen ändras genom att fler anläggningar omfattas av kravet på minskade utsläpp.

Första punkten ändras genom att anläggningar som tagits i drift efter den 20 november 2023 inte längre omfattas. Genom punkten, tillsammans med andra stycket, genomförs artikel 29.10 första stycket e och f i förnybartdirektivet.

Andra punkten ändras i sak och delas upp i en punktlista.

I andra punkten a och b regleras kraven för anläggningar som har tagits i drift före den 1 januari 2021 och har varit i drift i minst 15 år. En anläggning som tagits i drift den 1 januari 2011 har varit i drift i 15 år den 1 januari 2026. En anläggning som tagits i drift den 31 december 2014 har varit i drift i 15 år den 31 december 2029. Genom punkterna, tillsammans med andra stycket, genomförs artikel 29.10 första stycket g och h i förnybartdirektivet.

I andra punkten c regleras kraven för anläggningar som har tagits i drift efter den 20 november 2023. Bestämmelsen genomför artikel 29.10 första stycket d i förnybartdirektivet.

I *andra stycket* kvalificeras kraven i andra punkten a och b. För anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på högst 10 megawatt gäller kravet tidigast från den 1 januari 2026, även om de innan dess har varit i drift i femton år. Detsamma gäller för anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt om minst 10 megawatt. Sådana anläggningar ska dock uppfylla kravet senast den 1 januari 2030, även om anläggningen inte har varit i drift i femton år vid den tidpunkten.

4 § För att biodrivmedel och flytande biobränslen ska anses som hållbara ska användningen av dem medföra att utsläppen av växthusgaser understiger de utsläpp som användningen av fossila bränslen hade gett

1. med minst 50 procent, om biodrivmedlet eller det flytande biobränslet har producerats i en anläggning som har tagits i drift senast den 5 oktober 2015,

2. med minst 60 procent, om biodrivmedlet eller det flytande biobränslet har producerats i en anläggning som har tagits i drift den 6 oktober 2015–31 december 2020, och

3. med minst 65 procent, om biodrivmedlet eller det flytande biobränslet har producerats i en anläggning som har tagits i drift efter den 31 december 2020.

Paragrafen motsvarar i sak hittillsvarande 1 § första stycket (prop. 2016/17:217 s. 34 och prop. 2020/21:185 s. 27–29 och 63). Hittillsvarande 1 § andra stycket behandlas i kommentaren till 6 §. Paragrafen genomför artikel 29.10 första stycket a–c i förnybartdirektivet.

5 § En anläggning anses ha tagits i drift enligt 2–4 §§ så snart det vid anläggningen förekommer fysisk produktion av biodrivmedel, flytande biobränslen eller el, värme eller kyla från fasta eller gasformiga biobränslen.

Paragrafen motsvarar hittillsvarande 1 b § (prop. 2020/21:185 s. 64). Paragrafen genomför artikel 29.10 andra stycket i förnybartdirektivet.

6 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om hur minskningen av utsläppen av växthusgaser för biodrivmedel och biobränslen ska beräknas.

Paragrafen är ny och innehåller bemyndiganden till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Paragrafen motsvarar hittillsvarande 1 § andra stycket (prop. 2010/11:152 s. 25) och 1 a § andra stycket (prop. 2020/21:185 s. 27–29 och 64).

Markkriterier

7 § Om biodrivmedel eller biobränslen framställts av avfall eller restprodukter, gäller markkriterierna i 8–14 §§ i den utsträckning som anges i andra stycket.

För biodrivmedel eller biobränslen som har framställts av

- restprodukter från skogsbruk gäller kriterierna i 12 och 13 §§,
- restprodukter från vattenbruk- eller fiske gäller kriterierna i 8–11 §§,
- restprodukter från jordbruk gäller kriterierna i 8–11 och 14 §§, och
- avfall från jordbruk gäller kriteriet i 14 §.

Paragrafen motsvarar i huvudsak hittillsvarande 1 kap. 3 § första stycket andra meningen och andra stycket (prop. 2020/21:185 s. 37–40 och 62).

Paragrafen genomför artikel 29.1 andra stycket och artikel 29.2 i förnybartdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 3.6.

I paragrafen anges vilka av markkriterierna i 8–14 §§ som ska vara uppfyllda för biodrivmedel eller biobränslen som produceras av avfall och restprodukter. Huvudregeln är att sådana biodrivmedel och biobränslen inte behöver uppfylla markkriterierna. Även avfall och restprodukter som först bearbetas till en produkt som sedan bearbetas ytterligare till biodrivmedel eller biobränslen omfattas av paragrafen.

I förhållande till hittillsvarande 1 kap. 3 § förtydligas vilka av markkriterierna i 8–14 §§ som gäller för vilken typ av restprodukt. Markkriterierna gäller för skogsbiomassa och agrobiomassa. Termerna agrobiomassa och skogsbiomassa definieras i 1 kap. 2 § och omfattar biomassa som produceras inom jordbruket respektive inom skogsbruket.

När det gäller restprodukter från skogsbruk gäller kriterierna i 12 och 13 §§.

För restprodukter från jordbruk gäller kriterierna i 8–11 och 14 §§.

Vattenbruk och fiske utgör enligt definitionen av biomassa i 1 kap. 2 § industrier som är förknippade med jordbruk och skogsbruk. De kriterier som kan komma i fråga för restprodukter från vattenbruk- och fiske är 8–11 §§. Det kan till exempel vara fråga om att sådana restprodukter inte får komma från områden som i lag eller genom beslut av en myndighet har utsetts för naturskydd enligt 9 § första stycket 1.

En definition av restprodukter från jordbruk, vattenbruk, fiske och skogsbruk finns i 1 kap. 2 §.

Med avfall från jordbruk avses avfall som uppkommit direkt i sådan verksamhet, se kommentaren till 14 §.

8 § För att biodrivmedel och biobränslen ska anses som hållbara får de inte ha producerats av agrobiomassa från mark som den 1 januari 2008 eller senare utgjordes av någon av följande typer av områden, oavsett om marken fortfarande är av detta slag eller inte:

1. urskog eller annan trädbevuxen mark med inhemska arter, där det inte finns några klart synliga tecken på mänsklig verksamhet och där de ekologiska processerna inte har störts i betydande utsträckning,

2. gammal skog enligt definitionen i det land där skogen finns,

3. skog eller annan trädbevuxen mark

a) med stor biologisk mångfald,

b) som är rik på arter och inte skadad,

c) som av en myndighet har konstaterats ha stor biologisk mångfald, och

d) där råvaruuttaget inte har varit oskadligt ur naturskyddssynpunkt.

4. gräsmark med en area på minst ett hektar,

a) med stor biologisk mångfald,

b) som i avsaknad av mänsklig verksamhet förblir gräsmark, och

c) som bibehåller den naturliga artsammansättningen och sina ekologiska särdrag och processer,

5. gräsmark med en area på minst ett hektar,

a) med stor biologisk mångfald,

b) som är rik på arter och inte skadad,

c) som av en myndighet har konstaterats ha stor biologisk mångfald,

d) som i avsaknad av mänsklig verksamhet skulle upphöra att vara gräsmark, och

och

d) där råvaruuttaget inte är nödvändigt för att bevara markens status som gräsmark, eller

6. hedmark.

I paragrafen begränsas vilka marktyper som råvaran till biodrivmedel och biobränslen får komma ifrån, om drivmedlet eller bränslet ska anses som hållbart. Paragrafen motsvarar i huvudsak hittillsvarande 2 § första och andra styckena (prop. 2009/10:164 s. 42 och prop. 2020/21:185 s. 64 och 65). Hittillsvarande 2 § tredje stycket behandlas i kommentaren till 15 §. Paragrafen genomför artikel 29.3 första stycket a, b, d och e i förnybartdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 3.6.

I *första punkten*, som motsvarar hittillsvarande 2 § första stycket a, byts ordet naturskog ut till urskog. Översättningen av termen ”primary forest” i den svenska versionen av direktivet har ändrats eftersom den tidigare översättningen var missvisande.

I *andra punkten* införs ett nytt hållbarhetskriterium för gammal skog. Termen ska enligt direktivet tolkas utifrån definitionen i det land där skogen finns. Om definitionen skiljer sig åt mellan till exempel delstater i ett land avses definitionen i den delstat där skogen finns. Det ingår därmed i den rapporteringsskyldiges kontrollsystem att ha rutiner för att kontrollera att biomassan inte tas från ett område som enligt det relevanta landets eller regionens lagstiftning utgör gammal skog. Inriktningen är att kriterier för vad som utgör gammal skog i Sverige bör tas fram som en del av skogsvårdslagstiftningen.

Tredje punkten motsvarar i huvudsak hittillsvarande första stycket e. Punkten har delats upp i punkterna a–d för att förbättra läsbarheten. För att ett område ska omfattas av punkten ska en myndighet ha konstaterat att området har stor biologisk mångfald. Enligt hittillsvarande bestämmelser är det tillräckligt att området har stor biologisk mångfald och är rik på arter för att området ska omfattas av punkten.

Hittillsvarande första stycket b och c numreras om och blir *fjärde och femte punkterna*. Även dessa punkter har delats upp i punkterna a–c för att förenkla för läsaren. De undantag som hittills reglerats i 2 § andra stycket a framgår nu direkt av punkterna. För att ett område ska omfattas av punkterna ska det därmed vara minst ett hektar stort. Om det i ett sådant område som avses i fjärde punkten är nödvändigt att skörda råvaror för att bevara markens status som gräsmark, är det inte ett hinder för att använda råvaran till produktion av biodrivmedel och biobränslen. I femte punkten införs ett nytt kriterium om att en myndighet ska ha konstaterat att området har stor biologisk mångfald för att området ska omfattas av punkten.

I *sjätte punkten* införs ett nytt hållbarhetskriterium för hedmark. Med hedmark avses vissa näringsfattiga slättmarker med hög biologisk mångfald.

Innehållet i hittillsvarande första stycket d och andra stycket b flyttas till 9 §.

9 § För att biodrivmedel och biobränslen ska anses som hållbara får de inte ha producerats av agrobiomassa från mark inom områden som den 1 januari 2008 eller senare har utsetts till någon av följande typer av områden, oavsett om marken fortfarande är av detta slag eller inte:

1. områden som i lag eller genom beslut av en myndighet har utsetts för naturskydd, och

2. områden som har utsetts till skyddsområden för att skydda sällsynta, hotade eller utrotningshotade ekosystem eller arter, som är erkända i internationella avtal eller som ingår i förteckningar som har utarbetats av mellanstatliga organisationer eller av Internationella naturskyddsunionen.

Första stycket gäller endast om produktion av agrobiomassa till biodrivmedel och biobränslen påverkar de syften som gäller för området.

I paragrafen begränsas vilka marktyper som råvaran till biodrivmedel och biobränslen får komma ifrån, om biodrivmedlet och biobränslet ska anses som hållbart. Paragrafen genomför artikel 29.3 första stycket c i förnybartdirektivet.

Första stycket första punkten motsvarar i sak hittillsvarande 2 § första stycket d (prop. 2009/10:164 s. 42 och 43).

Första stycket andra punkten och *andra stycket* motsvarar i sak hittillsvarande 3 § första och andra styckena (prop. 2009/10:164 s. 44 och prop. 2020/21:185 s. 65) och hittillsvarande 2 § andra stycket b (prop. 2009/10:164 s. 42 och 43). Hittillsvarande 3 § tredje stycket behandlas i kommentaren till 15 §.

10 § För att biodrivmedel och biobränslen ska anses som hållbara får de inte ha producerats av agrobiomassa från mark som den 1 januari 2008 utgjordes av någon av följande naturtyper, men som inte längre gör det när råvarorna skördas:

1. våtmark, med vilket avses mark som under hela året eller en betydande del av året är täckt eller mättat av vatten,

2. kontinuerligt beskogat område, som är mark inom ett sammanhängande område med en area på minst ett hektar med träd som är högre än fem meter och med en kronslutenhet som täcker mer än 30 procent av ytan eller med befintliga träd som kan uppnå dessa värden, eller

3. mark inom ett sammanhängande område med en area på minst ett hektar med träd som är högre än fem meter och med en kronslutenhet som täcker mellan 10 och 30 procent av ytan eller med befintliga träd som kan uppnå dessa värden.

Detta gäller dock inte om ändrad markanvändning inom ett område som anges i första stycket 3 medför att kraven i 4 § uppfylls.

I paragrafen finns begränsningar av vilka marktyper som råvaran till biodrivmedel och biobränslen får komma ifrån, om biodrivmedlet eller biobränslet ska anses som hållbart. Paragrafen motsvarar i sak hittillsvarande 4 § första och andra styckena (prop. 2009/10:164 s. 44 och 45 och prop. 2020/21:185 s. 66). *Första stycket andra* och *tredje punkten* omarbetas språkligt för att bättre överensstämja med definitionen av skogsmark i 2 § skogsvårdslagen (1979:429). Ingen ändring i sak avses. Hittillsvarande 4 § tredje stycket behandlas i kommentaren till 15 §.

11 § För att biodrivmedel och biobränslen ska anses som hållbara får de inte ha producerats av agrobiomassa från mark som den 1 januari 2008 var torvmark, om odling och skörd av råvaran medför dränering av tidigare odikad mark.

Paragrafen motsvarar i sak hittillsvarande 5 § första stycket (prop. 2009/10:164 s. 46 och prop. 2020/21:185 s. 66). Hittillsvarande 5 § andra stycket behandlas i kommentaren till 15 §.

12 § För att biodrivmedel och biobränslen som har producerats av skogsbiomassa ska anses som hållbara ska det visas att det finns både en nationell eller

regional lagstiftning som är tillämplig inom avverkningsområdet och system för övervakning och kontroll av samma område som säkerställer att

1. avverkningsverksamheten sker på ett lagenligt sätt,
2. skogsföryngring sker på avverkade arealer,
3. arealer som utsetts för naturskydd skyddas i syfte att bevara den biologiska mångfalden och förhindra förstörelse av livsmiljöer,
4. det vid avverkningen tas hänsyn till vikten av att bevara markens beskaffenhet och den biologiska mångfalden, i syfte att förhindra negativ påverkan, på ett sätt som undviker

- a) skörd av stubbar och rötter,
- b) försämring av urskog och gammal skog enligt definitionen i det land där skogen finns eller omvandling av sådan skog till skogsplantage, och

- c) avverkning på känsliga marker,
5. avverkningen är förenlig med
 - a) krav om begränsning av hyggens storlek,
 - b) krav om lokalt och ekologiskt lämpliga bevarandetröskelvärden för den mängd död ved som lämnas kvar vid uttag av död ved, och
 - c) krav på avverkningssystem som minimerar negativ påverkan på markens beskaffenhet, på strukturer för biologisk mångfald och på livsmiljöer,

6. avverkningen upprätthåller eller förbättrar skogens produktionskapacitet på lång sikt, och

7. skogsbiomassan inte kommer från ett sådant område som avses i 8 §, 10 § första stycket 1 och 11 §.

Även om villkoren i första stycket inte är uppfyllda, ska biodrivmedel och biobränslen som har producerats av skogsbiomassa anses som hållbara om

1. det visas att det finns ett förvaltningssystem för ursprungsområdet som säkerställer att villkor som motsvarar dem som anges i första stycket 1–6 är uppfyllda, och

2. skogsbiomassan inte kommer från ett sådant område som avses i 8 §, 10 § första stycket 1 och 11 §.

I paragrafen finns markkriterier för biodrivmedel och biobränslen som produceras av skogsbiomassa. Den motsvarar i huvudsak hittillsvarande 6 § första och andra styckena (prop. 2020/21:185 s. 31–36, 66 och 67). Hittillsvarande 6 § tredje stycket behandlas i kommentaren till 15 §. Paragrafen genomför artikel 29.6 i förnybartdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 3.6.

Paragrafen är sedan tidigare uppdelad i två stycken beroende på om skogsbiomassan kommer från ett s.k. A-land eller ett B-land, se prop. 2020/21:185 s. 32 och 67 för innebörden av detta.

Första stycket ändras med anledning av att det har tillkommit hållbarhetskriterier som skogsbiomassa ska uppfylla.

I tredje punkten görs ett förtydligande av syftet med att skydda områden som utsetts för naturskydd. De områden som avses ska enligt direktivet bland annat inkludera våtmarker, gräsmarker, hedmarker och torvmarker och ha utsetts enligt internationell eller nationell rätt eller av relevant behörig myndighet.

I fjärde punkten införs flera kriterier som avser åtgärder som syftar till att förhindra negativ påverkan på biologisk mångfald och markens beskaffenhet. Den tidigare termen jordbeskaffenhet har ersatts av markens beskaffenhet, eftersom termen till exempel även ska omfatta försämring av marken genom markpackning. Termerna urskog och gammal skog berörs i kommentaren till 8 §. Med skogsplantage avses planterad skog som brukas intensivt och som vid plantering och mogen skog endast har

en eller två arter, samma åldersklass och regelbundna avstånd samt brukas med kort omloppstid. Skog som anlagts genom plantering eller sådd men som vid mogen skog liknar eller kommer att likna naturligt förnygrad skog omfattas inte, se artikel 2.11 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1115 av den 31 maj 2023 om tillhandahållande på unionsmarknaden och export från unionen av vissa råvaror och produkter som är förknippade med avskogning och skogsförstörelse och om upphävande av förordning (EU) nr 995/2010 (EU:s avskogningsförordning).

En ny *femte punkt* införs med nya kriterier som utöver dem som anges i fjärde punkten syftar till att undvika negativ påverkan på biologisk mångfald och markens beskaffenhet. *Femte punkten a* motsvarar direktivets kriterium om tröskelvärden för stora kalavverkningar. Bedömningen ska enligt direktivet göras utifrån definitionen i det land där skogen finns. Om definitionen skiljer sig åt mellan till exempel delstater i ett land avses definitionen i den delstat där skogen finns. Det ingår därmed i den rapporteringsskyldiges kontrollsystem att ha rutiner för att kontrollera att biomassan inte tas från ett område som enligt det relevanta landets eller regionens lagstiftning är ett för stort hygge. Bestämmelser om begränsning av hyggens storlek finns för svensk del i skogsvårdslagstiftningen. *Femte punkten b* motsvarar direktivets kriterium om bevarandetröskelvärden för död ved. Med bevarandetrösklar avses krav på hur mycket död ved som måste lämnas kvar i samband med uttag av död ved. Sådana bestämmelser om finns för svensk del i skogsvårdslagstiftningen. Ett sådant avverkningsystem som avses i *femte punkten c* ska bland annat minimera negativ påverkan på markens beskaffenhet, inbegripet markpackning, på strukturer för biologisk mångfald och på livsmiljöer. Exempel på strukturer för biologisk mångfald är gamla eller grova träd, trädsamlingar och död ved i form av liggande eller stående träd.

Hittillsvarande femte punkten numreras om och blir *sjätte punkten*.

Sjunde punkten, som är ny, innebär att skogsbiomassa inte får komma från områden som den 1 januari 2008 utgjorde skogsmark, gräsmark eller hedmark som har stort värde för den biologiska mångfalden enligt 8 §, områden som den 1 januari 2008 utgjorde våtmark med stora kollager men som inte längre utgör sådan mark enligt 10 § 1 eller från sådan torvmark som avses i 11 §.

För att kriterierna för ett A-land ska vara uppfyllda ska även den anläggning som producerar biodrivmedlet eller biobränslet utfärda en försäkran om att skogsbiomassan inte kommer från ett sådant område som avses i sjunde punkten. Inriktningen är att meddela föreskrifter om detta på lägre normnivå, som en del av kraven på den rapporteringsskyldiges kontrollsystem, med stöd av bemyndigandet i 3 kap. 1 a § femte stycket.

Andra stycket delas upp i en punktlista. *Första punkten* motsvarar i huvudsak hittillsvarande reglering, men utökas till att även omfatta de nya och ändrade kriterier som tillkommit i första stycket tredje–sjätte punkterna. *Andra punkten* är ny och motsvarar samma kriterium som första stycket sjunde punkten. Om skogsbiomassan kommer från ett land som saknar nationell och regional lagstiftning för att kontrollera att kriteriet är uppfyllt (B-land), måste den rapporteringsskyldige på något annat sätt visa genom sitt kontrollsystem att skogsbiomassan inte kommer från ett sådant område.

13 § För att biodrivmedel och biobränslen som har producerats av skogsbiomassa ska anses som hållbara ska det visas att det land eller den regionala organisation för ekonomisk integration där skogsbiomassan har sitt ursprung är part i Parisavtalet och

1. har lagt fram ett sådant nationellt fastställt bidrag (NDC) för Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC), som omfattar utsläpp från och upptag inom jordbruk, skogsbruk och markanvändning och som säkerställer att förändringar i kollager i samband med skörd eller avverkning av biomassa tillgodoräknas landets åtagande att minska eller begränsa utsläppen av växthusgaser i enlighet med det nationellt fastställda bidraget, eller

2. har en nationell eller regional lagstiftning som är tillämplig när det gäller utvinning för att bevara och stärka kollager och kolsänkor, i enlighet med artikel 5 i Parisavtalet, och visar att rapporterade utsläpp från sektorn för markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk inte överstiger upptaget.

Även om villkoren i första stycket inte är uppfyllda, ska biodrivmedel och biobränslen som har producerats av skogsbiomassa anses som hållbara om det visas att det finns ett förvaltningssystem för ursprungsområdet som säkerställer att kollager och kolsänkor i skogen bibehålls eller förbättras på lång sikt.

Paragrafen motsvarar hittillsvarande 7 § första och andra styckena (prop. 2020/21:185 s. 31–36 och 68). Hittillsvarande 7 § tredje stycket behandlas i kommentaren till 15 §.

14 § För att biodrivmedel och biobränslen som har producerats av avfall eller restprodukter från jordbruk ska anses som hållbara ska det visas att det finns övervaknings- eller förvaltningsplaner för att hantera påverkan på jordbeskaffenheten och markens kollager.

Paragrafen motsvarar i sak hittillsvarande 8 § första stycket (prop. 2020/21:185 s. 37–39 och 68). Hittillsvarande 8 § andra stycket behandlas i kommentaren till 15 §.

En definition av restprodukter från jordbruk finns i 1 kap. 2 §. Med avfall från jordbruk avses avfall som har uppkommit direkt i en jordbruksverksamhet och inte i relaterad industri eller bearbetning.

15 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om

1. kriterier och geografisk räckvidd i fråga om de områden som anges i 8–11 §§, och

2. hur det ska visas att villkoren i 12–14 §§ är uppfyllda.

I paragrafen finns ett bemyndigande till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela ytterligare föreskrifter om markkriterierna. *Första punkten* motsvarar hittillsvarande 2 § tredje stycket, 3 § tredje stycket, 4 § tredje stycket och 5 § andra stycket (prop. 2010/11:152 s. 26 och 27). *Andra punkten* motsvarar hittillsvarande 6 § tredje stycket, 7 § tredje stycket och 8 § andra stycket (prop. 2020/21:185 s. 67 och 68).

3 kap. Rapportering, hållbarhetsbesked och kontrollsystem

Rapporteringskyldighet

1 § Rapporteringsskyldig är den som

1. enligt 5 eller 6 kap. lagen (1994:1776) om skatt på energi är skattskyldig för bränsle som helt eller delvis utgörs av biodrivmedel *eller av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung som används för motordrift*,

2. i yrkesmässig verksamhet använder ett flytande biobränsle,

3. i yrkesmässig verksamhet använder ett fast biobränsle för produktion av el, värme *eller* kyla i en anläggning med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 7,5 megawatt,

4. i yrkesmässig verksamhet använder ett gasformigt biobränsle för produktion av el, värme *eller* kyla i en anläggning med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 2 megawatt,

5. i yrkesmässig verksamhet producerar gasformiga biodrivmedel *eller gasformiga biobränslen i en anläggning med ett genomsnittligt biometanflöde på minst 200 kubikmeter per timme*,

6. i yrkesmässig verksamhet levererar ett gasformigt förnybart bränsle av icke-biologiskt ursprung till en slutkund som använder bränslet i en bränslecell i ett fordon *eller fartyg*,

7. i yrkesmässig verksamhet använder ett förnybart bränsle av icke-biologiskt ursprung för andra ändamål än de som anges i 1 och 6, *eller*

8. inte omfattas av 1–7 men ansöker om hållbarhetsbesked av något annat skäl.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från rapporteringsskyldigheten enligt första stycket.

Paragrafen innehåller bestämmelser om rapporteringsskyldighet. Den ändras i huvudsak med anledning av att hållbarhetskriterierna ska gälla även för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och att fler anläggningar som använder fasta biobränslen för produktion av el, värme och kyla ska omfattas av hållbarhetskriterierna. Övervägandena finns i avsnitten 3.4 och 3.7.

Det görs flera ändringar av *första stycket*.

Första punkten utökas till att även omfatta rapporteringsskyldighet för den som är skattskyldig för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung som används för motordrift. Om ett förnybart elektrobränsle blandas in i bensen, diesel eller flygfotogen blir det, på samma sätt som för biodrivmedel som blandas in i sådana drivmedel, den som är skattskyldig för drivmedlet som är rapporteringsskyldig. Detsamma gäller den som säljer ett elektrobränsle i ren form, t.ex. metanol för användning i fartyg.

Tredje punkten ändras på två sätt. Den som använder fasta biobränslen för att producera ett bränsle ska inte längre vara rapporteringsskyldig. För den som använder fasta biobränslen för att producera el, värme och kyla utökas rapporteringsskyldigheten till att även gälla anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på 7,5–20 megawatt, se kommentaren till 1 kap. 3 §.

Fjärde punkten ändras så att den som använder gasformiga biobränslen för att producera ett bränsle inte längre ska vara rapporteringsskyldig.

Femte punkten är ny. Den som producerar gasformiga biodrivmedel eller gasformiga biobränslen i en anläggning med ett visst minsta genomsnittligt biometanflöde är rapporteringsskyldig. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 1 kap. 3 a § meddela föreskrifter om vad som avses med genomsnittligt biometanflöde.

Sjätte punkten är ny. En bränslecell omvandlar kemisk energi från vätgas till elektricitet som sedan används för att driva till exempel en bil, en buss eller ett fartyg. Den som levererar vätgasen till en slutkund är rapporteringsskyldig.

Sjunde punkten är ny. Den som använder förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung i viss yrkesmässig verksamhet är rapporteringsskyldig. Om bränslet används för motordrift eller i en bränslecell i ett fordon eller fartyg omfattas det inte av punkten.

Hittillsvarande femte punkten numreras om och blir *åttonde punkten*.

Kontrollsystem och hållbarhetsbesked

1 a § Den som är rapporteringsskyldig ska genom ett kontrollsystem säkerställa att de *förnybara bränslen* och *återvunna kolbränslen* som omfattas av *rapporteringsskyldigheten* är att anse som hållbara.

Den rapporteringsskyldige ska genom överenskommelser, direkt eller indirekt, med samtliga aktörer i hela produktionskedjan och genom stickprov hos dessa aktörer säkerställa att kravet i första stycket uppfylls.

En rapporteringsskyldigs kontrollsystem ska granskas av en oberoende granskare. *Den oberoende granskaren ska i ett intyg lämna ett utlåtande om kontrollsystemet.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om kontrollsystem och granskning av sådana system.

I paragrafen finns bestämmelser om kontrollsystem och oberoende granskning. Ändringarna görs i huvudsak för att hållbarhetskriterierna även ska gälla för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och återvunna kolbränslen. Övervägandena finns i avsnitt 3.4, 3.5 och 3.10.

I *första stycket* ändras biodrivmedel och biobränslen till förnybara bränslen och återvunna kolbränslen. Definitioner av begreppen finns i 1 kap. 2 §. Det förtydligas även att den rapporteringsskyldige genom sitt kontrollsystem ska säkerställa att de förnybara bränslen och återvunna kolbränslen som omfattas av rapporteringsskyldigheten i 1 § är att anse som hållbara. Skyldigheten omfattar därmed även den som inte är uppgiftsskyldig enligt 1 e § första stycket. Ingen ändring i sak avses.

Delar av bestämmelserna i hittillsvarande *tredje stycket* tas bort. Med stöd av *fjärde stycket* kan motsvarande bestämmelser tas in i förordning. Innehållet i hittillsvarande *fjärde stycket* flyttas till *tredje stycket*.

1 b § Den som är rapporteringsskyldig ska till tillsynsmyndigheten ge in en beskrivning av sitt kontrollsystem tillsammans med den oberoende granskarens intyg.

Tillsynsmyndigheten ska i ett särskilt beslut fastställa om den rapporteringsskyldiges kontrollsystem uppfyller kraven enligt 1 a § (hållbarhetsbesked).

Ett hållbarhetsbesked gäller tills vidare men ska omprövas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om styrkande av hållbarhet hos *förnybara bränslen* och *återvunna kolbränslen*.

I paragrafen finns bestämmelser om hållbarhetsbesked och omprövning. Ändringarna görs för att hållbarhetskriterierna även ska gälla för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och återvunna kolbränslen. Övervägandena finns i avsnitten 3.4 och 3.5.

Upplysningsbestämmelsen i hittillsvarande 1 b § *fjärde stycket* slopas. I *fjärde stycket* (hittillsvarande femte stycket) ändras biodrivmedel och biobränslen till förnybara bränslen och återvunna kolbränslen. Definitioner av begreppen finns i 1 kap. 2 §.

Återkallelse av hållbarhetsbesked

1 d § Ett hållbarhetsbesked ska återkallas helt eller delvis av tillsynsmyndigheten om

1. den rapporteringsskyldige eller någon som ingår i den rapporteringsskyldiges produktionskedja bryter mot åtagandena i kontrollsystemet på ett sådant sätt att det med fog kan antas att de *förnybara bränslen* och *återvunna kolbränslen* som omfattas av *hållbarhetsbeskedet* inte kan anses vara hållbara,

2. den rapporteringsskyldige eller någon som ingår i den rapporteringsskyldiges produktionskedja bryter mot åtagandena i kontrollsystemet på ett sådant sätt att hållbarheten hos de *förnybara bränslen* och *återvunna kolbränslen* som omfattas av *hållbarhetsbeskedet* inte kan bedömas på ett tillfredsställande sätt, eller

3. det är uppenbart att de *förnybara bränslen* och *återvunna kolbränslen* som omfattas av *hållbarhetsbeskedet* inte kan anses som hållbara trots att åtagandena i kontrollsystemet iaktas.

Ett hållbarhetsbesked får även återkallas om rapporteringsskyldigheten har upphört.

Återkallelse enligt första stycket får inte ske om felet är ringa.

Ett beslut om återkallelse gäller omedelbart.

I paragrafen finns bestämmelser om återkallelse av hållbarhetsbesked. Ändringarna görs bland annat för att hållbarhetskriterierna även ska gälla för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och återvunna kolbränslen. Övervägandena finns i avsnitt 3.8.

I *första stycket* ändras biodrivmedel och biobränslen till förnybara bränslen och återvunna kolbränslen. Termerna definieras i 1 kap. 2 §.

Första stycket omarbetas även så att bedömningen av om ett hållbarhetsbesked ska återkallas helt eller delvis ska avse de bränslen som omfattas av hållbarhetsbeskedet och inte de bränslen som rapporteras enligt 1 e §. Aktörer som frivilligt ansökt om hållbarhetsbesked enligt 1 § första stycket 8 är inte uppgiftsskyldiga enligt 1 e § första stycket och rapporterar inte några bränslen. Genom ändringen är det möjligt för tillsynsmyndigheten att återkalla hållbarhetsbeskedet helt eller delvis även i de fallen.

Att ett biodrivmedel eller biobränsle omfattas av ett hållbarhetsbesked används som begrepp i flera andra författningar, se bland annat 7 kap. 3 c § lagen (1994:1776) om skatt på energi och 2 kap. 4 § lagen (2011:1200) om elcertifikat. Det innebär att kontrollsystemet har till syfte att garantera hållbarheten för det partiet bränsle. För rapporteringsskyldiga aktörer avses ingen skillnad gentemot hittillsvarande reglering. Hur bedömningen av om kriterierna för återkallelse är uppfyllda ska göras framgår av tidigare förarbeten (se prop. 2010/11:152 s. 37 och 38).

En återkallelse får enligt *tredje stycket* inte ske om felet är ringa. Stycket ändras språkligt.

Uppgiftsskyldighet

1 e § Den som är rapporteringsskyldig enligt 1 § första stycket 1–7 ska lämna uppgifter

1. för bedömningen av hållbarhetskriterier enligt denna lag,

2. för Sveriges rapportering enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, och

3. om sådana mängder *förnybara bränslen* som avses i föreskrifter som meddelats med stöd av andra stycket 1.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. skyldigheten att lämna uppgifter och om undantag från den skyldigheten, och
2. att den som är rapporteringsskyldig ska informera konsumenter om vilken typ av biobränsle som används i den yrkesmässiga verksamheten och om bränslets geografiska ursprung.

Paragrafen innehåller bestämmelser om uppgiftsskyldighet. Övervägandena finns i avsnitt 3.7.

Första stycket första och tredje punkterna ändras så att även den som är rapporteringsskyldig för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung blir uppgiftsskyldig, se kommentaren till 1 §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av bemyndigandet i andra stycket 1 meddela föreskrifter om vilka uppgifter som ska rapporteras och om undantag från uppgiftsskyldigheten.

Kravet i *första stycket andra punkten* på att uppgifter ska lämnas för rapportering till den unionsdatabas som inrättas enligt förnybartdirektivet flyttas till en ny paragraf, 1 f §.

1 f § *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att uppgifter för rapportering till den unionsdatabas som inrättas enligt direktiv (EU) 2018/2001 ska lämnas av*

1. den som är rapporteringsskyldig enligt 1 § första stycket 1–7, och
2. den som levererar flytande eller gasformiga förnybara bränslen eller återvunna kolbränslen.

Paragrafen är ny. Den motsvarar delar av hittillsvarande 1 e § första stycket 2 (prop. 2020/21:185 s. 71). Paragrafen genomför artikel 31a i förnybartdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 3.7.

Med stöd av bemyndigandet kan regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om rapportering av uppgifter till den unionsdatabas som inrättas enligt förnybartdirektivet. Det kan bli aktuellt att rapportering av uppgifter ska göras direkt till unionsdatabasen, men uppgifterna kan också komma att rapporteras in till en nationell databas som är sammankopplad med unionsdatabasen.

Jämfört med hittillsvarande reglering kan även den som levererar flytande eller gasformiga förnybara bränslen eller återvunna kolbränslen omfattas av uppgiftsskyldigheten.

4 kap. Tillsyn

4 § *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att den som är eller har varit rapporteringsskyldig ska spara underlag för att styrka uppgifter för bedömningen av hållbarhetskriterier enligt denna lag.*

Paragrafen, som är ny, gör det möjligt för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om att den som är eller har varit rapporteringsskyldig ska spara visst underlag. Övervägandena finns i avsnitt 3.9.

Med stöd av bemyndigandet kan föreskrifter meddelas om vilket underlag som ska sparas och under hur lång tid det ska ske. Det underlag

som avses är sådant som har betydelse för att kunna styrka att förnybara bränslen eller återvunna kolbränslen uppfyller hållbarhetskriterierna. Det kan till exempel vara underlag om växthusgasberäkningar, avtal med leverantörer eller resultatet från stickprov som den rapporteringsskyldige har genomfört.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2025.

2. Användning eller leverans av förnybara bränslen eller återvunna kolbränslen, som en rapporteringsskyldig hade i lager vid ikraftträdandet eller före ikraftträdandet hade avtalat om att köpa för leverans före den 1 januari 2026, ska inte medföra att ett hållbarhetsbesked återkallas eller inte beviljas, om inte detsamma hade gällt enligt äldre bestämmelser.

Övervägandena finns i avsnitt 8.

Andra punkten innebär att de nya reglerna inte ska utgöra grund för återkallelse av befintliga hållbarhetsbesked. De ska inte heller hindra tillsynsmyndigheten att besluta om hållbarhetsbesked för den som inte har ett sådant besked, eller som behöver utöka ett befintligt hållbarhetsbesked till att omfatta fler typer av förnybara bränslen eller till att även omfatta återvunna kolbränslen. För sådana biodrivmedel och biobränslen som omfattas av övergångsbestämmelsen ska hållbarhetskriterierna enligt äldre föreskrifter gälla.

I 3 kap. 1 d § regleras i vilka fall ett hållbarhetsbesked ska återkallas. I 3 kap. 1 b § finns bestämmelser om bland annat beslut om hållbarhetsbesked.

Övergångsbestämmelsen tar bara sikte på avtal om leveranser före den 1 januari 2026. Det innebär att avtal med senare leveransdatum måste anpassas så att det säkerställs att de nya hållbarhetskriterier som införs genom lagändringarna uppfylls. Bestämmelser om kontrollsystem som ska säkerställa att hållbarhetskriterierna uppfylls finns i 3 kap. 1 a §.

10.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen

Lagändringarna träder i kraft den 1 januari 2030. Syftet är att genomföra de delar av artikel 29.10 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (förnybartdirektivet) som ska tillämpas först från och med detta datum.

2 kap. Hållbarhetskriterier

Minskade utsläpp av växthusgaser

2 § För att fasta biobränslen ska anses som hållbara vid produktion av el, värme eller kyla ska användningen av dem medföra att utsläppen av växthusgaser understiger de utsläpp som användningen av fossila bränslen hade gett, med minst 80 procent, om anläggningen där biobränslet används

1. har tagits i drift före den 20 november 2023 och anläggningen har en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 10 megawatt, eller
2. har tagits i drift efter den 20 november 2023.

I paragrafen finns krav på minskade utsläpp av växthusgaser när fasta biobränslen används för vissa användningsområden. Paragrafen genomför artikel 29.10 första stycket d, e och g i förnybartdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 3.5.

Paragrafen ändras genom att kravet på minskade utsläpp av växthusgaser för de anläggningar som omfattas av första punkten i lagförslaget i avsnitt 1.3 höjs från 70 procent till 80 procent. Dessa anläggningar omfattas i stället av den nya *första punkten* (jfr artikel 29.10 första stycket e i förnybartdirektivet). Första punkten omfattar även de anläggningar som omfattas av punkten 2 a i lagförslaget i avsnitt 1.3. Villkoret att anläggningen ska ha varit i drift i minst 15 år för att omfattas av kravet på minskade utsläpp av växthusgaser med minst 80 procent tas bort (jfr artikel 29.10 första stycket g i förnybartdirektivet). Av samma skäl tas andra stycket i lagförslaget i avsnitt 1.3 bort.

Paragrafen görs även om redaktionellt.

3 § För att gasformiga biobränslen ska anses som hållbara vid produktion av el, värme eller kyla ska användningen av dem medföra att utsläppen av växthusgaser understiger de utsläpp som användningen av fossila bränslen hade gett.

1. med minst 70 procent, om anläggningen där biobränslet används har tagits i drift den 1 januari 2021–20 november 2023, *har en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än 10 megawatt och har varit i drift i mindre än 15 år*, och

2. med minst 80 procent, om anläggningen där biobränslet används

a) har tagits i drift före den 1 januari 2021, har en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än 10 megawatt och varit i drift i minst 15 år,

b) har tagits i drift före den 20 november 2023 och anläggningen har en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 10 megawatt,

c) har tagits i drift den 1 januari 2021–20 november 2023, har en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än 10 megawatt och har varit i drift i minst 15 år, eller

d) har tagits i drift efter den 20 november 2023.

I paragrafen finns krav på minskade utsläpp av växthusgaser när gasformiga biobränslen används för vissa användningsområden. Paragrafen genomför artikel 29.10 första stycket d–h i förnybartdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 3.5.

Första punkten inskränks till att gälla för anläggningar som varit i drift i mindre än 15 år och som har en sammanlagd installerad tillförd effekt på mindre än 10 megawatt (jfr artikel 29.10 första punkten e i förnybartdirektivet). För övriga anläggningar som omfattats av första punkten skärps kraven genom andra punkten b.

I *andra punkten b* införs krav på vissa anläggningar som enligt första stycket första punkten lagförslaget i avsnitt 1.3 omfattats av ett krav på minst 70 procent minskning av utsläpp av växthusgaser. Dessutom tas det tidigare villkoret om att en anläggning som tagits i drift före den 1 januari 2021 ska ha varit i drift i minst femton år för att omfattas av 80-procentskravet bort. Av samma skäl tas andra stycket i lagförslaget i avsnitt 1.3 bort.

Hittillsvarande andra punkten b omnumreras och blir *andra punkten d*.

10.5 Förslaget till lag om ändring i drivmedelslagen (2011:319)

Ordförklaringar

2 § I denna lag avses med

alternativt bränsle: ett bränsle avsett för motordrift som inte är bensin eller dieselbränsle och som inte till övervägande del har sitt ursprung i råolja,

bensin: ett bränsle som är avsett för motordrift och omfattas av nr 2710 11 41, 2710 11 45, 2710 11 49, 2710 11 51 eller 2710 11 59 i kommissionens förordning (EG) nr 2031/2001 av den 6 augusti 2001, om ändring av bilaga I till rådets förordning (EEG) nr 2658/87 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan,

biodrivmedel: flytande bränslen som framställs av biomassa och som används för motordrift,

dieselbränsle: ett bränsle som är avsett för motordrift och omfattas av nr 2710 19 41 eller 2710 19 45 i förordning (EG) nr 2031/2001,

drivmedel: ett bränsle som är avsett för motordrift eller energi i annan form som också är avsedd för motordrift,

drivmedelsleverantör: den som genom att leverera ett drivmedel är skyldig att betala skatt enligt lagen (1994:1776) om skatt på energi,

sommar: tiden

– från och med den 16 maj till och med den 31 augusti i Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, och

– från och med den 1 maj till och med den 15 september i övriga Sverige, och

vinter: tiden

– från och med den 16 oktober till och med den 31 mars i Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, och

– från och med den 1 november till och med den 15 mars i övriga Sverige.

I övrigt har ord och uttryck i denna lag samma innebörd som i lagen (1998:1707) om åtgärder mot buller och avgaser från mobila maskiner, lagen (2001:559) om vägtrafikdefinitioner och lagen (2016:96) om fritidsbåtar och vattenskotrar.

Paragrafen innehåller förklaringar av ord och uttryck som används i lagen. I *första stycket* ändras definitionen av biodrivmedel och definitionen av koldioxidekvivalent tas bort. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

Definitionen av biodrivmedel överensstämmer i huvudsak med definitionen i artikel 2.9 i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/70/EG av den 13 oktober 1998 om kvaliteten på bensin och dieselbränslen och om ändring av rådets direktiv 93/12/EEG (bränslekvalitetsdirektivet). Till skillnad från definitionen i direktivet anges dock att bränslet ska användas för motordrift, som utöver transportändamål bland annat inkluderar användning i arbetsmaskiner som traktorer och skogsmaskiner. Uttrycket vätskeformiga bränslen ersätts av flytande bränslen. Ingen ändring i sak avses. Vidare ändras definitionen så att den inte längre avser gasformiga bränslen.

Definitionen av koldioxidekvivalent tas bort, eftersom 21 § om krav på drivmedelsleverantörer att minska utsläppen av växthusgaser från levererade drivmedel upphävs.

Dieselbränsle i miljöklass 1

8 § För klassificering i miljöklass 1 ska ett dieselbränsle uppfylla följande tekniska krav:

1. cetanindexet ska vara lägst 50,
2. cetantalet ska vara lägst 51,0, om bränslet omfattas av nr 2710 19 41 i Kombinerade nomenklaturen (KN-nr) enligt rådets förordning (EEG) 2658/87,
3. densiteten ska vid 15 grader Celsius vara lägst 800,0 och högst 830,0 kilogram per kubikmeter,
4. destillationen ska innebära att begynnelsekokpunkten är lägst 180 grader Celsius och att minst 95 volymprocent har förångats vid 340,0 grader Celsius,
5. aromatiska kolväten får förekomma med högst 5 volymprocent,
6. polycykliska aromatiska kolväten får inte förekomma i någon mätbar mängd enligt Svensk Standard SS 155116, utgåva 2 eller motsvarande, före inblandning av fettsyrametylestrar,
7. svavel får förekomma med högst 10,0 milligram per kilogram,
8. fettsyrametylestrar får förekomma med högst 7,0 volymprocent och ska uppfylla kraven i Svensk Standard SS-EN 14214:2012+A2:2019, utgåva 1 eller motsvarande, och
9. metylcyklopentadienylmangantrikarbonyl (MMT) får förekomma med högst 2 milligram mangan per liter.

I paragrafen anges specifikationen för dieselbränsle i miljöklass 1. I *åttonde punkten* uppdateras hänvisningen till svensk standard till den senast gällande versionen. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

Dieselbränsle i miljöklass 3

10 § För klassificering i miljöklass 3 ska ett dieselbränsle uppfylla följande tekniska krav:

1. cetantalet ska vara lägst 51,0,
2. densiteten ska vid 15 grader Celsius vara högst 845,0 kilogram per kubikmeter,
3. destillationen ska innebära att minst 95 volymprocent har förångats vid 360,0 grader Celsius,
4. polycykliska aromatiska kolväten får förekomma med högst 8,0 procent av bränslets massa enligt Svensk Standard SS-EN 12916, utgåva 2,
5. fettsyrametylestrar får förekomma med högst 10,0 volymprocent och ska uppfylla kraven i Svensk Standard SS-EN 14214:2012+A2:2019, utgåva 1 eller motsvarande, och
6. i övrigt ska bränslet uppfylla de krav som anges i 8 § 7 och 9.

I paragrafen anges specifikationen för dieselbränsle i miljöklass 3. Paragrafen genomför bilaga II till bränslekvalitetsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

En ny *femte punkt* införs som innebär att inblandningen av fettsyrametylester (fame) får vara högst 10,0 volymprocent. Enligt hittillsvarande femte punktens hänvisning till 8 § 8 var den högsta tillåtna inblandningen av fame densamma som i dieselbränsle miljöklass 1, dvs. 7,0 volymprocent.

Hittillsvarande femte punkten omnumreras och blir *sjätte punkten*. Hänvisningen till att dieselbränsle miljöklass 3 ska uppfylla 8 § 8, som reglerar den högsta tillåtna inblandningen av fame, tas bort.

Tillgång till dieselbränsle med högst 7 volymprocent fettsyrametylestrar

17 a § *Den som tillverkar ett dieselbränsle eller yrkesmässigt för in ett dieselbränsle till Sverige ska se till att det på marknaden finns tillgång till dieselbränsle med högst 7,0 volymprocent fettsyrametylestrar.*

I paragrafen, som är ny, införs en skyldighet för den som tillverkar eller importerar dieselbränsle att se till att det finns tillgång till viss diesel på marknaden. Paragrafen genomför artikel 4.1 andra stycket i bränslekvalitetsdirektivet. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

Paragrafen säkerställer att det fortfarande finns tillgång till diesel med högst 7 volymprocent fame på marknaden. Någon detaljreglering av hur kravet närmare ska utformas sker inte i lagen utan kan vid behov ske genom föreskrifter med stöd av bemyndigandet i 22 § 5.

Utsläppsrapport

20 § En drivmedelsleverantör ska i en utsläppsrapport till den myndighet som regeringen bestämmer en gång per år lämna uppgifter om de levererade drivmedlens

1. typ,
2. volym,
3. energimängd,
4. innehåll,
5. ursprung, *och*
6. utsläpp av växthusgaser från hela livscykeln.

I paragrafen finns bestämmelser om att drivmedelsleverantörer ska lämna en utsläppsrapport med vissa uppgifter till den myndighet som regeringen bestämmer. Paragrafen ändras genom att sjätte punkten, som avser uppgifter om inköpsställe, tas bort. Hittillsvarande sjunde punkten omnumreras och blir sjätte punkten. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

Bemyndigande

22 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. skyldighet för den som bedriver verksamhet med att tillhandahålla ett flytande eller gasformigt drivmedel, eller i en sådan verksamhet tillhandahåller el som drivmedel, att informera konsumenter om

a) drivmedlets utsläpp av växthusgaser och andra förhållanden som har betydelse för att bedöma drivmedlets miljöpåverkan, och

b) hur stor andel biodrivmedel som en bensin eller ett dieselbränsle har, om metalltillsatser i drivmedlet och om lämplig användning av olika bränsleblandningar,

2. märkning, utformning, provning och kontroll av anordningar för bränslepåfyllning,

3. undantag från kraven i 6 § för bensin som är avsedd endast för drift av kolmotorer i luftfartyg,

4. sådana undantag från saluföringsförbudet i 16 § som avser försäljning för fordonsindustrins forsknings- och testningsverksamhet eller för fordonsindustrins påfyllning av nytillverkade fordon inför leverans,

5. skyldigheten enligt 17 *och* 17 a §§ att se till att det finns tillgång till sådan bensin *och sådant dieselbränsle* som avses i *de paragraferna*,

6. skyldighet för den som ska informera om ett felaktigt drivmedel enligt 18 § att betala kostnaderna för att en myndighet informerar i leverantörens ställe.

7. rapporteringen enligt 19 och 20 §§ och undantag från rapporterings-skyldigheten, *och*

8. avgifter för tillsyn och för ärendehandläggning enligt denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Av lagen (2014:140) med bemyndigande att meddela vissa föreskrifter om marknadskontroll av varor och annan närliggande tillsyn framgår att föreskrifter om avgifter för marknadskontroll enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 av den 20 juni 2019 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011 får meddelas.

I paragrafen föreskrivs att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela vissa föreskrifter. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

Hittillsvarande tredje och nionde punkterna tas bort, till följd av att 21 § om krav på drivmedelsleverantörer att minska utsläppen av växthusgaser från levererade drivmedel upphävs. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av *sjunde punkten* meddela föreskrifter om hur utsläppen ska beräknas vid rapportering av utsläpp av växthusgaser i en utsläppsrapport. Hittillsvarande *fjärde–tionde punkterna* omnumreras.

Prövning av förseningsavgift

29 § Tillsynsmyndigheten prövar frågor om förseningsavgift.

Betalning av förseningsavgift

30 § En förseningsavgift ska betalas till tillsynsmyndigheten inom trettio dagar efter det att beslutet om att ta ut avgiften fick laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet.

Avgifterna tillfaller staten.

31 § Om en förseningsavgift inte betalas i rätt tid, ska tillsynsmyndigheten lämna den obetalda avgiften för indrivning.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

32 § En förseningsavgift faller bort om den inte har verkställts inom fem år från det att beslutet att ta ut avgiften fick laga kraft.

I 29–32 §§ finns bestämmelser om prövning av avgifter och avgifternas betalning. Paragraferna ändras så att de endast avser prövning och betalning av förseningsavgift, som en följd av att bestämmelserna om utsläppsavgift i 27 och 28 §§ upphävs.

I 31 § *andra stycket* anges inte längre att fordran vid indrivning får verkställas enligt utsökningsbalken. Det följer direkt av 3 kap. 1 § första stycket 6 a och 20 § utsökningsbalken att myndighetens beslut om förseningsavgift får verkställas när de vunnit laga kraft, eftersom sådana beslut får överklagas (se 35 §). Övervägandena finns i avsnitt 6.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2025.
2. Bestämmelsen i 20 § i den nya lydelsen tillämpas första gången för den utsläppsrapport som avser kalenderåret 2025.
3. Bestämmelsen i 21 § om skyldighet för en drivmedelsleverantör att se till att utsläpp av växthusgaser uppgår till en viss nivå ska inte tillämpas för kalenderåret 2025.
4. I övrigt gäller äldre föreskrifter fortfarande för drivmedel som har levererats före ikraftträdandet.

Övervägandena finns i avsnitt 8.

Andra punkten innebär att den skyldighet för drivmedelsleverantör att se till att utsläpp av växthusgaser uppgår till en viss nivå som upphävs den 1 juli 2025 inte tillämpas under kalenderåret. Den utsläppsrapport som lämnas enligt 20 § ska fortfarande omfatta uppgifter om de levererade drivmedlens utsläpp av växthusgaser från hela livscykeln, men någon viss nivå av utsläpp behöver inte uppfyllas.

Tredje punkten innebär att uppgifter om levererade bränslens inköpsställe inte behöver lämnas för 2025 trots att lagen träder i kraft den 1 juli 2025.

Fjärde punkten innebär att de upphävda bestämmelserna fortsatt gäller för drivmedel som levererats före 2025. En drivmedelsleverantör som inte har minskat utsläppen av växthusgaser från levererade drivmedel i den utsträckning som krävs enligt de upphävda reglerna ska därmed betala en utsläppsavgift om det inte finns synnerliga skäl för att helt eller delvis befria leverantören från avgiften.

10.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (2011:1200) om elcertifikat

2 kap. Tilldelning av elcertifikat

Särskilda krav för el som produceras med bibränsle

4 § När el produceras med flytande, fasta eller gasformiga bibränslen, får elcertifikat tilldelas endast om bibränslena omfattas av ett hållbarhetsbesked enligt lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för *vissa bränslen*.

För fasta och gasformiga bibränslen gäller första stycket endast om bränslena används i anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 7,5 megawatt för fasta bibränslen och på minst 2 megawatt för gasformiga bibränslen.

Paragrafen innebär att den som använder bibränslen för att producera el i anläggningar av en viss storlek ska ha ett hållbarhetsbesked enligt lagen om hållbarhetskriterier för vissa bränslen, vid tilldelning av elcertifikat för elproduktionen. Paragrafen ändras med anledning av att fler anläggningar som använder fasta bibränslen ska omfattas av kravet. Övervägandena finns i avsnitt 4.

I *första stycket* görs en följdändring med anledning av att rubriken till lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och bibränslen ändras.

Elproduktion med fasta och gasformiga bibränslen omfattas av kravet på hållbarhetsbesked endast om de är av en viss storlek. *Andra stycket* ändras med anledning av att gränsen för när en anläggning som använder fasta bibränslen för produktion av el omfattas av hållbarhetskriterierna sänks, se kommentaren till 1 kap. 3 § lagen (2010:598) om hållbarhets-kriterier för vissa bränslen.

10.7 Förslaget till lag om ändring i lagen (2017:1201) om reduktion av växthusgasutsläpp från vissa fossila drivmedel

Lagen (2017:1201) om reduktion av växthusgasutsläpp från vissa fossila drivmedel får en ny rubrik. Flygfotogen omfattas inte längre av lagen. Orden ”vissa fossila drivmedel” ersätts därför med ”bensin och diesel”.

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om en skyldighet att minska växthusgasutsläppen från bensin och diesel.

I paragrafen anges lagens syfte. Paragrafen ändras med anledning av att flygfotogen inte längre omfattas av lagen. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Ord och uttryck

2 § I denna lag betyder

bensin: ett bränsle som är avsett för motordrift och omfattas av KN-nr 2710 11 41, 2710 11 45, 2710 11 49, 2710 11 51 eller 2710 11 59,

biodrivmedel: ett *flytande* bränsle som framställs av biomassa och som är avsett för motordrift,

biomassa: den biologiskt nedbrytbara delen av produkter, avfall och restprodukter av biologiskt ursprung från jordbruk, inklusive material av vegetabiliskt och animaliskt ursprung, av skogsbruk och därmed förknippad industri inklusive fiske och vattenbruk, liksom den biologiskt nedbrytbara delen av avfall, inklusive industriavfall och kommunalt avfall av biologiskt ursprung,

diesel: ett bränsle som är avsett för motordrift och omfattas av KN-nr 2710 19 41 eller 2710 19 45,

koldioxidekvivalent: den mängd växthusgas som medför en lika stor klimatpåverkan som ett kilogram koldioxid,

KN-nr: nummer i Kombinerade nomenklaturen enligt kommissionens förordning (EG) nr 2031/2001 av den 6 augusti 2001 om ändring av bilaga I till rådets förordning (EEG) nr 2658/87 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om gemensamma tulltaxan,

reduktionsplikt: en skyldighet att minska utsläppen av växthusgaser i ett livscykelperspektiv per energienhet från reduktionspliktigt drivmedel genom

1. inblandning av förnybara eller andra fossilfria drivmedel, eller

2. leverans av fossilfri el från en publik laddningsstation,

reduktionspliktigt drivmedel: ett drivmedel som innehåller högst 98 volymprocent biodrivmedel och som skattskyldighet har inträtt för enligt 5 kap. lagen (1994:1776) om skatt på energi, om drivmedlet är

1. bensen som inte används av Försvarsmakten eller som inte är en alkylatbensin enligt 5 § drivmedelslagen (2011:319), *eller*

2. diesel som inte används av Försvarsmakten eller som inte har försetts med märk- eller färgämnen enligt 2 kap. 8 § lagen om skatt på energi,

reduktionspliktig energimängd: den energimängd som motsvarar volymen reduktionspliktigt drivmedel under ett kalenderår,

växthusgas: koldioxid, metan och dikväveoxid.

I paragrafen definieras ord och uttryck som används i lagen. Övervägandena finns i avsnitten 5.4 och 5.5.

I definitionen av biodrivmedel ersätts ordet vätskeformiga av flytande. Ingen ändring i sak avses.

Definitionen av flygfotogen slopas och flygfotogen tas bort från definitionen av reduktionspliktigt drivmedel, eftersom flygfotogen inte längre omfattas av lagen.

Definitionen av reduktionsplikt delas upp i en punktlista. *Första punkten* motsvarar hittillsvarande bestämmelse. *Andra punkten* är ny. Reduktionsplikten får även uppfyllas med utsläppsminskningar från leverans av fossilfri el från publika laddningsstationer, se kommentaren till 6 §.

5 § Den som har reduktionsplikt för bensen eller diesel ska för varje kalenderår se till att utsläppen av växthusgaser från den reduktionspliktiga energimängden av sådana bränslen understiger utsläppen från motsvarande energimängd fossil bensen eller fossil diesel med minst den procentsats som anges nedan för respektive drivmedel:

År	Bensen	Diesel
2020	4,2	21
2021	6	26
2022	7,8	30,5
2023	7,8	30,5
2024	6	6
2025	10	10
2026	10	10
2027	10	10
2028	10	10
2029	10	10
2030	10	10

I paragrafen anges vad reduktionsplikten för bensen och diesel ska vara för olika år. Reduktionsplikten höjs för åren 2025 och 2026. Nya reduktionsnivåer införs för 2027–2030. Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

Utsläppsminskningar från leverans av fossilfri el från publika laddningsstationer

6 § *Den som inte har reduktionsplikt och som har minskat utsläppen av växthusgaser genom leverans av fossilfri el från publika laddningsstationer får överlåta utsläppsminskningen till någon annan som därefter får använda den för att uppfylla sin reduktionsplikt för samma kalenderår.*

I paragrafen, som är ny, anges hur utsläppsminskningar från leverans av fossilfri el från publika laddningspunkter får överlåtas till någon annan som därefter använder utsläppsminskningen för att uppfylla sin reduktionsplikt. Paragrafen genomför artikel 25.4 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (förnybartdirektivet). Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

I paragrafen föreskrivs att den som inte har reduktionsplikt får överlåta utsläppsminskningar från leverans av fossilfri el från publika laddningspunkter till någon annan som har reduktionsplikt. Att den som har reduktionsplikt får använda sådana utsläppsminskningar för att uppfylla sin egen reduktionsplikt framgår av definitionen av reduktionsplikt i 2 §. Att den som har reduktionsplikt och som har ett överskott av utsläppsminskningar får överlåta dem till någon annan som har reduktionsplikt framgår av 7 §.

En laddningsstation är en fysisk anläggning för laddning av elfordon som består av en eller flera laddningspunkter. Med laddningspunkt avses ett fast eller mobilt gränssnitt, via eller utan anslutning till elnät, som möjliggör överföring av el till ett elfordon och som, även om den kan ha ett eller flera anslutningsdon för att passa olika typer av anslutningsdon, kan ladda endast ett elfordon åt gången, och som utesluter anordningar med en uteffekt på högst 3,7 kilowatt vars primära syfte inte är laddning av elfordon, se artikel 2 andra stycket 14 d i förnybartdirektivet och artikel 2.48 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1804 av den 13 september 2023 om utbyggnad av infrastruktur för alternativa drivmedel och om upphävande av direktiv 2014/94/EU.

En laddningsstation anses som publik om den är tillgänglig för allmänheten. Det kan till exempel vara offentligt ägda och privatägda laddningsstationer som är placerade utmed motor- och landsvägar, i allmänna parkeringshus, eller vid drivmedelsstationer, restauranger, köpcentrum och infartsparkeringar. En laddningsstation som är placerad på privat mark bör anses vara tillgänglig för allmänheten även när tillträdet är begränsat till en viss allmän användargrupp, till exempel kunder. Laddningsstationer för bildelningssystem bör anses vara tillgängliga för allmänheten endast om de uttryckligen ger tillträde till andra användare. Laddningsstationer som är placerade på privat mark och till vilka tillträdet är begränsat till en begränsad, bestämd personkrets, till exempel parkeringsplatser i kontorsbyggnader som endast anställda eller behöriga personer har tillträde till, bör inte anses vara publika, se skäl 11 till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1804.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får enligt 15 § 2 meddela föreskrifter om beräkning av energimängden fossilfri el som har levererats från publika laddningspunkter.

Utsläppsminskningar utöver vad som krävs

7 § Den som har reduktionsplikt och har minskat utsläppen för ett visst drivmedel på det sätt som anges i denna lag och mer än vad som krävs enligt 5 § får använda överskottet för att uppfylla reduktionsplikten eller överlåta överskottet till någon annan som därefter får använda det för att uppfylla sin reduktionsplikt.

Ett överskott får användas för att uppfylla reduktionsplikten för

1. diesel, om överskottet avser bensin eller diesel,
2. bensin, om överskottet avser bensin, *eller*

3. bensin, om överskottet avser diesel och om minst 6 procentenheter av plikten för bensin redan har uppfyllts genom egen inblandning av förnybara eller andra fossilfria drivmedel, *genom leverans av fossilfri el från publika laddningsstationer* eller genom användning av ett överskott som avser bensin.

Ett överskott får användas enligt denna paragraf endast om det har uppkommit

1. samma kalenderår, eller
2. kalenderåret dessförinnan, i den utsträckning som regeringen föreskriver.

I paragrafen anges hur överskott av utsläppsminskningar som avser bensin eller diesel får användas för att uppfylla en reduktionsplikt. Övervägandena finns i avsnitten 5.2 och 5.5.

I *första stycket* tas hänvisningen till 5 a § bort, eftersom flygfotogen inte längre omfattas av lagen.

I *andra stycket tredje punkten* görs en följdändring eftersom även utsläppsminskningar från leverans av fossilfri el från publika laddningsstationer får användas för att uppfylla reduktionsplikten för bensin.

Hittillsvarande *andra stycket fjärde punkten* tas bort, eftersom flygfotogen inte längre omfattas av lagen.

Redovisning av reduktionsplikt

8 § Den som har reduktionsplikt ska varje år redovisa till tillsynsmyndigheten i vilken utsträckning och hur reduktionsplikten har uppfyllts under det föregående kalenderåret. Överlåtelse och förvärv av en utsläppsminskning ska framgå av redovisningen.

I paragrafen regleras hur reduktionsplikten ska redovisas. Paragrafen berörs i avsnitt 5.2.

Paragrafen ändras så att det inte längre anges att redovisning ska ske vid föreskriven tidpunkt. Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § första stycket 1 regeringsformen meddela verkställighetsföreskrifter i förordning om när uppgifterna ska redovisas.

Redovisning av överlåtelse av utsläppsminskningar från leverans av el från publika laddningsstationer

8 a § *Den som har överlåtit utsläppsminskningar enligt 6 § ska varje år redovisa leveransen av fossilfri el från publika laddningsstationer och överlåtelser av utsläppsminskningar till tillsynsmyndigheten.*

I paragrafen, som är ny, anges att den som inte har reduktionsplikt och som har överlåtit utsläppsminskningar från leverans av el från publika laddningsstationer ska redovisa det till tillsynsmyndigheten. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Att den som har reduktionsplikt ska redovisa motsvarande uppgifter framgår av 8 §. Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § första stycket 1 regeringsformen meddela verkställighetsföreskrifter i förordning om när uppgifterna ska redovisas.

Indrivning

11 § Om en förseningsavgift eller en reduktionspliktsavgift inte har betalats efter betalningsuppläggning ska avgiften lämnas för indrivning.

I paragrafen regleras hur försenings- och reduktionspliktsavgifter får drivas in. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.

I paragrafen anges inte längre att fordran vid indrivning får verkställas enligt utsködningsbalken. Det följer direkt av 3 kap. 1 § första stycket 6 a och 20 § utsködningsbalken att myndighetens beslut får verkställas när de vunnit laga kraft, eftersom sådana beslut får överklagas (se 17 §).

Skyldighet att spara uppgifter

12 § Den som har eller har haft reduktionsplikt ska spara uppgifter som har betydelse för reduktionsplikten i *sju* år från utgången av det kalenderår som uppgifterna avser.

I paragrafen föreskrivs att den som har eller har haft reduktionsplikt ska spara vissa uppgifter. Paragrafen ändras på det sättet att uppgifterna ska sparas i *sju* år i stället för *tio* år från utgången av det kalenderår som uppgifterna avser. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.

Tillsyn

13 § Den som har eller har haft reduktionsplikt *eller som har överlåtit utsläppsminskningar enligt 6 §* ska på tillsynsmyndighetens begäran lämna de upplysningar och de handlingar som myndigheten behöver för tillsynen.

I paragrafen föreskrivs en skyldighet att lämna upplysningar och handlingar till tillsynsmyndigheten. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Paragrafen ändras genom att den även omfattar den som har överlåtit utsläppsminskningar från leverans av fossilfri el från publika laddningsstationer.

Bemyndiganden

15 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. hur reduktionsplikten ska uppfyllas,
2. beräkning av den reduktionspliktiga energimängden *och energimängden fossilfri el som har levererats från publika laddningsstationer*,
3. beräkning av växthusgasutsläpp och koldioxidekvivalenter, och
4. redovisning av reduktionsplikt *och överlåtelser av utsläppsminskningar från leverans av fossilfri el från publika laddningsstationer*.

I paragrafen finns bemyndiganden för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter i vissa frågor. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Bemyndigandena i *andra* och *fjärde punkterna* utökas med anledning av att reduktionsplikten även kan uppfyllas genom leverans av fossilfri el från publika laddningsstationer.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 den juli 2025.
2. Bestämmelsen i 5 a § om reduktionsplikt för flygfotogen tillämpas inte för kalenderåret 2025.
3. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för reduktionsplikt för flygfotogen för tid före den 1 januari 2025.
4. För perioden januari–juni 2025 ska reduktionsplikten för bensin och diesel redovisas separat vid rapportering enligt 8 §.

Övervägandena finns i avsnitt 8.3.

Enligt *andra punkten* ska 5 a §, som upphävs den 1 juli 2025, inte tillämpas för kalenderåret 2025. Reduktionsplikten behöver alltså inte uppfyllas för 2025. Nya krav finns i stället i förordningen (EU) 2023/2405 om säkerställande av lika villkor för hållbar lufttransport.

Enligt *tredje punkten* ska tidigare bestämmelser gälla för reduktionsplikt som uppfylls för tid före den 1 juli 2025. Det innebär bland annat att den som innan dess haft reduktionsplikt för flygfotogen ska redovisa hur reduktionsplikten har uppfyllts. Om rapporteringen sker för sent eller om den reduktionspliktige inte har uppfyllt reduktionsplikten är bestämmelserna om förseningsavgift och reduktionspliktsavgift tillämpliga.

Av *fjärde punkten* följer att för perioden januari–juni 2025 ska reduktionsplikten för bensin och diesel redovisas separat vid rapportering enligt 8 §.

9. Medlemsstaterna ska säkerställa att konsumenternas rättigheter och reglerna för drift av system för fjärrvärme och fjärrkyla enligt denna artikel är klart definierade och offentligt tillgängliga och att de behöriga myndigheterna ser till att de efterlevs.

10. En medlemsstat ska inte vara skyldig att tillämpa punkterna 2–9 om minst ett av följande villkor är uppfyllt:

- a) Dess andel fjärrvärme och fjärrkyla den 24 december 2018 utgjorde högst 2 % av andelen slutlig energianvändning (brutto) inom värme och kyla.
- b) Dess andel fjärrvärme och fjärrkyla ökar till över 2 % av andelen slutlig energianvändning (brutto) inom värme och kyla den 24 december 2018 genom utveckling av ny effektiv fjärrvärme och fjärrkyla på grundval av dess integrerade nationella energi- och klimatplan som lämnas in enligt artiklarna 3 och 14 i enlighet med förordning (EU) 2018/1999 och den bedömning som avses i artikel 23.1b i detta direktiv.
- c) 90 % av den slutliga energianvändningen (brutto) i system för fjärrvärme och fjärrkyla sker i effektiva system för fjärrvärme och fjärrkyla."

15. Artikel 25 ska ersättas med följande:

"Artikel 25

Ökning av förnybar energi och minskning av växthusgasintensiteten i transportsektorn

1. Varje medlemsstat ska fastställa en skyldighet för bränsleleverantörer att säkerställa att

- a) den mängd förnybara bränslen och förnybar el som levereras till transportsektorn leder till en
 - i) andel förnybar energi i den slutliga energianvändningen i transportsektorn på minst 29 % senast 2030, eller
 - ii) minskning av växthusgasintensiteten med minst 14,5 % fram till 2030, jämfört med det referensvärde som anges i artikel 27.1 b, i enlighet med en vägledande utvecklingsbana som fastställs av medlemsstaten,
- b) andelen avancerade biodrivmedel och biogas som produceras från de bränsleråvaror som förtecknas i del A i bilaga IX, i kombination med andelen förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung, av den energi som levereras till transportsektorn är minst 1 % 2025 och 5,5 % 2030, varav en andel på minst 1 procentenhet kommer från förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung 2030.

Medlemsstaterna uppmantras att fastställa differentierade mål för avancerade biodrivmedel och biogas som produceras från de bränsleråvaror som förtecknas i del A i bilaga IX samt förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung på nationell nivå för att fullgöra den skyldighet som anges i första stycket b i denna punkt på så sätt att utvecklingen av båda bränslena främjas och expanderar.

Medlemsstater med kusthamnar ska sträva efter att säkerställa att andelen förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung av den totala mängd energi som levereras till sjöfartssektorn är minst 1,2 % från år 2030.

Medlemsstaterna ska, i sina integrerade nationella energi- och klimatlägesrapporter som lämnas in enligt artikel 17 i förordning (EU) 2018/1999, rapportera om andelen förnybar energi i den slutliga energianvändningen i transportsektorn, inklusive sjöfarten, samt om minskningen av deras växthusgasintensitet.

Om förteckningen över bränsleråvaror i del A i bilaga IX ändras i enlighet med artikel 28.6 får medlemsstaterna på motsvarande sätt öka sin minimiandel avancerade biodrivmedel och biogas som produceras från dessa bränsleråvaror av den energi som levereras till transportsektorn.

2. Vid beräkningen av de mål som avses i punkt 1 första stycket a och de andelar som avses i punkt 1 första stycket b
 - a) ska medlemsstaterna beakta förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung även när de används som mellanprodukter för produktion av
 - i) konventionella drivmedel, eller
 - ii) biodrivmedel, förutsatt att den minskning av växthusgasutsläppen som uppnås genom användning av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung inte tillgodoräknas vid beräkningen av de minskade växthusgasutsläppen för biodrivmedel,
 - b) får medlemsstaterna beakta biogas som matas in i den nationella infrastrukturen för överföring och distribution av gas.
3. Vid beräkningen av de mål som anges i punkt 1 första stycket a får medlemsstaterna beakta återvunna kolbaserade bränslen.

När medlemsstaterna utformar skyldigheten för bränsleleverantörer får de

- a) undanta bränsleleverantörer som levererar bränsle i form av el eller förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung från skyldigheten att uppfylla minimiandelen avancerade biodrivmedel och biogas som produceras från de bränsleråvaror som förtecknas i del A i bilaga IX, med avseende på dessa bränslen,
- b) utforma skyldigheten i form av åtgärder som är inriktade på volymer, energiinnehåll eller växthusgasutsläpp,
- c) skilja mellan olika energibärare,
- d) skilja mellan sjötransportsektorn och andra sektorer.

4. Medlemsstaterna ska inrätta en mekanism som gör det möjligt för bränsleleverantörer på deras territorium att utbyta krediter för leverans av förnybar energi till transportsektorn. Ekonomiska aktörer som levererar el från förnybara energikällor till elfordon via offentliga laddningspunkter ska få krediter, oavsett om de ekonomiska aktörerna omfattas av den skyldighet som medlemsstaten har fastställt för bränsleleverantörer, och får sälja dessa krediter till bränsleleverantörer, som ska ha rätt att använda krediterna för att fullgöra den skyldighet som anges i punkt 1 första stycket. Medlemsstaterna får inkludera privata laddningspunkter i den mekanismen, förutsatt att det kan påvisas att förnybar el som levereras till dessa privata laddningspunkter endast tillhandahålls elfordon.”

16. Artikel 26 ska ändras på följande sätt:

- a) Punkt 1 ska ändras på följande sätt:
 - i) Första stycket ska ersättas med följande:

”1. För beräkningen av en medlemsstats slutliga energianvändning (brutto) från förnybara energikällor som avses i artikel 7 och av den minimiandel förnybar energi och det mål för minskningen av växthusgasintensiteten som avses i artikel 25.1 första stycket a ska andelen biodrivmedel och flytande biobränslen, samt andelen biomassabränslen som används inom transportsektorn, om de framställs ur livsmedels- och fodergrödor, vara högst en procentenhet högre än andelen sådana drivmedel och bränslen i den slutliga energianvändningen inom transportsektorn i den medlemsstaten 2020 och högst uppgå till 7 % av den slutliga energianvändningen inom transportsektorn i den medlemsstaten.”

- ii) Fjärde stycket ska ersättas med följande:

”Om andelen biodrivmedel och flytande biobränslen, samt andelen biomassabränslen som konsumeras inom transportsektorn, som framställs ur livsmedels- och fodergrödor i en medlemsstat begränsas till en andel som är lägre än 7 %, eller om en medlemsstat beslutar att begränsa andelen ytterligare, får den medlemsstaten på motsvarande sätt minska den minimiandel förnybar energi eller det mål för minskningen av växthusgasintensiteten som avses i artikel 25.1 första stycket a, med beaktande av det bidrag till minimiandelen förnybar energi eller till minskningen av växthusgasutsläpp som dessa drivmedel och bränslen skulle ha haft. Med avseende på målet för minskningen av växthusgasintensiteten ska medlemsstaterna anse att dessa drivmedel och bränslen minskar växthusgasutsläppen med 50 %.”

b) Punkt 2 ska ändras på följande sätt:

i) Första stycket ska ersättas med följande:

”2. För beräkningen av en medlemsstats slutliga användning (brutto) av energi från förnybara energikällor som avses i artikel 7 och den minimiandel förnybar energi och det mål för minskningen av växthusgasintensiteten som avses i artikel 25.1 första stycket a, ska andelen flytande biobränslen och biomassabränslen som framställs ur livsmedels- och fodergrödor med hög risk för indirekt ändrad markanvändning och fodergrödor för vilka en betydande utvidgning av produktionsområdet till mark med stora kollager observeras, inte överstiga användningsnivån av sådana bränslen i den medlemsstaten år 2019, såvida de inte är certifierade som biodrivmedel, flytande biobränslen eller biomassabränslen med låg risk för indirekt ändrad markanvändning enligt denna punkt.”

ii) Femte stycket ska ersättas med följande:

”Kommissionen ska senast den 1 september 2023 se över de kriterier som fastställs i den delegerade akt som avses i fjärde stycket i denna punkt på grundval av bästa tillgängliga vetenskapliga data och anta delegerade akter i enlighet med artikel 35 för att ändra dessa kriterier, när så är lämpligt, och för att komplettera detta direktiv genom att inbegripa en utvecklingsbana mot en gradvis minskning av bidraget till det övergripande unionsmål som fastställs i artikel 3.1 och till den minimiandel förnybar energi och det mål för minskningen av växthusgasintensiteten som avses i artikel 25.1 första stycket a från biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen med hög risk för indirekt ändring av markanvändning vilka produceras från bränsleråvaror för vilka en betydande utvidgning av produktionen till mark med stora kollager observeras. Den översynen ska baseras på en reviderad version av den rapport om utvidgningen av bränsleråvaror som lämnats in i enlighet med tredje stycket i denna punkt. Den rapporten ska särskilt innehålla en bedömning av om den maximala andelen av det globala produktionsområdets genomsnittliga årliga utvidgning till mark med stora kollager bör få ett lägre tröskelvärde på grundval av objektiva och vetenskapligt baserade kriterier och med beaktande av unionens klimatrelaterade mål och åtaganden.

När så är lämpligt ska kommissionen ändra de kriterier som fastställs i den delegerade akten som avses i fjärde stycket på grundval av resultaten av den bedömning som avses i femte stycket. Kommissionen ska fortsätta att vart tredje år efter antagandet av den delegerade akt som avses i fjärde stycket se över de uppgifter som ligger till grund för den delegerade akten. Kommissionen ska vid behov uppdatera den delegerade akten mot bakgrund av ändrade omständigheter och de senaste tillgängliga vetenskapliga rönen.”

17. Artikel 27 ska ersättas med följande:

”Artikel 27

Beräkningsregler inom transportsektorn och för oavsett deras slutanvändning

1. Vid beräkningen av den minskning av växthusgasintensiteten som avses i artikel 25.1 första stycket led a iii ska följande regler tillämpas:

a) De minskade utsläppen av växthusgaser ska beräknas enligt följande:

- i) För biodrivmedel och biogas, genom att den mängd av dessa bränslen som levereras till alla transportsätt multipliceras med de växthusgasutsläppsminskningar som fastställts i enlighet med artikel 31.
- ii) För förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och återvunna kolbaserade bränslen, genom att den mängd av dessa bränslen som levereras till alla transportsätt multipliceras med deras minskade växthusgasutsläpp, fastställda i enlighet med delegerade akter som antagits enligt artikel 29a.3.
- iii) För förnybar el, genom att den mängd förnybar el som levereras till alla transportsätt multipliceras med de totala utsläppen från den fossila motsvarigheten, ECF(e), enligt bilaga V.

- b) Den referensnivå som avses i artikel 25.1 första stycket a ii ska till och med den 31 december 2030 beräknas genom att den energimängd som levereras till transportsektorn multipliceras med de totala utsläppen från den fossila motsvarigheten, EF(t), enligt bilaga V, den referensnivå som avses i artikel 25.1 första stycket a ii ska från och med den 1 januari 2031 vara summan av
- i) den mängd bränslen som levereras till alla transportsätt, multiplicerad med de totala utsläppen från den fossila motsvarigheten, EF(t), enligt bilaga V,
 - ii) den mängd el som levereras till alla transportsätt, multiplicerad med de totala utsläppen från den fossila motsvarigheten, ECF(e), enligt bilaga V.
- c) Vid beräkningen av de relevanta energimängderna ska följande regler gälla:
- i) För att fastställa mängden energi som levereras till transportsektorn ska de värden för energiinnehåll i drivmedel som anges i bilaga III användas.
 - ii) För att fastställa energiinnehållet i drivmedel som inte ingår i bilaga III ska medlemsstaterna använda de relevanta europeiska standarderna för bestämning av värmevärden för bränslen eller där ingen europeisk standard har antagits i detta syfte relevanta ISO-standarder.
 - iii) Den mängd förnybar el som levereras till transportsektorn fastställs genom att den mängd el som levereras till den sektorn multipliceras med den genomsnittliga andelen förnybar el som levererats på medlemsstatens territorium under de två föregående åren om inte el erhålls från en direkt anslutning till en anläggning som producerar förnybar el och levereras till transportsektorn i vilket fall den ska fullt ut räknas som förnybar och el som genereras av ett solenergidrivet elfordon och används för fordonets egen användning får fullt ut räknas som förnybar.
 - iv) Andelen biodrivmedel och biogas som produceras från de bränsleråvaror som förtecknas i del B i bilaga IX av energiinnehållet i bränslen och el som levereras till transportsektorn ska, utom i Cypern och Malta, begränsas till 1,7 %.
- d) Minskningen av växthusgasintensiteten genom användning av förnybar energi fastställs genom att minskningen av växthusgasutsläppen från användningen av biodrivmedel, biogas, förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och förnybar el som levereras till alla transportsätt divideras med referensscenariot; medlemsstaterna får beakta återvunna kolbaserade bränslen.

Medlemsstaterna får, om det är motiverat, höja det gränsvärde som anges i första stycket c iv) i denna punkt, med beaktande av tillgången på bränsleråvaror som förtecknas i del B i bilaga IX. Varje sådan höjning ska anmälas till kommissionen tillsammans med skälen för detta och ska underställas kommissionens godkännande.

2. Vid beräkningen av de minimiandelar som avses i artikel 25.1 första stycket a i och b ska följande regler tillämpas:

- a) Vid beräkningen av nämnaren, det vill säga mängden energi som används inom transportsektorn, ska alla bränslen och all el som levereras till transportsektorn beaktas.
- b) Vid beräkningen av täljaren, dvs. den mängd energi från förnybara energikällor som används inom transportsektorn vid tillämpningen av artikel 25.1 första stycket, ska energiinnehållet i alla typer av energi från förnybara energikällor som levereras till alla transportsätt, inklusive till internationell bunkring, på varje medlemsstats territorium beaktas. Medlemsstaterna får beakta återvunna kolbaserade bränslen.
- c) Andelen biodrivmedel och biogas som produceras från de bränsleråvaror som förtecknas i bilaga IX och förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung ska anses vara två gånger så stor som sitt energiinnehåll.

- d) Andelen förnybar el ska anses vara fyra gånger så stor som sitt energiinnehåll när den levereras till vägfordon och får anses vara 1,5 gånger så stor som sitt energiinnehåll när den levereras till järnvägstransport.
- e) Andelen avancerade biodrivmedel och biogas som produceras från de råvaror som förtecknas i del A i bilaga IX och som levereras för transportsätten luftfart och sjöfart ska anses vara 1,2 gånger så stor som deras energiinnehåll, och andelen förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung som levereras för transportsätten luftfart och sjöfart ska anses vara 1,5 gånger så stor som deras energiinnehåll.
- f) Andelen biodrivmedel och biogas som produceras från de bränsleråvaror som förtecknas i del B i bilaga IX av energiinnehållet i bränslen och el som levereras till transportsektorn ska, utom i Cypern och Malta, begränsas till 1,7 %.
- g) För att fastställa mängden energi som levereras till transportsektorn ska de värden för energiinnehåll i drivmedel som anges i bilaga III användas.
- h) För att fastställa energiinnehållet i drivmedel som inte ingår i bilaga III ska medlemsstaterna använda de relevanta europeiska standarderna för bestämning av värmevärden för bränslen, eller när ingen europeisk standard har antagits i detta syfte relevanta ISO-standarder.
- i) Den mängd förnybar el som levereras till transportsektorn ska fastställas genom att den mängd el som levereras till den sektorn multipliceras med den genomsnittliga andelen förnybar el som levereras på medlemsstatens territorium under de två föregående åren om inte el erhålls från en direkt anslutning till en anläggning som producerar förnybar el och levereras till transportsektorn i vilket fall den elen fullt ut ska räknas som förnybar och el som genereras av ett solenergidrivet elfordon och används för fordonets egen användning får fullt ut räknas som förnybar.

Medlemsstaterna får, i motiverade fall, höja det gränsvärde som anges i första stycket f i denna punkt, med beaktande av tillgången på bränsleråvaror som förtecknas i del B i bilaga IX. Varje sådan höjning ska anmälas till kommissionen tillsammans med skälen för detta och ska underställas kommissionens godkännande.

3. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 35 för att ändra detta direktiv genom att anpassa gränsvärdet för andelen biodrivmedel och biogas som produceras från de bränsleråvaror som förtecknas i del B i bilaga IX på grundval av en bedömning av bränsleråvarans tillgänglighet. Gränsvärdet ska vara minst 1,7 %. Om kommissionen antar en sådan delegerad akt ska det gränsvärde som anges i den även tillämpas på medlemsstater som fått godkännande från kommissionen att höja gränsvärdet i enlighet med punkt 1 andra stycket eller punkt 2 andra stycket i den här artikeln efter en övergångsperiod på fem år, utan att det påverkar medlemsstatens rätt att tillämpa det nya gränsvärdet tidigare. Medlemsstaterna får ansöka om ett nytt godkännande från kommissionen att höja det gränsvärde som fastställts i den delegerade akten i enlighet med punkt 1 andra stycket eller punkt 2 andra stycket i den här artikeln.

4. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 35 för att ändra detta direktiv genom att anpassa drivmedel och deras energiinnehåll som anges i bilaga III i enlighet med den tekniska och vetenskapliga utvecklingen.

5. För beräkningarna enligt punkt 1 första stycket b och punkt 2 första stycket a ska den mängd energi som levereras till sjötransportsektorn, i förhållande till den medlemsstatens slutliga energianvändning (brutto), anses uppgå till högst 13 %. För Cypern och Malta ska den mängd energi som används inom sjötransportsektorn, i förhållande till de medlemsstaternas respektive slutliga energianvändning (brutto), anses uppgå till högst 5 %. Denna punkt ska tillämpas till och med den 31 december 2030.

6. När el används för produktion av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung, antingen direkt eller för produktion av mellanprodukter, ska den genomsnittliga andelen el från förnybara energikällor i produktionslandet, uppmätt två år före året i fråga, användas för att fastställa andelen förnybar energi.

El som fås genom en direkt anslutning till en anläggning som producerar förnybar el får dock fullt ut räknas som förnybar när den används för produktion av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung, förutsatt att anläggningen

- a) tas i drift efter eller samtidigt som anläggningen för produktion av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung, och
- b) inte är ansluten till elnätet eller är ansluten till elnätet, men bevis kan tillhandahållas att den berörda elen har levererats utan att el har tagits från nätet.

El som tagits från nätet får fullt ut räknas som förnybar förutsatt att elen har producerats uteslutande från förnybara energikällor och de förnybara egenskaperna och andra lämpliga kriterier har påvisats, varvid det ska säkerställas att tillgodoräknande för denna els förnybara egenskaper endast görs en gång och endast i en slutanvändningssektor.

Kommissionen ska senast den 31 december 2021 anta en delegerad akt i enlighet med artikel 35 för att komplettera detta direktiv genom att fastställa en unionsmetod med närmare regler genom vilka ekonomiska aktörer ska uppfylla de krav som fastställs i andra och tredje styckena i denna punkt.

Kommissionen ska senast den 1 juli 2028 lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet med en bedömning av konsekvenserna av den unionsmetod som fastställts i enlighet med fjärde stycket, inklusive konsekvenserna av additionalitet och tidsmässig och geografisk korrelation, för produktionskostnaderna, minskningen av växthusgasutsläppen och energisystemen.

Kommissionens rapport ska särskilt bedöma konsekvenserna i fråga om hur tillgängliga och ekonomiskt överkomliga förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung är för industri och transportsektorerna och i fråga om unionens förmåga att uppnå sina mål för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung, med beaktande av unionsstrategin för importerad och inhemsk vätgas i enlighet med artikel 22a, och samtidigt minimera ökningen av växthusgasutsläppen i elsektorn och i energisystemet i stort. Om det i rapporten konstateras att kraven inte säkerställer tillräcklig tillgänglighet och ekonomisk överkomlighet för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung för industri och transportsektorerna och inte väsentligen bidrar till minskade växthusgasutsläpp, integrering av energisystem och uppnående av unionens mål för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung till 2030, ska kommissionen se över unionsmetoden och när så är lämpligt anta en delegerad akt i enlighet med artikel 35 för att ändra metoden och göra nödvändiga justeringar av de kriterier som fastställs i andra och tredje styckena i denna punkt i syfte att underlätta utbyggnaden av vätgasindustrin.”

18. Artikel 28 ska ändras på följande sätt:

- a) Punkterna 2, 3 och 4 ska utgå.
- b) Punkt 5 ska ersättas med följande:

”5. Senast den 30 juni 2024 ska kommissionen anta delegerade akter i enlighet med artikel 35 för att komplettera detta direktiv genom att specificera metoden för att fastställa den andel biodrivmedel och biogas för transport som härrör från biomassa som bearbetas med fossila bränslen i en gemensam process.”

c) Punkt 7 ska ersättas med följande:

”7. Kommissionen ska senast den 31 december 2025, inom ramen för en bedömning vartannat år av framstegen enligt förordning (EU) 2018/1999, bedöma om den skyldighet avseende avancerade biodrivmedel och biogas som produceras från råvaror som förtecknas i del A i bilaga IX till detta direktiv som föreskrivs i artikel 25.1 första stycket b i detta direktiv på ett ändamålsenligt sätt främjar innovation och säkerställer minskade växthusgasutsläpp inom transportsektorn. Kommissionen ska även, i den bedömningen, analysera om tillämpningen av den här artikeln på ett ändamålsenligt sätt leder till att dubbelräkning av förnybar energi undviks.

Kommissionen ska, om så är lämpligt, lägga fram ett förslag om ändring av den skyldighet avseende avancerade biodrivmedel och biogas som produceras från råvaror som förtecknas i del A i bilaga IX som föreskrivs i artikel 25.1 första stycket b.”

19. Artikel 29 ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 ska ändras på följande sätt:

i) I första stycket ska led a ersättas med följande:

”a) Bidrag till medlemsstaternas andel energi från förnybara energikällor och de mål som avses i artiklarna 3.1, 15a.1, 22a.1, 23.1, 24.4 och 25.1 i detta direktiv.”

ii) Andra stycket ska ersättas med följande:

”Biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen som produceras från avfall och restprodukter, utom restprodukter från jordbruk, vattenbruk, fiske och skogsbruk, behöver emellertid endast uppfylla kriterierna för minskade växthusgasutsläpp i punkt 10 för att beaktas för de syften som avses i första stycket a, b och c i den här punkten. Vid användning av blandat avfall får medlemsstaterna ålägga operatörerna att tillämpa system för sortering av blandat avfall som syftar till att avlägsna fossila material. Detta stycke ska även tillämpas på avfall och restprodukter som först bearbetas till en produkt innan den bearbetas ytterligare till biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen.”

iii) Fjärde stycket ska ersättas med följande:

”Biomassabränslen ska uppfylla de hållbarhetskriterier och de kriterier för minskade växthusgasutsläpp som fastställs i punkterna 2–7 och 10 om de används

a) när det gäller fasta biomassabränslen: i anläggningar som producerar el, värme eller kyla med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 7,5 MW,

b) när det gäller gasformiga biomassabränslen: i anläggningar som producerar el, värme och kyla med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 2 MW,

c) när det gäller anläggningar som producerar gasformiga biomassabränslen, med följande genomsnittliga flöde av biometan:

i) Över 200 m³ metanekvivalenter/h, mätt vid standardförhållanden för temperatur och tryck närmare bestämt 0 °C och ett atmosfärtryck på 1 bar.

ii) Om biogasen består av en blandning av metan och annan icke-brännbar gas, när det gäller flödet av biometan: det tröskelvärde som anges i led i, i proportion till den volymetriska andelen metan i blandningen.

Medlemsstaterna får tillämpa hållbarhetskriterierna och kriterierna för minskade växthusgasutsläpp på anläggningar med lägre sammanlagd installerad tillförd effekt eller flöde av biometan.”

b) Punkt 3 ska ersättas med följande:

”3. Biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen producerade från agrobiomassa som beaktas för de syften som avses i punkt 1 första stycket a, b och c får inte framställas av råvaror från mark som har stort värde för den biologiska mångfalden, dvs. mark vars status i januari 2008 eller därefter utgjordes av något av följande, oberoende av om marken fortfarande har denna status:

a) Urskog och annan trädbevuxen mark, det vill säga skog och annan trädbevuxen mark med inhemska arter, där det inte finns några klart synliga tecken på mänsklig verksamhet och där de ekologiska processerna inte störts i betydande utsträckning, och gammal skog enligt definitionen i det land där skogen finns.

- b) Skog och annan trädbevuxen mark med stor biologisk mångfald som är rik på arter och inte skadad och som den relevanta behöriga myndigheten har konstaterat ha stor biologisk mångfald, om det inte tillhandahålls bevis för att produktionen av dessa råvaror varit oskadlig ur naturskyddssynvinkel.
- c) Områden som utsetts
 - i) i lag eller av den relevanta behöriga myndigheten för naturskyddssyften, om det inte finns belägg för att råvaruproduktionen varit oskadlig ur naturskyddssynvinkel, eller
 - ii) för att skydda sällsynta, hotade eller utrotningshotade ekosystem eller arter som är erkända i internationella avtal eller ingår i förteckningar som utarbetats av mellanstatliga organisationer eller av Internationella naturskyddsunionen, förutsatt att de erkänts i enlighet med artikel 30.4 första stycket, om det inte finns belägg för att råvaruproduktionen varit oskadlig ur naturskyddssynvinkel.
- d) Gräsmark med stor biologisk mångfald, omfattande mer än en hektar, som är
 - i) naturlig, det vill säga gräsmark som skulle förbli gräsmark i avsaknad av mänsklig verksamhet och som bibehåller den naturliga artsammansättningen och ekologiska särdrag och processer, eller
 - ii) icke naturlig, dvs. gräsmark som skulle upphöra att vara gräsmark i avsaknad av mänsklig verksamhet och som är rik på arter och inte skadad och som den relevanta behöriga myndigheten har konstaterat ha stor biologisk mångfald, om det inte finns belägg för att skörd av råvaran är nödvändig för att bevara markens status som gräsmark med stor biologisk mångfald, eller
- e) hedmark.

Om villkoren i punkt 6 a vi och vii inte är uppfyllda ska första stycket i den här punkten, utom led c, även tillämpas på biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen som produceras från skogsbiomassa.

Kommissionen får anta genomförandeakter för att närmare specificera kriterier för att avgöra vilken gräsmark som ska omfattas av första stycket d i den här punkten. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 34.3.”

- c) I punkt 4 ska följande stycke läggas till:

”Om villkoren i punkt 6 a vi och vii inte är uppfyllda ska första stycket i denna punkt, utom leden b och c, och andra stycket i denna punkt även tillämpas på biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen som produceras från skogsbiomassa.”

- d) Punkt 5 ska ersättas med följande:

”5. biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen producerade från agrobiomassa som beaktas för de syften som anges i punkt 1 första stycket a, b och c ska inte framställas från råvaror som erhålls från mark som var torvmark i januari 2008, såvida inte bevis kan tillhandahållas för att odling och skörd av dessa råvaror inte medför dränering av tidigare odikad mark. Om villkoren i punkt 6 a vi och vii inte är uppfyllda ska det här stycket även tillämpas på biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen som produceras från skogsbiomassa.”

- e) Punkt 6 ska ändras på följande sätt:

- i) I led a ska leden iii och iv ersättas med följande:

”iii) arealer som enligt internationell eller nationell rätt eller av relevant behörig myndighet utsetts för naturskyddsändamål, inbegripet sådana arealer på våtmarker, gräsmarker, hedmarker och torvmarker, skyddas i syfte att bevara den biologiska mångfalden och förhindra förstörelse av livsmiljöer,

- iv) det vid skörden tas hänsyn till att markens beskaffenhet och biologisk mångfald ska bevaras i enlighet med principerna för hållbart skogsbruk, i syfte att förhindra negativ påverkan, på ett sätt som undviker skörd av stubbar och rötter, försämring av urskog, och av gammal skog enligt definitionen i det land där skogen finns, eller omvandling av den till skogsplantage samt skörd på känslig mark, och att skörden är förenlig med tröskelvärdena för stora kalavverkningar enligt definitionen i det land där skogen finns och med lokalt och ekologiskt lämpliga bevarandetröskelvärden för extraktion av död ved och att skörden är i överensstämmelse med krav på användning av avverkningssystem som minimerar negativ påverkan på markens beskaffenhet, inbegripet packning, och på biologisk mångfald och livsmiljöer.”.

ii) I led a ska följande led läggas till:

- ”vi) skogar där skogsbiomassan skördas inte härrör från mark som har den status som avses i punkt 3 a, b, d och e, punkt 4 a och punkt 5, på samma villkor för fastställande av markens status som anges i dessa punkter, och
- vii) anläggningar som producerar biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassa-bränslen från skogsbiomassa inför de granskningar som ska göras enligt artikel 30.3 utfärdar en försäkran, understödd av interna processer på företagsnivå, om att skogsbiomassan inte tagits från sådan mark som avses i led vi i detta stycke.”

iii) I led b ska leden iii och iv ersättas med följande:

- ”iii) arealer som enligt internationell eller nationell rätt eller av relevant behörig myndighet utsetts för naturskyddsändamål, inklusive sådana arealer på våtmarker, gräsmarker, hedmarker och torvmarker, skyddas i syfte att bevara den biologiska mångfalden och förhindra förstörelse av livsmiljöer, såvida inte bevis kan tillhandahållas för att skörd av råvarorna inte inverkar negativt på dessa naturskyddsändamål,
- iv) det vid skörden tas hänsyn till att markens beskaffenhet och biologisk mångfald ska bevaras i enlighet med principerna för hållbart skogsbruk, i syfte att förhindra negativ påverkan, på ett sätt som undviker skörd av stubbar och rötter, försämring av urskog, och av gammal skog enligt definitionen i det land där skogen finns, eller omvandling av den till skogsplantage samt skörd på känslig mark, att skörden är förenlig med tröskelvärdena för stora kalavverkningar enligt definitionen i det land där skogen finns och med lokalt och ekologiskt lämpliga bevarandetröskelvärden för extraktion av död ved och att skörden är i överensstämmelse med krav på användning av avverkningssystem som minimerar negativ påverkan på markens beskaffenhet, inbegripet packning, och på biologisk mångfald och livsmiljöer, och”.

f) Följande punkter ska införas:

”7a. Produktion av biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassa-bränslen från inhemsk skogsbiomassa ska vara förenlig med medlemsstaternas åtaganden och mål som fastställs i artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/841 (*) och med de styrmedel och åtgärder som medlemsstaterna beskriver i sina integrerade nationella energi- och klimatplaner, som lämnats in enligt artiklarna 3 och 14 i förordning (EU) 2018/1999.

7b. Som en del av sin slutliga uppdaterade integrerade nationella energi- och klimatplan, som ska lämnas in senast den 30 juni 2024 enligt artikel 14.2 i förordning (EU) 2018/1999, ska medlemsstaterna inkludera allt det följande:

- a) En bedömning av det inhemska utbudet av skogsbiomassa som är tillgänglig för energiändamål i enlighet med kriterierna i den här artikeln.
- b) En bedömning av om den planerade användningen av skogsbiomassa för energiproduktion är förenlig med medlemsstaternas mål och budgetar för 2026–2030 som fastställs i artikel 4 i förordning (EU) 2018/841.

- c) En beskrivning av de nationella åtgärder och styrmedel som ska säkerställa förenlighet med dessa mål och budgetar.

Medlemsstaterna ska rapportera till kommissionen om de åtgärder och styrmedel som avses i första stycket c i denna punkt, som en del av sina energi- och klimatlägesrapporter som lämnas in vartannat år enligt artikel 17 i förordning (EU) 2018/1999.

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/841 av den 30 maj 2018 om inbegripande av utsläpp och upptag av växthusgaser från markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk i ramen för klimat- och energipolitiken fram till 2030 och om ändring av förordning (EU) nr 525/2013 och beslut nr 529/2013/EU (EUT L 156, 19.6.2018, s. 1).”

- g) I punkt 10 första stycket ska led d ersättas med följande:

- ”d) för produktion av el, värme och kyla från biomassabränslen som används i anläggningar där driften inletts efter den 20 november 2023: minst 80 %,
- e) för produktion av el, värme och kyla från biomassabränslen som används i anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 10 MW där driften inletts mellan den 1 januari 2021 och den 20 november 2023: minst 70 % till och med den 31 december 2029 och minst 80 % från och med den 1 januari 2030,
- f) för produktion av el, värme och kyla från gasformiga biomassabränslen som används i anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på högst 10 MW där driften inletts mellan den 1 januari 2021 och den 20 november 2023: minst 70 % innan anläggningarna varit i drift i 15 år och minst 80 % när de varit i drift i 15 år,
- g) för produktion av el, värme och kyla från biomassabränslen som används i anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på minst 10 MW där driften inletts före den 1 januari 2021: minst 80 % när anläggningarna varit i drift i 15 år, dock tidigast från och med den 1 januari 2026 och senast från och med den 31 december 2029,
- h) för produktion av el, värme och kyla från gasformiga biomassabränslen som används i anläggningar med en sammanlagd installerad tillförd effekt på högst 10 MW där driften inletts före den 1 januari 2021: minst 80 % när de varit i drift i 15 år, dock tidigast från och med den 1 januari 2026.”

- h) I punkt 13 ska leden a och b ersättas med följande:

- ”a) anläggningar belägna i ett av de yttersta randområdena enligt artikel 349 i EUF-fördraget, i den mån sådana anläggningar producerar el, värme eller kyla från biomassabränslen samt flytande biobränslen eller producerar biodrivmedel, och
- b) biomassabränslen och flytande biobränslen som används i de anläggningar som avses i led a i detta stycke, och biodrivmedel som produceras i de anläggningarna, oberoende av biomassans ursprungsort, förutsatt att dessa kriterier är objektivt motiverade på grund av att de syftar till att, för detta yttersta randområde, säkerställa tillgång till säker och trygg energi och en smidig infasning av de kriterier som fastställs i punkterna 2–7, 10 och 11 i denna artikel och därigenom ge incitament till omställningen från fossila bränslen till hållbara biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen.”

- i) Följande punkt ska läggas till:

”15. Senast fram till och med den 31 december 2030 får energi från biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen också beaktas för de syften som avses i punkt 1 första stycket a, b och c i denna artikel, om

- a) stöd beviljades före den 20 november 2023 i enlighet med de hållbarhetskriterier och kriterier för minskade växthusgasutsläpp som anges i artikel 29 i den version som var i kraft den 29 september 2020, och

- b) stödet beviljades i form av ett långsiktigt stöd för vilket ett fast belopp fastställs i början av stödperioden, under förutsättning att det finns en korrigeringsmekanism för att säkerställa att ingen överkompensation förekommer.”

20. Följande artikel ska införas:

”Artikel 29a

Kriterier för minskade växthusgasutsläpp för förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och återvunna kolbaserade bränslen

1. Energi från förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung ska räknas in i medlemsstaternas andel förnybar energi och de mål som avses i artiklarna 3.1, 15a.1, 22a.1, 23.1, 24.4 och 25.1 endast om minskningen av växthusgasutsläppen genom användning av dessa bränslen är minst 70 %.

2. Energi från återvunna kolbaserade bränslen får tillgodoräknas när det gäller de mål som avses i artikel 25.1 första stycket a endast om minskningen av växthusgasutsläppen genom användning av dessa bränslen är minst 70 %.

3. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 35 för att komplettera detta direktiv genom att specificera metoden för att utvärdera minskningen av växthusgasutsläpp från förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung och från återvunna kolbaserade bränslen. Metoden ska säkerställa att kredit för utsläpp som undvikits inte ges för koldioxid från fossila energikällor vars avskiljning redan har medfört en utsläppskredit enligt andra rättsliga bestämmelser. Metoden ska omfatta växthusgasutsläppen under hela livscykeln och beakta indirekta utsläpp som uppstår vid avledning av oelastiska insatsvaror såsom avfall som används för produktion av återvunna kolbaserade bränslen.”

21. Artikel 30 ska ändras på följande sätt:

a) I punkt 1 första stycket ska inledningen ersättas med följande:

”1. I de fall förnybara bränslen och återvunna kolbaserade bränslen ska räknas in med avseende på de mål som anges i artiklarna 3.1, 15a.1, 22a.1, 23.1, 24.4 och 25.1, ska medlemsstaterna kräva att de ekonomiska aktörerna via obligatoriska oberoende och transparenta granskningar, i enlighet med den genomförandeakt som antagits enligt punkt 8 i den här artikeln, visar att de hållbarhetskriterier och kriterier för minskade växthusgasutsläpp som fastställs i artikel 29.2–29.7 och 29.10 och i artikel 29a.1 och 29a.2 för förnybara bränslen och återvunna kolbaserade bränslen har uppfyllts. För detta ändamål ska de kräva att de ekonomiska aktörerna använder ett massbalanssystem som”.

b) Punkt 2 ska ersättas med följande:

”2. Om ett parti bearbetas ska informationen om hållbarhetsegenskaperna och egenskaperna vad gäller minskade växthusgasutsläpp anpassas och tilldelas produkterna i enlighet med följande regler:

a) När bearbetningen av ett råvaruparti endast ger en produkt som är avsedd för framställning av biodrivmedel, flytande biobränslen eller biomassabränslen, förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung eller återvunna kolbaserade bränslen, ska partiets storlek och de berörda kvantiteterna av hållbarhetsegenskaper och egenskaper som gäller minskade utsläpp av växthusgaser anpassas genom tillämpning av en omräkningsfaktor som anger förhållandet mellan massan av den produkt som är avsedd för sådan framställning och massan av den råvara som kommer in i processen.

b) När bearbetningen av ett råvaruparti ger mer än en produkt som är avsedd för framställning av biodrivmedel, flytande biobränslen eller biomassabränslen, förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung eller återvunna kolbaserade bränslen, ska för varje produkt en separat omräkningsfaktor tillämpas och en separat massbalans användas”.

- c) I punkt 3 ska första och andra styckena ersättas med följande:

”Medlemsstaterna ska vidta åtgärder för att säkerställa att de ekonomiska aktörerna tillhandahåller tillförlitlig information vad gäller efterlevnaden av hållbarhetskriterierna och kriterierna för minskade växthusgasutsläpp i artikel 29.2 – 29.7 och 29.10 och i artikel 29a.1 och 29a.2, och att de ekonomiska aktörerna på begäran gör de uppgifter som låg till grund för informationen tillgängliga för den berörda medlemsstaten. Medlemsstaterna ska kräva att de ekonomiska aktörerna ser till att informationen genomgår en tillfredsställande oberoende granskning och att de tillhandahåller bevis på att detta har gjorts. För efterlevnad av artikel 29.3 a, b, d och e, artikel 29.4 a, artikel 29.5, artikel 29.6 a och artikel 29.7 a får första- eller andrapartsgranskning användas upp till skogsbiomassans första samlingspunkt. Granskningen ska kontrollera att de system som de ekonomiska aktörerna använder är korrekta, tillförlitliga och skyddade mot bedrägerier, inklusive kontroll av att råvarorna inte avsiktligt ändrats eller tagits ur bruk så att partiet eller en del av det kunde bli avfall eller restprodukt. Granskningen ska också innehålla en utvärdering av provtagningens frekvens och den metod som använts för den samt av uppgifternas tillförlitlighet.

De skyldigheter som fastställs i denna punkt ska tillämpas oberoende av om de förnybara bränslena och de återvunna kolbaserade bränslena produceras inom eller importeras till unionen. Aktuell, lättillgänglig och användarvänlig information om geografiskt ursprung och typ av bränsleråvara när det gäller biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen per bränsleleverantör ska göras tillgänglig för konsumenter på operatörers, leverantörers eller berörda behöriga myndigheters webbplatser och ska uppdateras årligen.”

- d) I punkt 4 ska första stycket ersättas med följande:

”4. Kommissionen får besluta att frivilliga nationella eller internationella system med normer för produktion av förnybara bränslen och återvunna kolbaserade bränslen tillhandahåller de tillförlitliga uppgifter om minskade växthusgasutsläpp som krävs för de syften som anges i artikel 29.10 och i artikel 29a.1 och 29a.2, visar efterlevnad av artiklarna 27.6 och 31a.5 eller visar att leveranserna av biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen uppfyller hållbarhetskriterierna i artikel 29.2 – 29.7. När operatörer visar att de kriterier som fastställs i artikel 29.6 och 29.7 är uppfyllda får de lägga fram de bevis som krävs direkt på nivå för försörjningsområde. Kommissionen får erkänna skyddsområden för sällsynta, hotade eller utrotningshotade ekosystem eller arter som erkänns genom internationella avtal eller ingår i förteckningar som utarbetats av mellanstatliga organisationer eller av Internationella naturskyddsunionen med avseende på tillämpning av artikel 29.3 första stycket c ii.”

- e) Punkt 6 ska ersättas med följande:

”6. Medlemsstaterna får inrätta nationella system där efterlevnaden av hållbarhetskriterierna och kriterierna för minskade växthusgasutsläpp enligt artiklarna artikel 29.2–29.7 och 29.10 och artikel 29a.1 och 29a.2, i enlighet med den metod som utvecklats enligt artikel 29a.3, kontrolleras genom hela spårbarhetskedjan, med deltagande av behöriga myndigheter. Dessa system får också användas för att kontrollera att den information som de ekonomiska aktörerna lägger in i unionsdatabasen är korrekt och fullständig, för att påvisa efterlevnad av artikel 27.6 och för certifiering av biodrivmedel, flytande biobränslen och biomassabränslen med låg risk för indirekt ändring av markanvändning.

En medlemsstat får anmäla sitt nationella system till kommissionen. Kommissionen ska prioritera bedömningen av ett sådant system för att underlätta ömsesidigt bilateralt och multilateralt erkännande av dessa system. Kommissionen får genom genomförandeakter besluta om ett på så sätt anmält nationellt system uppfyller de villkor som fastställs i detta direktiv. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 34.3.

Där kommissionen beslutar att det nationella systemet följer de villkor som fastställs i detta direktiv får andra system som erkänts av kommissionen i enlighet med denna artikel inte vägra ömsesidigt erkännande av den medlemsstatens nationella system när det gäller kontrollen av att de kriterier enligt vilka det har erkänts av kommissionen är uppfyllda.

För anläggningar som producerar el, värme och kyla med en sammanlagd installerad tillförd effekt på mellan 7,5 och 20 MW får medlemsstaterna inrätta förenklade nationella kontrollsystem för att säkerställa att hållbarhetskriterierna och kriterierna för minskade växthusgasutsläpp i artikel 29.2–29.7 och 29.10 är uppfyllda. För samma anläggningar ska de genomförandeakter som föreskrivs i punkt 8 i den här artikeln fastställa enhetliga villkor för förenklade frivilliga kontrollsystem för att säkerställa att hållbarhetskriterierna och kriterierna för minskade växthusgasutsläpp i artikel 29.2–29.7 och 29.10 är uppfyllda.”

f) I punkt 9 ska första stycket ersättas med följande:

”9. Om en ekonomisk aktör lägger fram bevis eller uppgifter som erhållits i enlighet med ett system som varit föremål för ett beslut enligt punkt 4 eller 6, får en medlemsstat inte kräva att den ekonomiska aktören tillhandahåller ytterligare bevis på överensstämmelse med de delar som täcks av systemet och för vilka systemet har erkänts av kommissionen.”

g) Punkt 10 ska ersättas med följande:

”10. På begäran av en medlemsstat, vilken kan baseras på en begäran från en ekonomisk aktör, ska kommissionen, baserat på alla tillgängliga bevis, undersöka huruvida de hållbarhetskriterier och kriterier för minskade växthusgasutsläpp som fastställs i artikel 29.2–29.7 och 29.10 och i artikel 29a.1 och 29a.2 har uppfyllts med avseende på en källa till förnybara bränslen och återvunna kolbaserade bränslen.

Inom sex månader från mottagandet av en sådan begäran ska kommissionen genom genomförandeakter besluta om den berörda medlemsstaten antingen får

- a) beakta förnybara bränslen och återvunna kolbaserade bränslen från den källan med avseende på de syften som anges i artikel 29.1 första stycket a, b och c, eller
- b) genom undantag från punkt 9 kräva att leverantörerna av källan till förnybara bränslen och återvunna kolbaserade bränslen tillhandahåller ytterligare bevis på överensstämmelse med dessa hållbarhetskriterier och kriterier för minskade växthusgasutsläpp och dessa tröskelvärden för minskade växthusgasutsläpp.

De genomförandeakter som avses i andra stycket i denna punkt ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 34.3.”

22. Följande artikel ska införas:

”Artikel 31a

Unionsdatabas

1. Senast den 21 november 2024 ska kommissionen säkerställa att en unionsdatabas inrättas som gör det möjligt att spåra flytande och gasformiga förnybara bränslen och återvunna kolbaserade bränslen (unionsdatabasen).

2. Medlemsstaterna ska kräva att de berörda ekonomiska aktörerna i god tid för in korrekta uppgifter i unionsdatabasen om de transaktioner som gjorts och om hållbarhetsegenskaperna hos de bränslen som är föremål för dessa transaktioner, inbegripet deras växthusgasutsläpp under hela livscykeln, från produktionsplatsen till den tidpunkt då de släpps ut på marknaden i unionen. I syfte att föra in uppgifter i unionsdatabasen ska det sammanlänkade gassystemet anses utgöra ett enda massbalanssystem. Uppgifter om inmatning och uttag av förnybara gasformiga bränslen ska tillhandahållas i unionsdatabasen. Uppgifter om huruvida stöd har tillhandahållits till produktion av ett visst parti med bränsle, samt i så fall om typen av stödssystem, ska också införas i unionsdatabasen. Dessa uppgifter får föras in i unionsdatabasen via nationella databaser.

När så är lämpligt i syfte att förbättra spårbarheten för uppgifter längs hela leveranskedjan ges kommissionen befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 35 för att komplettera detta direkt genom att ytterligare utvidga omfattningen av de uppgifter som ska ingå i unionsdatabasen till att omfatta relevanta uppgifter från produktionsplatsen eller insamlingsstället för den råvara som används för bränsleproduktionen.

Medlemsstaterna ska kräva att bränsleleverantörerna för in de uppgifter som krävs i unionsdatabasen för att kontrollera efterlevnaden av kraven i artikel 25.1 första stycket.

Trots vad som sägs i första, andra och tredje styckena ska de ekonomiska aktörerna, när det gäller gasformiga bränslen som matas in i den sammanlänkade unionsgasinfrastrukturen, i fall medlemsstaten beslutar att komplettera ett massbalanssystem med ett system med ursprungsgarantier, föra in information om de transaktioner som gjorts och om hållbarhetsegenskaperna samt andra relevanta uppgifter såsom bränslenas växthusgasutsläpp fram till platsen för inmatning i den sammanlänkade gasinfrastrukturen.

3. Medlemsstaterna ska ha tillgång till unionsdatabasen för övervakning och för verifiering av uppgifter.

4. När ursprungsgarantier har utfärdats för produktion av ett parti förnybar gas, ska medlemsstaterna säkerställa att de ursprungsgarantierna överförs till unionsdatabasen vid den tidpunkt då ett parti förnybar gas registreras i unionsdatabasen och att de annulleras efter det att partiet av förnybar gas tagits ut ur den sammanlänkade unionsgasinfrastrukturen. När sådana ursprungsgarantier har överförts ska de inte vara säljbara utanför unionsdatabasen.

5. Medlemsstaterna ska i sitt nationella regelverk säkerställa att det verifieras att de uppgifter som de ekonomiska aktörerna för in i databasen är korrekta och fullständiga, till exempel genom att använda certifieringsorgan inom ramen för frivilliga eller nationella system som erkänts av kommissionen enligt artikel 30.4, 30.5 och 30.6 och som får kompletteras med ett system för ursprungsgarantier.

Sådana frivilliga eller nationella system får använda uppgiftssystem från tredje part som mellanhänder för att samla in uppgifterna, förutsatt att sådan användning har anmälts till kommissionen.

Varje medlemsstat får använda redan befintliga nationella databaser som är anpassade till och kopplade till unionsdatabasen via gränssnitt eller inrätta en nationell databas som kan användas av ekonomiska aktörer som ett verktyg för att samla in och deklarerar uppgifter och för att föra in dessa uppgifter i, och överföra dessa uppgifter till, unionsdatabasen, förutsatt att

- a) den nationella databasen är förenlig med unionsdatabasen, inbegripet när det gäller dataöverföringens aktualitet, de överförda datamängdernas typologi och protokollen för datakvalitet och kontroll av data;
- b) medlemsstaterna säkerställer att de uppgifter som förs in i den nationella databasen omedelbart överförs till unionsdatabasen.

Medlemsstaterna får inrätta nationella databaser i enlighet med nationell rätt eller praxis, till exempel för att beakta strängare nationella krav, vad avser hållbarhetskriterier. Sådana nationella databaser får inte hindra den allmänna spårbarheten för hållbara leveranser av råvaror eller bränslen som ska föras in i unionsdatabasen i enlighet med detta direktiv.

Verifieringen av kvaliteten på de uppgifter som förts in i unionsdatabasen via nationella databaser, hållbarhetsegenskaperna hos de bränslen som är kopplade till dessa uppgifter samt det slutgiltiga godkännandet av transaktionerna ska endast utföras genom unionsdatabasen. Uppgifternas korrekthet och fullständighet ska verifieras i enlighet med kommissionens genomförandeförordning (EU) 2022/996 (*). De får kontrolleras av certifieringsorgan.

Medlemsstaterna ska i detalj underrätta kommissionen om funktionerna i sin nationella databas. Efter denna underrättelse ska kommissionen bedöma om den nationella databasen uppfyller de krav som fastställs i tredje stycket. Om så inte är fallet får kommissionen kräva att medlemsstaterna vidtar lämpliga åtgärder för att säkerställa att kraven uppfylls.

6. De aggregerade uppgifterna från unionsdatabasen ska göras allmänt tillgängliga, med vederbörlig hänsyn tagen till skyddet av kommersiellt känslig information, och hållas aktuella. Kommissionen ska offentliggöra och göra allmänt tillgängliga årliga rapporter om de uppgifter som finns i unionsdatabasen, inbegripet bränslenas mängd, geografiska ursprung och råvarutyp.

(*) Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2022/996 av den 14 juni 2022 om regler för att verifiera hållbarhet och kriterier för minskade växthusgasutsläpp och kriterier för låg risk för indirekt ändring av markanvändning (EUT L 168, 27.6.2022, s. 1)."

23. Artikel 33 ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 3 ska ändras på följande sätt:

i) Första stycket ska ersättas med följande:

"3. Senast den 31 december 2027 ska kommissionen vid behov lägga fram ett lagstiftningsförslag om en rättslig ram för främjande av energi från förnybara energikällor för perioden efter 2030."

ii) Följande stycke ska läggas till:

"När kommissionen utarbetar det lagstiftningsförslag som avses i första stycket i denna punkt ska den i lämpliga fall beakta

a) råden från det europeiska vetenskapliga rådgivande organet för klimatförändringar, som inrättats enligt artikel 10a i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 401/2009 (*),

b) unionens beräknade vägledande växthusgasbudget enligt vad som anges i artikel 4.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1119 (**),

c) de integrerade nationella energi- och klimatplaner som ska lämnas in av medlemsstaterna senast den 30 juni 2024 enligt artikel 14.2 i förordning (EU) 2018/1999,

d) erfarenheterna från genomförandet av detta direktiv, bland annat dess hållbarhetskriterier och kriterier för minskade växthusgasutsläpp, och

e) den tekniska utvecklingen inom energi från förnybara energikällor.

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 401/2009 av den 23 april 2009 om Europeiska miljöbyrån och Europeiska nätverket för miljöinformation och miljöövervakning (EUT L 126, 21.5.2009, s. 13).

(**) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1119 av den 30 juni 2021 om inrättande av en ram för att uppnå klimatneutralitet och om ändring av förordningarna (EG) nr 401/2009 och (EU) 2018/1999 (europeisk klimatlag) (EUT L 243, 9.7.2021, s. 1)."

b) Följande punkt ska införas:

"3a. Kommissionen ska bedöma tillämpningen av de skyldigheter som fastställs i artikel 29.7a och 29.7b och deras konsekvenser för säkerställandet av hållbarhet för biodrivmedel, flytande bibränslen och biomassa-bränslen."

Artikel 12 och bilaga VII i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955

Artikel 12

1. Senast den 15 maj 2024 och därefter årligen ska medlemsstaterna kräva att ägare och operatörer av datacenter på deras territorium med ett installerat it-effektbehov på minst 500 kW gör den information som anges i bilaga VII allmänt tillgänglig, med undantag för information som omfattas av unionsrätt och nationell rätt som skyddar handels- och affärshemligheter och konfidentialitet.

2. Punkt 1 ska inte tillämpas på datacenter som används för, eller som tillhandahåller sina tjänster uteslutande i det slutliga syftet försvar och civilskydd.

3. Kommissionen ska upprätta en europeisk databas över datacenter som innehåller information som de informationskyldiga datacentren lämnat i enlighet med punkt 1. Den europeiska databasen ska vara tillgänglig för allmänheten på aggregerad nivå.

4. Medlemsstaterna ska uppmuntra ägare och operatörer av datacenter på sitt territorium med ett installerat it-effektbehov på minst 1 MW att beakta bästa praxis enligt den senaste versionen av den europeiska uppförandekoden för energieffektivitet i datacenter.

5. Kommissionen ska senast den 15 maj 2025 bedöma de tillgängliga uppgifter om energieffektiviteten i datacenter som lämnas in till den i enlighet med punkterna 1 och 3 och lämna en rapport till Europaparlamentet och rådet, vid behov åtföljd av lagförslag om ytterligare åtgärder för att förbättra energieffektiviteten, bland annat fastställande av minimistandarder för prestanda och en bedömning av om det är genomförbart att ställa om datacenter till nettonollutsläpp, i nära samråd med berörda parter. Sådana förslag får innehålla en tidsram för när befintliga datacenter ska bli skyldiga att uppfylla minimiprestanda.

Bilaga VII MINIMIKRAV FÖR ÖVERVAKNING OCH OFFENTLIGGÖRANDE AV DATACENTERS ENERGIPRESTANDA

Följande minimiinformation som avses i artikel 12 ska övervakas och offentliggöras när det gäller datacenters energiprestanda:

a) Datacentrets namn, namn på datacentralens ägare och operatörer, den dag som datacentralen inledde sin verksamhet och den kommun där datacentralen är baserad.

Bilaga 2

b) Datacentrets golvyta, installerad effekt, årlig inkommande och utgående datatrafik, och den mängd data som lagras och behandlas i datacentret.

c) Datacentrets prestanda under det senaste hela kalenderåret i enlighet med centrala prestandaindikatorer avseende bland annat energi-användning, effektutnyttjande, temperaturbörvärden, användning av spillvärme, vattenanvändning och användning av förnybar energi, i tillämpliga fall med användning av CEN/Cenelec EN 50600-4 ”Informationsteknik – Datahallsutrymmen och tillhörande system”, fram till dess att den delegerade akten som antagits i enlighet med artikel 33.3 träder i kraft.